

15

DOPUNE PROSTORNOG PLANA GRADA ZAGREBA

Konačni prijedlog

TEKSTUALNI DIO - Odredbe za provođenje Prostornog plana Grada Zagreba

GRAD ZAGREB

Naziv prostornog plana:

DOPUNE PROSTORNOG PLANA GRADA ZAGREBA - Konačni prijedlog

Odredbe za provođenje Prostornog plana Grada Zagreba.

Odluka o izradi Dopuna Prostornog plana Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 24/14)	Odluka o donošenju Dopuna Prostornog plana Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba _/15)
Javna rasprava (datum objave): -	Javni uvid održan: -
Nositelj izrade: Gradski ured za prostorno uređenje, izgradnju Grada, graditeljstvo, komunalne poslove i promet Trg Stjepana Radića 1, Zagreb	
Pečat Gradskog ureda za prostorno uređenje, izgradnju Grada, graditeljstvo, komunalne poslove i promet M.P.	Pročelnik Gradskog ureda za prostorno uređenje, izgradnju Grada, graditeljstvo, komunalne poslove i promet _____ mr.sc. Dinko Bilić, dipl. oec. Odgovorna osoba za provođenje javne rasprave: -
Kordinacija izrade: Zavod za prostorno uređenje Grada Zagreba Republike Austrije 18, Zagreb	
Pečat Zavoda za prostorno uređenje Grada Zagreba M.P.	Ravnatelj Zavoda za prostorno uređenje Grada Zagreba _____ Ivica Fanjek, dpl.ing.arh.
Suglasnost na Plan: Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja Broj suglasnosti: KLASA: UBROJ: Datum:	
Izradio: URBANISTICA d.o.o. Đorđićeva 5, Zagreb	
Pečat pravne osobe/tijela koje je izradilo Plan: M.P.	Odgovorna osoba izrađivača Plana: _____ Jasminka Pilar - Katavić, dipl.ing.arh
Odgovorni voditelj izrade Plana: _____ Jasminka Pilar - Katavić, dipl.ing.arh	
Stručni tim u izradi Plana: Suzana Vujčić, dipl.ing.arh. Mladen Kardum, ing.građ. Ana Putar, dipl.ing.arh. Aleksandra Anić Vučinić, doc.dr.sc Domagoj Šumanovac, ing.arh. Renata Filipović, dipl.ing.građ. Julika Bjelobaba, dipl.iur. Nevenka Dolenc, prof.soc.	
Geoinformatička obrada: Zavod za fotogrametriju d.d. Borongajska cesta 71, Zagreb	
Pečat Gradske skupštine Grada Zagreba: M.P.	Predsjednik Gradske skupštine Grada Zagreba: _____ Darinko Kosor Pečat nadležnog tijela:
Istovjetnost ovog Plana s Izvornikom ovjerava: _____ mr.sc. Dinko Bilić, dipl.oec.	 M.P.

II. ODREDBE ZA PROVOĐENJE

Polazišta i ciljevi

Grad Zagreb, kao glavni grad Republike Hrvatske razvijat će se i urbano obnavljati usporedo i u međuzavisnosti s uravnoteženim i ravnomjernim razvitkom cijele Države i principima održivog razvitka.

Razvitak i urbana obnova Grada Zagreba temelje se na polazištu o novom položaju Grada kao središta Države i obvezama koje iz toga proizlaze.

Ciljevi koji će se u prostornom razvoju Grada Zagreba postići su:

- povezivanje osobitosti hrvatskih prostora, gradova i zavičaja u nastupu Zagreba i Hrvatske pred Europom i svijetom kroz znanstvene, kulturne i državne institucije u njihovoj suradnji i povezivanju na području znanosti, kulture, gospodarskih, političkih i drugih kontakata;

- očuvanje identiteta i održivi razvitak Zagreba kao hrvatskog nacionalnog središta usklađivanjem razvitka Zagreba sa razvitkom gravitacijskog i utjecajnog područja, stalnim poboljšavanjem materijalnog i duhovnog blagostanja i kvalitete života i okoliša s visokim urbanim i komunalnim standardom;

- očuvanje prirodnih i povijesnih vrijednosti te zaštita okoliša sustavnim evidentiranjem i sanacijom ugroženih vrijednosti: povijesne jezgre grada Zagreba, Medvednice, rijeke Save i savskog vodonosnika, biološke raznolikosti unutar gradskog područja kao što su Savica, Bundek i medvednički potoci, reljefne raznolikosti, šuma, park-šuma, te očuvanih manjih šumskih površina;

- uspostavljanje ravnoteže između izgrađenih i neizgrađenih prostora te neširenja građevinskih područja ograničavanjem širenja građevinskih područja uvažavajući povijesne matrice naselja, utvrđivanjem granica kompatibilnosti radnih i drugih sadržaja sa stanovanjem, formiranjem posebnih zona za posebne razvojno zanimljive sadržaje (komercijalni centri, tehnološki parkovi i dr.);

- određivanje sustava središnjih naselja i mjera za ubrzavanje njihova razvitka povećavanjem atraktivnosti središnjih i drugih naselja na području Grada, poboljšavanjem društvene i komunalne infrastrukture (školstvo, zdravstvo, socijalna i duhovna skrb, kvalitetna opskrba), te formiranjem mjesta za okupljanje građana;

- osiguravanje prostora i koridora za prometnice i njihovo održavanje, energetiku i komunalnu infrastrukturu sa cjelovitim sustavom gospodarenja otpadom rekonstrukcijom i dograđivanjem komunalno-prometnih građevina radi stvaranja uvjeta za prometno čvorište međunarodnog, državnog i regionalnog značenja, poboljšavanja komunalnog standarda, te prometne i druge povezanosti prigradskih i drugih prostora;

- uređenje prostora za osobe s dodatnim i posebnim potrebama.

Zbog očekivanog ravnomjernijeg regionalnog demografskog razvitka Hrvatske te usporavanja migracija u velike gradove, očekuje se da će se u Gradu Zagrebu, a polazeći od rezultata Popisa stanovništva 2001., u razdoblju 2001.-2015. ukupan broj stanovnika povećavati po prosječnoj godišnjoj stopi od 0,35, te se prognozira da će do 2015. ukupan broj stanovnika biti oko 820.000, a broj privremeno prisutnih oko 40.000. Prognoza pretpostavlja poduzimanje mjera aktivne populacijske politike.

Planira se da će ukupan broj stambenih jedinica 2015. biti oko 344.000, od čega za stalno stanovanje 334.000, a sukladno dinamičnijem trendu ukupne stambene gradnje od rasta stanovništva.

Prostornim planom određeni su: korištenje i osnovna namjena prostora Grada Zagreba, infrastrukturni sustavi i mreže, te uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora.

Prostornim planom utvrđena su građevinska područja dijela naselja grad Zagreb i dijela naselja Sesvete za koja će se, u skladu s ovim planom, izraditi Generalni urbanistički plan grada Zagreba (u nastavku teksta: GUP grada Zagreba) i Generalni urbanistički plan Sesveta (u nastavku teksta: GUP Sesveta).

Građevinska područja 68 naselja južnog i istočnog dijela Grada Zagreba, te građevinska područja dijela naselja grad Zagreb i dijela naselja Sesvete što su izvan granica područja za koja će se, u skladu s ovim planom, izraditi generalni urbanistički planovi grada Zagreba i Sesveta utvrđena su u Prostornom planu (u nastavku teksta: građevinska područja 68 naselja).

1. UVJETI RAZGRANIČENJA PROSTORA PREMA OBILJEŽJU, KORIŠTENJU I NAMJENI TE UVJETI ZA ODREĐIVANJE NAMJENA POVRŠINA NA PODRUČJU GRADA ZAGREBA

1.1.

Prostornim planom određena je osnovna namjena, korištenje i zaštita prostora i prikazana na kartografskim prikazima što su sastavni dio Prostornoga plana.

U građevinskim područjima 68 naselja, granice između prostora namjena, korištenja, uređenja i zaštite prostora očitavaju se u skladu s mjerilima u kojima se prikazuju:

A. mjerilo 1:25.000;

B. mjerilo 1:5.000

i grafičkim točnostima koje iz toga proizlaze.

1.2.

Detaljnije razgraničavanje prostora Grada prema temeljnim obilježjima, namjenama, oblicima korištenja i zaštite, prikazanim u Prostornom planu na kartografskim prikazima u mjerilu 1:25.000, određuje se GUP-om grada Zagreba i GUP-om Sesveta, urbanističkim planovima uređenja i pojedinačnim aktima što se izdaju u skladu sa zakonima kojima se uređuje prostorno uređenje i gradnja i posebnim odrednicama ovog plana.

1.3.

Prema temeljnim obilježjima prostor Grada Zagreba dijeli se na:

– četiri reljefno različita prostora tj. na velike prirodne cjeline: goru Medvednicu, prigorje Medvednice i brežuljke Vukomeričkih gorica, te nizinski prostor savske aluvijalne ravnice;

– prostore veće koncentracije stanovništva i aktivnosti što se u Prostornom planu odražavaju kao građevinska područja naselja i na njihove međuprostore što su po svom karakteru pretežito neizgrađeni (te su planirani kao šume, poljoprivredne površine, vodne površine), osim namjena što se mogu graditi izvan građevinskih područja naselja;

– prostore prirodne i kulturne baštine koji se radi posebnih vrijednosti koriste pod posebnim uvjetima te na ostale prostore;

– prostore čije karakteristike zahtijevaju posebna ograničenja u prostoru (krajobraz, tlo, vode) i na ostale prostore;

– prostore primjene posebnih mjera i zaštite uređenjem zemljišta i na ostale prostore;

– prostore koji traže posebne mjere sanacije radi zaštite posebnih vrijednosti i ostale prostore;

– prostore primjene planskih mjera zaštite i na ostale prostore.

A. Kartografski prikazi u mjerilu 1:25.000

1.4.

Osnovna namjena i korištenje prostora određena u Prostornom planu prikazana je na kartografskom prikazu 1. KORISTENJE I NAMJENA PROSTORA, 1.A. Površine za razvoj i uređenje - dopune 2015. u mjerilu 1:25.000 i to:

- **građevinska područja grada Zagreba i Seseva i 68 naselja**, određuju njihov izgrađeni i neizgrađeni dio, odnosno površine predviđene za njihov razvoj;
- **izgrađene strukture izvan građevinskih područja** grada Zagreba i Seseva te 68 naselja određene kao **izdvojena građevinska područja** za gospodarsku namjenu (proizvodnu i poslovnu, odnosno proizvodno-poslovnu, poljoprivrednu, ugostiteljsko-turističku) i sportsko-rekreacijsku namjenu;
- **poljoprivredne površine** određene kao osobito vrijedno obradivo tlo, vrijedno obradivo tlo i ostala obradiva tla;
- **šumske površine** određene kao gospodarske, zaštitne i šume posebne namjene;
- **vode i vodno dobro** određene kao vodotoci, jezera, akumulacije i retencije, uređeni i neuređeni inundacijski pojas, te ostale površine koje čine vodno dobro;
- **ostale površine** određene kao posebna namjena, površine infrastrukturnih sustava i groblja.

1.5.

Na kartografskom 1. KORISTENJE I NAMJENA PROSTORA, 1.A. Površine za razvoj i uređenje - dopune 2015., u mjerilu 1:25.000 shematski su prikazani **prostori namjena što su od važnosti za Državu i Grad Zagreb** i oni se očitavaju i tumače kao načelne planske kategorije, koje se detaljnije razrađuju u generalnim urbanističkim planovima grada Zagreba i Seseva i drugim prostornim planovima u skladu sa zakonima kojima se uređuje prostorno uređenje i gradnja.

1.6.

Prostori što se koriste i štite pod posebnim uvjetima prikazani su i razgraničeni na kartografskom prikazu 3. UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA, 3.B. Područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite - dopune 2015. u mjerilu 1:25.000 i to:

- (1.) **područja što traže posebne uvjete korištenja** kao što su:
  - prirodna baština i zaštićene prirodne vrijednosti,
  - graditeljska, arheološka, memorijalna i etnološka baština, povijesne graditeljske cjeline, te povijesni sklop i građevina;
- (2.) **područja posebnih ograničenja u korištenju** kao što su:
  - krajobraz,
  - tlo,
  - vode i vodno dobro;
- (3.) **područja očuvanja jedinog preostalog resursa zdrave pitke vode** kao što su:
  - vodonosno područje,
  - vodozaštitna područja (I., II. III. zona zaštite izvorišta).

Pri razgraničavanju prostora iz odlomka 1. ove podtočke od ostalih prostora granice se određuju u korist zaštite prostora.

1.7.

Područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite prikazana su i razgraničena na kartografskom prikazu 3. UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA, 3.B. Područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite - dopune 2015. u mjerilu 1:25.000 i to:

- **uređivanjem zemljišta,**
- **zaštitom posebnih vrijednosti i obilježja,**
- **određivanjem područja i dijelova primjene posebnih planskih mjera prostornog uređenja i zaštite.**

B. Kartografski prikazi u mjerilu 1:5.000**1.8.**

Na kartografskom prikazu Građevinska područja naselja - dopune 2015. u mjerilu 1:5.000 određeno je razgraničenje između građevinskih područja naselja te izdvojenih građevinskih područja za namjene koje po zakonu moraju biti u građevinskom području, od ostalog prostora planiranog kao poljoprivredne površine, šumske površine, vode i vodno dobro, posebna namjena, površine infrastrukturnih sustava i groblja.

1.9.

Unutar građevinskih područja naselja, određena je **namjena te uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora.**

1.10.

Prostornim planom predviđaju se osnovni uvjeti za određivanje namjena površina i to:

- temeljna obilježja prostora Grada Zagreba iz točke 1.3. ovog plana;
- načelo racionalnog korištenja prostora i povećanja njegove vrijednosti;
- održivo korištenje i kvaliteta prostora i okoliša;
- valorizacija postojećeg stanja;
- racionalno korištenje infrastrukturnih sustava;
- postojanje prirodnih, izgrađenih i ljudskih resursa;
- poticanje razvoja pojedinih mikroprostora;
- unapređivanje kvalitete života;
- povećanje broja radnih mjesta.

1.11.

Na kartografskom prikazu Građevinska područja naselja - dopune 2015. određene su namjene površina na katastarskim planovima u mjerilu 1:5.000 i to:

(1.) Površine za gradnju određene za:

- **budući razvoj** (površine rezervirane za razvoj središnjih sadržaja naselja, površine rezervirane za novu stambenu gradnju, prateće i druge sadržaje koji se ne izdvajaju u posebne zone i ostale površine za budući razvoj) te **posebne programe** (gradski i drugi projekti od javnoga interesa);
- **pretežito stanovanje;**
- **javnu i društvenu namjenu** (društveni domovi, sportsko-rekreacijske građevine, vatrogasni domovi, školske i predškolske ustanove, vjerske građevine, područne ambulante doma zdravlja);

– **gospodarsku namjenu** (pretežito proizvodnu, pretežito poslovnu, pretežito ugostiteljsko-turističku).

(2.) **Neizgrađene površine** određene za:

- šume,
- javne zelene površine,
- zaštitne zelene površine,
- vodocrpilišta,
- sport i rekreaciju,
- vode i vodno dobro.

(3.) **Površine komunalnih i prometnih infrastrukturnih sustava** određene za:

- javnu cestovnu infrastrukturu,
- željezničku infrastrukturu,
- zračnu luku,
- ostale površine komunalnih infrastrukturnih sustava (građevine državnog i županijskog značenja).

(4.) **Druge površine** određene za:

- posebnu namjenu,
- groblja.

1.12.

Za građenje unutar građevinskih područja naselja određena je mogućnost daljnjeg razgraničavanja unutar prikazanih namjena, te je određeno što se može unutar njih graditi i pod kojim uvjetima.

1.13.

Izgrađene strukture što se mogu graditi izvan građevinskih područja te uvjeti za njihovo razgraničavanje određeni su ovim planom.

1.14.

Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora određeni su na katastarskim planovima u mjerilu 1:5.000, na kartografskom prikazu Građevinska područja naselja - dopune 2015. i to za:

- vodozaštitno područje prikazom I., II. i III. zone zaštite izvorišta,
- zaštićene i vrijedne dijelove prirode,
- arheološku baštinu,
- povijesne graditeljske cjeline,
- povijesni sklop i građevine,
- memorijalnu baštinu,
- etnološku baštinu.

Uvjeti korištenja i zaštite prostora iz odlomka 1. alineje 2. - 7. ove točke određeni su u elaboratu "Konzervatorska podloga – Knjiga 1. Nepokretna kulturna dobra, Knjiga 2. Zaštićeni dijelovi prirode s mjerama zaštite i uređenja (Gradski zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode, Zagreb, prosinac 2000./revizija ožujak 2003.); Konzervatorska podloga - Nepokretna kulturna dobra, revizija (Gradski zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode, Zagreb, rujna 2004.) i Konzervatorska podloga: Nepokretna kulturna dobra i zaštićena prirodna područja s mjerama zaštite - revizija (Gradski zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode, Zagreb, svibanj 2012.)" što je prilog Prostornoga plana.

Pri razgraničavanju prostora iz odlomka 1. ove točke od ostalih prostora granice se određuju u korist zaštite prostora.

2. UVJETI ZA UREĐENJE PROSTORA

2.1. Uvjeti za određivanje građevinskih područja i korištenja izgrađena i neizgrađena dijela područja

Prostornim planom Grada Zagreba **utvrđene su granice građevinskih područja grada Zagreba i Sesveta, te 68 naselja** što su u sastavu Grada Zagreba, kao racionalno organiziranih i oblikovanih prostora.

Na građevinskim područjima grada Zagreba i Sesveta gradi se u skladu s GUP-om grada Zagreba i GUP-om Sesveta.

Iznimno, građevine elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme (samostojeći antenski stup), grade se unutar ovim planom određenih zona moguće gradnje, prema posebnim propisima, pravilima struke i odredbama ove odluke.

Na građevinskim područjima 68 naselja koja nisu obuhvaćena granicom područja za koje se izrađuje GUP grada Zagreba i GUP Sesveta, gradi se u skladu s odredbama ovoga članka.

Građevinska područja i njihovi izgrađeni i neizgrađeni dijelovi uređuju se i koriste u skladu s posebnim propisima, pravilima struke i odredbama ovog plana.

2.1.1.

Pri određivanju građevinskih područja zadovoljeni su sljedeći uvjeti:

- racionalno korištenje i namjena prostora;
- objektivizirano sagledavanje potreba za prostorom za svako naselje temeljem procjena budućih demografskih procesa, raspoloživog neizgrađenog prostora, procjene gospodarskih i ostalih potencijala i potreba, te kapaciteta postojeće infrastrukture;
- osiguranje položaja naselja u planiranom sustavu središnjih naselja;
- zaštita javnog interesa;
- očuvanje posebnosti svakog naselja;
- valorizacijom kvalitete prostora i okoliša prostor za građenje određivan je na način da se ne smanjuju šumske i kvalitetne poljoprivredne površine i štite vodni resursi;
- sprječavanje spajanja građevinskih područja naselja.

2.1.2.

Prostornim planom određeni su **izgrađeni i neizgrađeni dijelovi građevinskih područja naselja** i ucrtani su na kartografskom 1. KORIŠTENJE I NAMJENA PROSTORA, 1.A. Površine za razvoj i uređenje - dopune 2015. u mjerilu 1:25.000 i na kartografskom prikazu Građevinska područja naselja - dopune 2015. u mjerilu 1:5.000.

Dopunama Prostornog plana Grada Zagreba su određeni i neuređeni dijelovi neizgrađenog dijela građevinskog područja i ucrtani su na kartografskom prikazu 1. KORIŠTENJE I NAMJENA PROSTORA, 1.A. Površine za razvoj i uređenje - dopune 2015. u mjerilu 1:25.000 i na kartografskom prikazu Građevinska područja naselja - dopune 2015. u mjerilu 1:5.000.

(1.) Izgrađeni dijelovi građevinskih područja obnavljat će se i dovršavati obnovom i dogradnjom postojećih građevina, gradnjom novih građevina za stanovanje, gospodarske, javne i društvene sadržaje uz očuvanje identiteta naselja uključujući i prirodni krajobraz, a posebno šume, afirmaciju javnog prostora, te podizanje komunalnog standarda naselja, rekonstrukcijom postojeće i gradnjom nove ulične mreže i komunalne infrastrukture, te osiguranjem prostora za prateće sadržaje.

(2.) Neizgrađeni dijelovi građevinskih područja naselja namijenjeni su za:

- gradnju (pretežito stanovanje, javnu i društvenu namjenu, gospodarsku namjenu, sport i rekreaciju, površine komunalnih i prometnih infrastrukturnih sustava i mreža, groblja, gospodarenje otpadom i sl.);
- neizgrađene površine (javne zelene površine, zaštitne zelene površine, šume, vode) koje se mogu uređivati ali se na njima ne može graditi osim u slučajevima određenim posebnim propisima;
- posebnu namjenu.

Prilikom građenja na neizgrađenim dijelovima građevinskih područja (na kojima se može graditi) poštivat će se uvjeti korištenja, uređenja i zaštite površina šuma, šumskog zemljišta, zaštitnih zona vodocrpilišta, posebno vrijednih krajobraznih prostora, zaštićenih prirodnih vrijednosti i prirodnih vrijednosti što se štite Prostornim planom, u skladu s karakterističnim prirodnim obilježjima prostora Grada Zagreba i mjerama sprečavanja nepovoljna utjecaja na okoliš.

2.1.3. Zahvati u prostoru unutar Parka prirode Medvednica i ekološke mreže

(1.) U građevinskim područjima naselja unutar Parka prirode Medvednica i ekološke mreže postupa se u skladu s odredbama Prostornog plana područja posebnih obilježja Park prirode Medvednica i posebnih propisa.

Dopušta se gradnja novih građevina te sanacija i rekonstrukcija postojećih građevina prema sljedećim kriterijima:

- zaštita i uređivanje vrijednosti prostora;
- očuvanje graditeljskog nasljeđa, posebno središta starih sela;
- gradnjom novih građevina te sanacijom i rekonstrukcijom postojećih pretežito stambenih građevina, te gradnjom pratećih javnih i društvenih sadržaja manjih gabarita na velikim parcelama;
- osiguranje prostora za gradnju i rekonstrukciju ulica i komunalne infrastrukture;
- gradnja, u pravilu, slobodnostojećih građevina te pomoćnih i manjih poljoprivrednih građevina;
- veličina građevne čestice ne može biti manja od 350 m²;
- ukupna izgrađenost građevne čestice može biti najviše 30%;
- ukupna građevinska (bruto) površina na građevnoj čestici ne može biti veća od 400 m², a najmanje 30% građevne čestice mora biti prirodni teren i nije ga moguće planirati unutar rezervacije proširenja postojeće ulice;
- stambena građevina može se graditi najveće visine dvije nadzemne etaže, pri čemu se druga etaža oblikuje kao potkrovlje ili uvučeni kat, s mogućnošću gradnje podzemne etaže;
- potreban broj parkirališta i garažnih mjesta uređuje se na građevnoj čestici, minimalno 1 PGM/1stan;
- pomoćne građevine i poljoprivredne građevine, ukupne tlocrtne zauzetosti do 150 m², smještavaju se, u pravilu, iza građevinskog pravca glavne građevine;
- pomoćna građevina može se graditi najviše kao dvoetažna, pri čemu se druga etaža oblikuje kao potkrovlje kojem je visina nadozida najviše 40 cm mjereno u ravnini pročelja građevine s nagibom krova do 45°;
- poljoprivredna građevina može se graditi kao dvoetažna, pri čemu se druga etaža oblikuje kao potkrovlje koje se koristi samo za spremanje ljetine i sličnih proizvoda poljodjelskih gospodarstava;
- udaljenost građevnog pravca glavne građevine od bližeg ruba cestovnog zemljišta ostalih cesta i prometnih površina, u pravilu, ne smije biti manja od 5 m;

- najmanja udaljenost stambene građevine iznosi $h/2$ od međe susjednih građevnih čestica, ali ne manje od 3 m;
- predvrtove je potrebno hortikulturno urediti;
- za građevine javne i društvene namjene najveća izgrađenost građevne čestice je 30%, a najmanje 40% građevne čestice mora biti prirodni teren i nije ga moguće planirati unutar rezervacije proširenja postojeće ulice;
- građevine javne i društvene namjene mogu se graditi najveće visine tri nadzemne etaže, pri čemu se treća etaža oblikuje kao potkrovlje ili uvučeni kat, uz mogućnost gradnje podzemne etaže;
- postojeće građevine što su izgrađene u skladu s prijašnjim propisima mogu se sanirati, rekonstruirati i graditi zamjenske građevine i na građevnim česticama manjim od 350 m^2 , umanjenim za pojas nužan za proširenje pristupne prometnice ili puta, uz zadržavanje postojeće izgrađenosti ako je veća od 30%, te postojećim udaljenostima građevine od međa i puta;
- interpolacije se mogu odobriti na postojećim građevnim česticama manjim od 350 m^2 , umanjenim za pojas nužan za proširenje pristupne prometnice ili puta, uz izgrađenost do 30% i udaljenost građevine od međa minimalno 3 m;
- iznimno od alineje dvadesete ovoga odlomka, interpolacije u skladu s lokalnim uvjetima mogu biti udaljene i manje od 3 m od jedne susjedne međe građevne čestice, ali ne manje od 1 m.

2.2. Građevine od važnosti za Državu i Grad Zagreb

2.2.1.

Prostornim planom određeni su prostorni uvjeti za građevine od važnosti za Državu i Grad Zagreb.

Određivanje prostora i korištenje građevina od važnosti za Državu i Grad Zagreb Prostornim se planom utvrđuju kao osnovni plansko-usmjeravajući uvjeti.

2.2.2.

Građevine od važnosti za Državu i Grad Zagreb koje se grade i rekonstruiraju **unutar građevinskih područja naselja** (prometne, energetske, vodne i proizvodne građevine, građevine za postupanje s otpadom, građevine na zaštićenom području, sportske i građevine posebne namjene te građevine u povijesnom središtu Zagreba) uređuju se u građevinskim područjima naselja grad Zagreb i Sesvete u skladu s GUP-om grada Zagreba i GUP-om Sesveta, a u ostalim prostorima prema odredbama ovog plana.

Građevine elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme (samostojeći antenski stup) od važnosti za Državu uređuju se u građevinskim područjima naselja grad Zagreb i Sesvete, te u ostalim prostorima prema posebnim propisima, pravilima struke i odredbama ovog plana.

2.2.3.

Izvan građevinskih područja naselja planiraju se dijelovi prostora za građevine od važnosti za Državu i Grad Zagreb (prometni koridori građevine elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme (samostojeći antenski stup), vodne i energetske građevine, proizvodne građevine za preradu i obradu otpada, te za preradu nemetalnih minerala, sportske i ugostiteljsko-turističke građevine, građevine na zaštićenom području i slobodne zone, trgovački centri površine 5 ha i više), te su za njih određene površine infrastrukturnog sustava, odnosno

izdvojena građevinska područja i zone moguće gradnje građevina elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme (samostojeći antenski stup).

2.2.4.

Za građevine od važnosti za Državu i Grad Zagreb izrađuje se stručna podloga u skladu sa zakonima kojima se uređuje prostorno uređenje i gradnja u svrhu pripreme zahvata u prostoru i mogućeg utjecaja toga zahvata na okoliš.

2.3. Građevinska područja 68 naselja

Građevinska područja 68 naselja ucrtana su na katastarskim planovima u mjerilu 1:5.000, na kartografskom prikazu Građevinska područja naselja - dopune 2015.

Na građevinskim područjima 68 naselja gradi se u skladu s odredbama ovog plana.

Građevne čestice, unutar građevinskih područja naselja namijenjene su za stanovanje, javnu i društvenu namjenu, gospodarske sadržaje, komunalne te prometne infrastrukturne građevine i sustave, javne i zaštitne zelene površine, šume, sport i rekreaciju, vode i vodno dobro i groblja.

Granice građevinskih područja naselja razgraničuju površine izgrađenih dijelova naselja i površine predviđene za njihov razvoj od ostalih površina namijenjenih razvoju poljoprivrede i šumarstva kao i drugih djelatnosti koje se s obzirom na namjenu mogu planirati izvan građevinskih područja naselja.

U građevinskim područjima naselja određene su:

- površine za gradnju,
- neizgrađene površine,
- površine komunalnih i prometnih infrastrukturnih sustava,
- druge površine.

2.3.1. Površine za gradnju

Površine za gradnju (za budući razvoj i gradske projekte, pretežito za stanovanje, javnu i društvenu namjenu te gospodarsku namjenu) prikazane su na kartografskom prikazu Građevinska područja naselja - dopune 2015. u mjerilu 1:5.000.

Za građevine što se grade unutar površina za gradnju, a obuhvaćene su prostornom granicom zaštićenog kulturnog dobra, posebne uvjete gradnje utvrđuje gradsko tijelo nadležno za zaštitu kulturnih dobara.

Način izgradnje nove građevine određuje se prema veličini građevne čestice i načinu izgradnje na susjednim česticama. Kod izgradnje zamjenske građevine način izgradnje ne može se promijeniti, osim iznimno, kad to uvjetuje način izgradnje na susjednim građevnim česticama.

Na površinama za gradnju što graniče s vodotokom, planiranom ili postojećom regulacijskom i zaštitnom vodnom građevinom, te drugim vodnim građevinama, u svrhu sprečavanja nepovoljnih utjecaja na pogoršanje vodnog režima ograničavaju se prava vlasnika i korisnika zemljišta za gradnju tako da se ne mogu graditi stambene, stambeno-gospodarske, pomoćne, poljoprivredne ili manje gospodarske građevine te podizati ograde:

- na udaljenosti od 5 m od obale postojećeg odnosno planiranog korita potoka u naselju, ili melioracijskog kanala odnosno vanjske nožice obrambenog nasipa;
- 20 m od zaobalne nožice postojećeg/izvedenog obrambenog nasipa na rijeci Savi, Krapini i kanalu "Sava-Odra-Sava".

Za građenje na građevnoj čestici koja graniči s vodotokom, kanalom, zaštitnom vodnom građevinom odnosno parcelom javnog vodnog dobra potrebno je pribaviti vodopravne uvjete.

Prilikom građenja građevina mora se poštivati propisana udaljenost od infrastrukturnih koridora što je određena u članku 10. ovog plana.

A. Pretežito stanovanje

Na jednoj građevnoj čestici, namijenjenoj (pretežito) stanovanju, mogu se, uz jednu stambenu građevinu ili stambeno-gospodarsku građevinu, graditi i pomoćne, poljoprivredne i manje gospodarske građevine.

Stambena građevina je:

- **individualna građevina** - obiteljska građevina stambene ili pretežito stambene (stambeno-gospodarske) namjene s najviše dva stana i GBP-om do 400 m²; najveće visine tri nadzemne etaže, pri čemu se treća etaža oblikuje kao potkrovlje ili uvučeni kat, s mogućnošću gradnje podzemne etaže. U površinu GBP-a se uračunava i površina pomoćnih građevina ako se grade na istoj građevnoj čestici;

- **niska stambena građevina** - građevina stambene ili pretežito stambene (stambeno-gospodarske) namjene, s više od dva stana i GBP-om do 600 m²; najveće visine tri nadzemne etaže, pri čemu se treća etaža oblikuje kao potkrovlje ili uvučeni kat, s mogućnošću gradnje podzemne etaže. U površinu GBP-a se uračunava i površina pomoćnih građevina ako se grade na istoj građevnoj čestici.

2.3.1.1. Veličina i izgrađenost građevne čestice

(1.) Veličina građevne čestice za građenje-stambene građevine ne može biti manja od:

- za slobodnostojeće građevine - 350 m² s tim da širina građevne čestice, mjerene na mjestu građevnog pravca građevine, ne može biti manja od 14 m;
- za poluugrađene građevine - 300 m², s tim da širina građevne čestice, mjerene na mjestu građevnog pravca građevine, ne može biti manja od 12 m;
- za građevine u nizu - 225 m², s tim da širina građevne čestice, mjerene na mjestu građevnog pravca građevine, ne može biti manja od 9 m.

Ako se gradi nova niska stambena građevina, gradi se, u pravilu, kao slobodnostojeća i, u pravilu, veličina građevne čestice ne može biti manja od 600 m².

Ukoliko se gradi stambeno-gospodarska građevina, ili se uz stambenu građevinu na istoj građevnoj čestici smještava poljoprivredna ili (i) manja gospodarska građevina, veličina građevne čestice ne može biti manja od:

- za slobodnostojeće građevine - 600 m² ;
- za poluugrađene građevine - 480 m² ;
- za građevine u nizu - 360 m² .

Dubina građevne čestice iznosi, u pravilu, najmanje 25 m.

(2.) Ukupna izgrađenost građevne čestice može biti:

- za slobodnostojeće građevine - najviše 30%, uz najmanje 30% prirodnog terena;
- za poluugrađene građevine - najviše 40%, uz najmanje 30% prirodnog terena;
- za građevine u nizu - najviše 50%, a na česticama većim od 600 m² najviše 20%, uz najmanje 20% prirodnog terena;

- iznimno u rubnim dijelovima naselja, za slobodnostojeće gospodarske građevine čiste proizvodne namjene, ako to omogućuje tehnologija gospodarskog procesa, odnosno ako se radi o djelatnosti koja nema štetni utjecaj na okoliš i ne smanjuje kvalitetu stanovanja na susjednim građevnim česticama - najviše 50%, uz najmanje 30% prirodnog terena.

Prirodni teren nije moguće planirati unutar rezervacije proširenja postojeće ulice.

(3.) U izgrađenim dijelovima građevinskog područja naselja, na građevnim česticama što su manje od utvrđenih u podtočki (1.) ove točke i s izgrađenošću većom od utvrđene u podtočki (2.) ove točke kod rekonstrukcije građevine ne smije se povećati izgrađenost parcele.

Odredbe o veličini građevne čestice ne primijenjuju se pri interpolacijama u gusto izgrađenim dijelovima građevinskog područja naselja ako su ispunjeni uvjeti o najvećoj dopuštenoj ukupnoj izgrađenosti građevne čestice i odredbe o najmanjoj udaljenosti građevine od prometnih površina, međa i drugih građevina, uzimajući u obzir lokalne uvjete.

2.3.1.2. Udaljenost građevine od susjedne građevne čestice

(1.) Stambena građevina ako se gradi na slobodnostojeći način, mora biti udaljena najmanje pola visine ($h/2$) od međe susjednih građevnih čestica, ali ne manje od 3 m.

Iznimno od odlomka 1. ove podtočke, u već izgrađenim dijelovima naselja, u skladu s lokalnim uvjetima, građevina može biti udaljena i manje od 3 m od jedne susjedne međe građevne čestice, ali ne manje od 1 m, pod sljedećim uvjetima:

- ako udaljenost od druge susjedne međe građevne čestice nije manja od 3 m;
- na građevini koja je udaljena od susjedne građevne čestice manje od 3 m, ne smiju se graditi otvori prema toj međi.

Otvorima iz odlomka 2. alineja 2. ove podtočke ne smatraju se otvori s neprozirnim staklom najveće veličine 60 x 60 cm i dijelovi zida od staklene opeke.

(2.) Balkoni, terase i otvorena stubišta ne mogu se graditi na udaljenosti manjoj od 3 m od međe susjedne građevne čestice.

(3.) Stambena građevina što će se graditi na poluugrađeni način tako da će se jednom stranom prislanjati uz susjednu građevinu ili među, mora s drugim dijelovima građevine (istakom) biti udaljena od granice susjedne građevne čestice najmanje $h/2$, ali ne manje od 3 m.

(4.) Stambena građevina što će se graditi u nizu, bočnim će stranama biti prislonjena na granice susjednih građevnih čestica, a od stražnje će granice čestice biti udaljena najmanje $h/2$, ali ne manje od 3 m.

2.3.1.3. Visina građevine

Stambena građevina može se graditi nadzemno kao dvoetažna ili troetažna, pri čemu se treća etaža oblikuje kao potkrovlje ili uvučeni kat, s mogućnošću gradnje podzemne etaže.

Iznimno od odlomka 1. ove točke stambeno-gospodarska građevina može se graditi visine četiri nadzemne etaže, pri čemu se četvrta etaža oblikuje kao potkrovlje, ako se u prizemlju predviđa gospodarski prostor, ali samo ako to dopuštaju lokalni uvjeti.

Najveća visina (h) stambene građevine kada se grade dvije nadzemne etaže, je 5,5 m, a kada se grade tri nadzemne etaže, pri čemu se treća etaža oblikuje kao potkrovlje, je 8,5 m.

Najveća visina stambeno-gospodarske građevine kada se grade četiri nadzemne etaže, pri čemu se četvrta etaža oblikuje kao potkrovlje, je 11,5 m.

Unutar zaštićenih i evidentiranih seoskih naselja najveću visinu građevine određuje gradsko tijelo nadležno za zaštitu kulturnih dobara.

2.3.1.4. Pomoćne, manje gospodarske i poljoprivredne građevine

(1.) **Pomoćne i manje gospodarske građevine** mogu se graditi nadzemno najviše kao dvoetažne pri čemu se druga etaža oblikuje kao potkrovlje kojem je visina nadozida najviše 40 cm mjereno u ravnini pročelja građevine s nagibom krova do 45° s mogućnošću gradnje podzemne etaže tako da:

- visina od kote konačno zaravnanog terena do vijenca građevine nije viša od visine glavne ulične stambene građevine i ne prelazi visinu 4 m;
- visina od kote konačno zaravnanog terena do sljemena krova ne prelazi visinu sljemena ulične stambene građevine i nije viša od 7 m;
- tlocrtna zauzetost manjom gospodarskom i/ili pomoćnom građevinom nije veća od 150 m²;
- građevinski pravac je, u pravilu, iza građevinskog pravca glavne građevine;
- iznimno, na strmom terenu garaža se može graditi na regulacijskoj liniji, u skladu s lokalnim uvjetima.

Pomoćne i manje gospodarske građevine nije moguće smjestiti na dijelu građevne čestice rezerviranom za proširenje postojeće ulice.

Najmanja udaljenost građevina iz odlomka 1. ove podtočke od susjednih građevnih čestica mora biti:

- ako se grade kao slobodnostojeće građevine - 1m;
- ako se grade kao poluugrađene građevine moraju biti smještene s jedne strane uz pretpostavljenu susjednu građevinu odijeljene vatrobranim zidom, uz uvjet da nagib krova nije prema susjednoj građevnoj čestici;
- ako se grade u nizu moraju biti dvjema stranama prislonjene uz pretpostavljenu susjednu građevinu i odijeljene vatrobranim zidom, uz uvjet da nagib krova nije prema susjednim građevnim česticama.

Ako građevine imaju otvore prema susjednoj građevnoj čestici, moraju biti udaljene od te čestice najmanje 3 m.

Ako krov građevine ima nagib prema susjednoj građevnoj čestici i ako je streha udaljena od međe susjedne čestice manje od 3 m, krov mora imati snjegobrane i oluke.

Kod građenja manjih gospodarskih građevina, osigurat će se odgovarajući prostor za parkiranje u okviru građevne čestice.

(2.) Poljoprivredne građevine mogu se graditi nadzemno najviše kao dvoetažne pri čemu se druga etaža oblikuje kao potkrovlje kojem je visina nadozida najviše 40 cm mjereno u ravnini pročelja građevine s nagibom krova do 45° s mogućnošću gradnje podzemne etaže tako da:

- potkrovlje se može koristiti samo za spremanje ljetine i sličnih proizvoda poljodjelskih gospodarstava;
- visina građevine do vijenca krova može biti najviše 5 m, a do sljemena krova 7 m;
- tlocrtna zauzetost poljoprivrednim građevinama ne smije biti veća od 150 m²;
- građevni pravac u pravilu je iza građevnog pravca glavne građevine;
- građevine moraju biti udaljene najmanje 10 m od stambene građevine na istoj građevnoj čestici, odnosno 15 m od stambene građevine na susjednoj građevnoj čestici;
- najmanja udaljenost od susjedne građevne čestice iznosi 5 m, ako su građevine građene od drveta, i u njima se sprema sijeno, slama i sl.;
- najmanja udaljenost od susjedne građevne čestice iznosi 1 m, ako se građevine grade od opeke ili betona;
- na udaljenosti manjoj od 3 m do susjedne građevne čestice, ne smiju se prema istoj graditi otvori;
- krov mora imati snjegobrane i oluke ako mu je nagib prema susjednoj građevnoj čestici, a udaljenost je od međe manja od 3 m.

(3.) Postojeće pomoćne, manje gospodarske i poljoprivredne građevine što su sagrađene u skladu s prijašnjim propisima mogu se rekonstruirati, iako njihova udaljenost od susjedne građevne čestice ne odgovara udaljenosti određenoj u podtočkama (1.) i (2.) ove točke.

2.3.1.5. Arhitektonsko oblikovanje građevina

Arhitektonsko oblikovanje građevina i izbor građevinskog materijala što će se upotrijebiti moraju osiguravati racionalno korištenje energije, biti primjereni Zagrebu i zagrebačkom prostoru i tradiciji, u skladu s uobičajenim načinom građenja s okolnim građevinama i krajobrazom.

U starim dijelovima naselja s vrijednom autohtonom arhitekturom koristit će se građevinski elementi i materijali što su za taj prostor uobičajeni, u skladu s lokalnim uvjetima.

Krovišta građevina mogu biti kosa, dvostrešna, s nagibom 30-45⁰, pokrivena crijepom ili pokrovom boje crijepa, a iznimno mogu biti ravna, ili s blagim nagibom, te bačvasta.

Krovišta stambenih i drugih građevina, osim građevina u povijesnim jezgrama, moguće je oblikovati za ugradnju sunčanih pretvornika.

Na kosom terenu sljeme krova treba biti, u pravilu, usporedno sa slojnicama zemljišta.

2.3.1.6. Uređenje građevne čestice

Prostor na građevnoj čestici namijenjenoj pretežito stanovanju uređivat će se, u pravilu, na tradicionalan način uređivanja okućnice poštujući funkcionalne i oblikovne karakteristike krajobrazu, uz upotrebu autohtonog biljnog materijala.

Terase i potporni zidovi moraju se graditi tako da nisu u suprotnosti s oblikovnim obilježjima naselja.

Predvrtovi se hortikulturno uređuju bez mogućnosti smještaja dodatnih pokretnih gospodarskih sadržaja.

Neizgrađeni dio građevne čestice - prirodni teren najmanje je 30% za slobodnostojeće i poluugrađene građevine i 20% za građevine u nizu, uređen visokim i niskim zelenilom i nije ga moguće planirati unutar rezervacije proširenja postojeće ulice. Postojeće i planirano zelenilo mora biti prikazano u lokacijskoj, odnosno građevinskoj dozvoli.

Ograde se, u pravilu, izrađuju kao kombinacija perforiranih elemenata sa živicom, visine do 1,5 m. Ograde između građevnih čestica ne mogu biti više od 2,0 m.

Iznimno od odlomka 5. ove točke ograde mogu biti i više od 1,5 m, odnosno 2,0 m, kada je to nužno radi zaštite građevine ili načina njezina korištenja.

Ograde, predvrtovi, terase, potporni zidovi, stube, kolne i pješačke rampe za pristup građevinama, potrebna parkirališna mjesta i prirodni teren, kao i ostali elementi uređenja građevne čestice, ne mogu se smjestiti na dijelu građevne čestice rezerviranom za proširenje postojeće ulice.

B. Gospodarski sadržaji

2.3.1.7. Gospodarske građevine u gospodarskim zonama

(1.) U građevinskim područjima naselja Prostornim planom formirane su gospodarske zone kao kompleksi građevnih čestica namijenjenih gradnji gospodarskih građevina.

U gospodarskim zonama mogu se graditi:

- manje proizvodne pretežito zanatske građevine, manje industrijske građevine tehnološki visoko razvijene i bez štetnih utjecaja na okoliš, prostori i uređaji za prikupljanje i sortiranje te preradu korisnog otpada (bioloških otpadaka i krutog otpada bez štetnih sastojaka),
- poslovne građevine (pretežito uslužne, pretežito trgovačke i komunalno - servisne),
- ugostiteljsko - turističke građevine,
- građevine za preradu mineralnih sirovina, u skladu s lokalnim uvjetima.

Gospodarske zone određene su u građevinskim područjima naselja:

- u južnom dijelu Grada Zagreba: Buzin, Hrvatski Leskovac, Lučko i Veliko polje,
- u istočnom dijelu Grada Zagreba: Belovar, Kašina, Markovo Polje, Popovec i Šašincev.

(2.) U gospodarskim zonama veličina građevne čestice ne može biti manja od 600 m², širina parcele ne može biti manja od, u pravilu, 20 m, a najveći omjer širine i dužine određen je, u pravilu, 1:5.

Ukupna tlocrtna zauzetost građevne čestice građevinama iznosi najviše 50%, a najmanje 10%.

Iznimno, pri novoj gradnji interpolacijama u gusto izgrađenim dijelovima zone omogućuje se formiranje manjih građevnih parcela od onih što su određene u prvom odlomku ove podtočke, ako su zadovoljeni uvjeti izgrađenosti građevne čestice i najmanja udaljenost građevine od međa susjednih građevnih čestica, propisani ovom točkom.

Visina gospodarske građevine od kote zaravnatog terena do vijenca krova mora biti u skladu s namjenom i funkcijom građevine te tehnologijom proizvodnog procesa, ali, u pravilu, ne više od 12 m, osim za silos, mlin i sl.

Dopuštena etažnost gospodarske građevine je najviše tri nadzemne etaže, a iznimno četiri nadzemne etaže, uz mogućnost gradnje podzemne etaže.

Iznimno od odlomka 4. i 5. ove podtočke u gospodarskim zonama Buzin, Hrvatski Leskovac, Sesevski Kraljevec i Veliko polje visina gospodarske građevine može biti i viša od 12 m, a najviše do 20 m.

Najmanja udaljenost građevine od međa susjednih građevnih čestica iznosi pola visine građevine. Ukoliko je $h/2$ manje od 3 m, najmanja udaljenost je 3 m.

Iznimno od prethodnog odlomka ove podtočke, u već izgrađenim dijelovima gospodarske zone, u skladu s lokalnim uvjetima, građevina može biti udaljena i manje od 3 m od jedne susjedne međe građevne čestice, ali ne manje od 1 m, pod sljedećim uvjetima:

- ako udaljenost od druge susjedne međe građevne čestice nije manje od 3 m;
- na građevini koja je udaljena od susjedne građevne čestice manje od 3 m, ne smiju se graditi otvori prema toj međi.

(3.) Najmanje 30% površine građevne čestice mora biti prirodni teren uređen kao parkovno, pejzažno ili zaštitno zelenilo, a prema drugim namjenama realiziraju se parkovni, pejzažni ili zaštitni vegetacijski tamponi u skladu s uvjetima zaštite okoliša. Prirodni teren nije moguće planirati unutar rezervacije proširenja postojeće ulice.

Na parcelama što su uz postojeću stambenu gradnju mora se osigurati tampon visokog zaštitnog zelenila najmanje širine 5 m.

Ograde između građevnih čestica ne mogu biti više od 2 m, osim u iznimnim slučajevima kada je to nužno radi zaštite građevina ili načina njihova korištenja.

Do građevne čestice za gradnju gospodarskih građevina u novoplaniranim gospodarskim zonama mora se izgraditi javnoprometna površina najmanje širine kolnika 7,00 m, a u postojećim gospodarskim zonama 6,00 m, dok ulična ograda mora biti udaljena najmanje 5,00 m od osi javnoprometne površine.

Parkirališta će se, u pravilu, predvidjeti u prednjem dijelu građevne čestice, ispred ili iza ulične ograde.

(4.) Prigodom planiranja, projektiranja i odabira pojedinih sadržaja i tehnologija osigurat će se propisane mjere zaštite okoliša (zaštita od buke, smrada, onečišćavanja zraka, zagađivanja podzemnih i površinskih voda i sl.), te će se isključiti one djelatnosti i tehnologije koje onečišćuju okoliš ili ne mogu osigurati propisane mjere zaštite okoliša i kvalitetu života i rada na susjednim građevnim česticama, odnosno prostoru dosega negativnih utjecaja.

Arhitektonsko oblikovanje građevina mora se zasnivati na principima suvremenog industrijskog oblikovanja i najnovijim saznanjima, uz upotrebu postojećih materijala i boja.

2.3.1.8. Gospodarske građevine na pojedinačnim građevnim česticama

U građevinskim područjima naselja, mogu se graditi gospodarske građevine na pojedinačnim građevnim česticama koje svojom veličinom, smještajem u naselju i osiguranjem osnovnih priključaka na komunalnu i prometnu infrastrukturu omogućuju funkcioniranje gospodarskog sadržaja, bez štetnih utjecaja na okoliš.

Gospodarske građevine iz odlomka 1. ove točke grade se u skladu s lokalnim uvjetima, u pravilu prema uvjetima određenim za namjenu građevina koja je u tom prostoru prevladavajuća. To se osobito odnosi na veličinu i oblikovanje građevine.

Gospodarskim građevinama iz odlomka 1. ove točke smatraju se i prostori i uređaji za prikupljanje i sortiranje te preradu korisnog otpada (bioloških otpadaka i krutog otpada bez štetnih sastojaka).

U prostorima u kojima prevladava pretežito stanovanje veličina i izgrađenost građevne čestice određivat će se prema odredbama točke 2.3.1.1., način gradnje i udaljenost građevine od

susjedne građevne čestice, u pravilu, prema odredbama točke 2.3.1.2., a visina građevine prema odredbama točke 2.3.1.3. ovog plana, dok će se uređenje građevne čestice i mjere zaštite okoliša odrediti prema odredbama točke 2.3.1.7. podtočaka (3.) i (4.).

Zatečene gospodarske građevine u izgrađenim dijelovima naselja, što su veće od određenih ovim planom, ili se nalaze unutar prostorne granice zaštićenog kulturnog dobra, zadržavaju se uz uvjet osiguranja propisanih mjera zaštite okoliša.

Građevine iz odlomka 1. ove točke ne mogu se graditi na građevnim česticama unutar prostorne granice zaštićenog kulturnog dobra.

Zatečene gospodarske građevine, s izgrađenošću i visinom većom od propisanih u točkama 2.3.1.1. i 2.3.1.3. ovog plana, koje su sagrađene u skladu s ranije važećim propisima, mogu se rekonstruirati u granicama postojećih horizontalnih i vertikalnih gabarita.

C. Društvene djelatnosti i ostali sadržaji javnog interesa

2.3.1.9. Građevine za društvene djelatnosti

Građevine za društvene djelatnosti mogu se graditi unutar građevinskog područja naselja:

- ako se građevna čestica na kojoj će se građevine graditi nalazi uz već izgrađenu javnu cestu ili drugu prometnu površinu čiji je kolnik najmanje širine 5,5 m;
- ako se na građevnoj čestici ili uz prometnu površinu osigurava prostor za parkiranje vozila;
- ako je udaljenost škola i predškolskih ustanova od stambenih i drugih građevina najmanje 10 m, a od manjih gospodarskih i poljoprivrednih građevina što onečišćuju okoliš najmanje 50 m.

Izgrađenost građevne čestice na kojoj će se graditi škola ili predškolska ustanova može biti najviše 30%.

Građevine društvene namjene, osim crkava, mogu se graditi visine najviše do tri nadzemne etaže, uz mogućnost gradnje podzemne etaže.

(1.) Predškolske ustanove (dječji vrtići i jaslice)

Površina zemljišta za građevinu visine jedne nadzemne etaže treba biti, u pravilu, 40 m² po djetetu, odnosno najmanje 25 m² po djetetu ako se radi o građevini visine dvije nadzemne etaže s time da građevina ne može biti smještena na površini manjoj od 2.000 m². Za građevine kapaciteta većeg od 100 mjesta dovoljno je, u pravilu, 35 m² po djetetu.

Predškolske ustanove mogu se graditi visine jedne do dvije nadzemne etaže uz mogućnost gradnje podzemne etaže i potkrovlja kao druge, odnosno treće nadzemne etaže.

Odstupanja su moguća samo u gusto naseljenim područjima Grada, odnosno u već formiranim naseljima u kojima zbog postojeće izgrađenosti nije moguće zadovoljiti normativ iz odlomka 1. ove podtočke.

(2.) Osnovne škole

Kod projektiranja i gradnje osnovnih škola primjenjuju se, pored zakonskih odredbi, i sljedeći okvirni normativi i standardi:

- prostorni kapacitet osnovnoškolske zgrade određuje se za 896 učenika u najviše 32 razredna odjela ako se radi o dvjema smjenama, te 560 učenika u 16-20 razrednih odjela ako se radi o jednoj smjeni što se utvrđuje kao standard koji se želi postići. Maksimalni je broj učenika u razrednom odjelu 28;
- zemljištem za izgradnju osnovnoškolske građevine mora se osigurati površina za školsku zgradu, prostor za odmor i rekreaciju, prostor za vanjske sportske terene, prostor za zelene površine i drugo;
- veličina građevne parcele koja osigurava prostor za sadržaje iz prethodne alineje određena je normativom 30-40 m² po učeniku. Iznimno, u već izgrađenim gusto naseljenim područjima Grada, odnosno u već formiranim naseljima, normativ je 20-30 m² po učeniku.

(3.) Sport i rekreacija

Ovisno o veličini naselja i slobodnog prostora u naselju i komplementarnosti s okolnim namjenama omogućuje se i građenje zatvorenih sportsko-rekreacijskih građevina.

Najveća izgrađenost građevne čestice na kojoj će se graditi zatvorena sportska građevina je 30%.

Kod građenja sportskih građevina potrebno je na građevnoj čestici osigurati potreban broj parkirališnih mjesta.

(4.) Vjerske građevine

Ovisno o veličini naselja, veličina župne crkve je od 300 do 500 m² građevinske bruto površine. Uz crkvu se može graditi vjeronaučna dvorana, uredski (župni) i stambeni prostor te drugi prostor potreban za funkcioniranje župe.

Najveća moguća izgrađenost građevne čestice na kojoj se gradi župna crkva s pratećim sadržajima je 30%. Pri tome je unutar građevne čestice potrebno osigurati javni prostor za okupljanje vjernika najmanje veličine 60% od izgrađenog dijela. Preostali dio građevne čestice mora biti hortikulturno uređen temeljem krajobraznog projekta.

Za ostale vjerske građevine najveća izgrađenost građevne čestice je 30%.

(5.) Zdravstvo, kultura, znanost i socijalna djelatnost

Građevine iz ostalih područja društvenih djelatnosti koje služe podizanju zdravstvene, socijalne, kulturne i znanstvene razine stanovništva, grade se unutar površina za javne i društvene namjene, površina rezerviranih za budući razvoj i posebne programe, odnosno unutar građevinskog područja naselja.

Građevine zdravstvene, socijalne i kulturne djelatnosti grade se u skladu s veličinom i značenjem naselja u mreži središnjih naselja i standardima, te na lokacijama i na način da pridonose kvaliteti života u naselju i slici naselja.

Građevine u kojima se obavlja znanstvena djelatnost, uz uvjete iz odlomka 1. ove podtočke, grade se prema zahtjevima i posebnim pravilima za pojedine znanstvene discipline.

2.3.1.10. Ostali sadržaji javnog interesa

Ostali sadržaji javnog interesa kao što su upravne funkcije, pravosuđe, udruge građana, političke stranke i druge organizacije, uključujući i strana diplomatska predstavništva, u pravilu se grade unutar površina za javne i društvene namjene, ili unutar građevinskih područja naselja, ovisno o veličini naselja i slobodnog prostora u naselju i komplementarnosti s okolnim namjenama.

2.3.1.11. Oblikovanje građevina za društvene djelatnosti i ostale sadržaje javnog interesa

Građevine koje služe društvenim djelatnostima i ostalim sadržajima od javnoga interesa u pravilu se grade na istaknutim lokacijama te moraju biti građene kvalitetno i racionalno.

Za građevine iz odlomka 1. ove točke provest će se javni arhitektonski natječaj ako se grade na lokaciji za koju je raspisivanje natječaja predviđeno konzervatorskim kriterijima, odnosno uvjetima.

Na prostorima na kojima je ovim planom propisana izrada prostornih planova užih područja, raspisivanje javnog arhitektonskog natječaja za građevine društvenih djelatnosti i ostalih sadržaja javnog interesa, odredit će se tim planovima.

2.3.2. Neizgrađene površine, površine komunalnih i prometnih infrastrukturnih sustava i druge površine**A. Neizgrađene površine**

Neizgrađene površine unutar građevinskih područja (šume, javne zelene površine, zaštitne zelene površine, vodocrpilišta, površine za sport i rekreaciju, te vode i vodna dobra)

ucrtane su u kartografskom prikazu Građevinska područja naselja - dopune 2015. u mjerilu 1:5.000.

2.3.2.1. Šume

Šumske površine što se nalaze u građevinskom području naselja ne mogu se sjeći - prenamjenjivati, treba ih uređivati i njegovati u skladu sa šumskogospodarskim osnovama i programima za gospodarenje šumama.

Posebne uvjete za gradnju građevina u pojasu do 50 m od ruba šume utvrđuje nadležno tijelo za gospodarenje šumama i šumskim zemljištem.

2.3.2.2. Javne zelene površine - parkovi i park-šume

Prostornim planom posebno su izdvojene sljedeće površine parkova i park-šuma:

– južni dio Grada Zagreba u naseljima: Brezovica, Buzin, Mala Mlaka i Kupinečki Kraljevec;

– istočni dio Grada Zagreba u naseljima: Kašina i Moravče.

Postojeće parkovne površine ne mogu se prenamjenjivati. Nove parkovne površine u naseljima oblikovat će se sukladno prirodnim osobitostima prostora i opremiti prema potrebama stanovnika naselja, te će se, u pravilu, osigurati 5 m²/stanovniku.

U parkovima iz stavka 1. ove točke te u drugim parkovima što se formiraju unutar građevinskih područja naselja moguće je u cilju uređivanja parkovne površine graditi manje javne građevine, paviljone, sanitarne čvorove, fontane, dječja igrališta, te uređivati staze, odmorišta i sl. tako da njihova ukupna površina ne prelazi 5% ukupne površine parka.

Parkovi s pripadajućim građevinama i opremom dimenzioniraju se i oblikuju u okviru cjelovitog uređenja parkovne površine.

2.3.2.3. Zaštitne zelene površine i karakteristični krajobrazni prostori

Na karakterističnim krajobraznim poljodjelskim prostorima neće se mijenjati parcelacija i struktura kultura, karakteristični šumarci i živice i ne mogu se graditi građevine.

Osim postojećih karakterističnih krajobraznih prostora koji predstavljaju razmak između izgrađenih struktura naselja oblikuju se i nove zaštitne zelene površine u skladu s namjenom određenom Prostornim planom.

U razdjelnom zaštitnom zelenilu, čija je funkcija odvajanje nepodudarnih namjena i koje se uređuje visokom vegetacijom, mogu se u cilju uređivanja oblikovati rekreativni sadržaji, putevi, staze, paviljoni i nadstrešnice tako da njihova ukupna površina ne prelazi 5% površine zaštitnog zelenila.

2.3.2.4. Sport i rekreacija

Vrsta sporta i rekreacije označena simbolima u obuhvatu GUP-a grada Zagreba i GUP-a Sesveta je načelna, a detaljnija namjena određuje se GUP-om grada Zagreba i GUP-om Sesveta, odnosno urbanističkim planovima uređenja.

U građevinskim područjima naselja osiguravaju se prostorni uvjeti kao dio javnog standarda za razvoj sportsko-rekreacijskih sadržaja na način da se zadržavaju postojeća igrališta ili drugi sportski sadržaji (koji se održavaju i uređuju), da se postojeći sportski sadržaji dopunjuju pratećim sadržajima što upotpunjuju osnovnu djelatnost tamo gdje to omogućuje veličina zone, karakter prostora i vrsta sporta i/ili rekreacije ili se osiguravaju nove površine.

Prostornim planom određene su sljedeće zone sporta i rekreacije u građevinskim područjima naselja:

– **južni dio Grada Zagreba** u naseljima: Brezovica, Buzin, Demerje, Donji Dragonožec, Donji Trpuci, Gornji Čehi, Hrašće, Hrvatski Leskovac, Kupinečki Kraljevec, Lučko, Mala Mlaka, Odranski Obrež, Odra, Strmec;

– **istočni dio Grada Zagreba** u naseljima: Adamovec, Belovar, Gajec, Ivanja Reka, Kašina, Planina Gornja, Prepuštovec, Slanovec, Soblinec, Vugrovec Gornji, Zerjavinec.

Sportsko-rekreacijske zone uređuju se u skladu s lokalnim potrebama stanovništva, te temeljem prostornih uvjeta, standarda i normativa za gradnju sportskih građevina.

Površine povremeno pod vodom (inundacije, retencije na potocima Medvednice) mogu se koristiti za sport i rekreaciju.

Trim staze, jahače i biciklističke staze na kojima se ne grade građevine, uređuju se u skladu s okolnim prostorom.

2.3.2.5. Vode i vodno dobro

Vode i vodno dobro unutar građevinskog područja naselja održavat će se i uređivati kao dio cjelovitog uređivanja prostora tako da se osigura primjeren vodni režim, propisana kvaliteta i zaštita voda, te zaštita od njihova štetnog djelovanja.

Manje vodne površine mogu se formirati u okviru uređenja parkova.

Korita i tok potoka i jezera sačuvat će se, u pravilu, u prirodnom obliku sukladno krajobraznim osobitostima prostora kao posebno vrijedna vodena staništa naselja.

B. Površine komunalnih i prometnih infrastrukturnih sustava i mreža

Površine prometnih infrastrukturnih sustava prikazane su na kartografskim prikazima 1. KORIŠTENJE I NAMJENA PROSTORA, 1.A. Površine za razvoj i uređenje - dopune 2015., 1.B. KORIŠTENJE I NAMJENA PROSTORA, Promet, Pošta i telekomunikacije - izmjene i dopune 2014. te Građevinska područja naselja - dopune 2015. u mjerilu 1:5.000.

Trase prometnih infrastrukturnih sustava prikazane su načelno na kartografskim prikazima 1. KORIŠTENJE I NAMJENA PROSTORA, 1.A. Površine za razvoj i uređenje - dopune 2015., 1.B. KORIŠTENJE I NAMJENA PROSTORA, Promet, Pošta i telekomunikacije - izmjene i dopune 2014.

Zone moguće gradnje građevina elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme, odnosno samostojećega antenskog stupa te aktivne lokacije samostojećega antenskog stupa prikazane su na kartografskom prikazu 1.B. KORIŠTENJE I NAMJENA PROSTORA, Promet, Pošta i telekomunikacije - izmjene i dopune 2014.

Koridori magistralnih elektroenergetskih vodova 110 kV i vodova komunalne infrastrukture prikazani su načelno na kartografskom prikazu 2.A. INFRASTRUKTURNI SUSTAVI I MREŽE, Energetski sustav - izmjene i dopune 2014. u mjerilu 1:25.000.

Za površine i trase prometnih infrastrukturnih sustava, te koridore magistralnih elektroenergetskih vodova 110 kV i vodova komunalne infrastrukture detaljni položaj odredit će se urbanističkim planovima uređenja, i pojedinačnim aktima.

2.3.2.6. Površine komunalnih infrastrukturnih sustava

(1) Elektroopskrba

Za nadzemne elektroenergetske vodove, ovisno o lokalnim uvjetima treba osigurati sljedeće koridore:

- DV 110 kV - širina koridora najmanje 20 m;
- DV 220 kV - širina koridora najmanje 25 m;
- DV 400 kV - širina koridora najmanje 30 m.

Koridori kroz šumska područja se formiraju prema najvećoj visini drveća, tako da u slučaju pada drvo ne dosegne vodiče.

Unutar koridora posebnog režima nadzemnih elektroenergetskih vodova gradnja nije moguća.

Iznimno, postojeće i planirane nadzemne elektroenergetske vodove 110 kV s pripadajućim koridorom posebnog režima, ovisno o lokalnim i tehničkim uvjetima može se voditi kabelskim ili nadzemnim vodom, u pravilu, istom trasom.

(2) Plinoopskrba

Minimalne sigurnosne udaljenosti od susjednih osjetljivih građevina iznose za:

- magistralni plinovod Ivanja Reka - TE-TO Zagreb 30 m od osi plinovoda;

- razdjelne stanice (RS), blokadne stanice (BS) i plinske regulacijske stanice (PRS) 10 m, a do prometne površine 3 m;
- visokotlačne plinovode VTP 10 m.

Minimalne sigurnosne udaljenosti od susjednih osjetljivih građevina za VTP mogu se u iznimnim i opravdanim slučajevima smanjiti uz primjenu posebnih mjera zaštite i suglasnost Gradske plinare Zagreb.

Minimalne sigurnosne udaljenosti plinovoda od drugih komunalnih instalacija i građevina određene su posebnim propisima ovisno o vrsti druge instalacije i građevine.

(3) Površine infrastrukturnog sustava

Predmetne površine moguće je koristiti u funkciji gospodarenja otpadom.

2.3.2.7. Površine prometnih infrastrukturnih sustava

Prometna površina unutar ili na rubu građevinskog područja naselja određena je graničnim linijama prema susjednoj namjeni, koja je u odnosu na grafičku točnost karte mjerila 1:5.000 okvir unutar kojeg se može razvijati i graditi prometnica sa svim elementima svog profila ovisno o vrsti i planiranom razvrstaju.

C. Druge površine

Druge površine određene su za posebnu namjenu, groblja i infrastrukturne površine za gospodarenje otpadom i prikazane su na kartografskim prikazima 1. KORISTENJE I NAMJENA PROSTORA, 1.A. Površine za razvoj i uređenje - dopune 2015. i 2.B. INFRASTRUKTRUNI SUSTAVI I MREŽE, Vodnogospodarski sustav, Obrada, skladištenje i odlaganje otpada - izmjene i dopune 2014. u mjerilu 1:25.000 te Građevinska područja naselja - dopune 2015. u mjerilu 1:5.000.

2.3.2.8. Posebna namjena

Ovim prostornim planom utvrđene su površine posebne namjene za potrebe Hrvatske vojske i Ministarstva unutarnjih poslova.

Objekti posebne namjene od važnosti za državu za potrebe Hrvatske vojske jesu:

1. Vojarna "Croatia";
2. Vojni kompleks "Tuškanac 44";
3. Hrvatsko vojno učilište, Ilica 265 b;
4. Vojno streljište 'Vrapčanski potok';
5. Radarski položaj 'Puntijarka' Sljeme;
6. Dobrodol - Markovo Polje;
7. Vojni kompleks 'Stančićeva - Krešimirov trg - Bauerova - Zvonimirova';
8. Zračna baza 'Lučko';

i oni se koriste pod posebnim uvjetima.

Potrebe osiguranja prostora od interesa za obranu i djelatnost unutarnjih poslova usklađene su s drugim korisnicima prostora.

Uvjeti korištenja površina za razvoj naselja (posebno korištenje prostora za gospodarske sadržaje i razvoj infrastrukturnih sustava i mreža), zaštićenih područja, šumskih, poljoprivrednih te voda i vodnog dobra i površina za izgrađene strukture izvan građevinskih područja naselja, usklađeni su s potrebama i interesima obrane i djelatnosti unutarnjih poslova.

Granice zaštitnih i sigurnosnih zona označavaju se u planovima nižeg reda.

2.3.2.9. Groblja

Unutar građevinskih područja naselja planiraju se groblja:

- **južni dio Grada** Zagreba: Brezovica, Kupinečki Kraljevec, Lučko i Odra;
- **istočni dio Grada** Zagreba: Cerje, Čučerje (dio), Kašina i Moravče.

Na prostorima groblja mogu se graditi prateće građevine, tj. građevine koje služe osnovnoj funkciji groblja (kapele, obredne dvorane, mrtvačnice i sl.), te komunalna infrastruktura.

Uređenje svih groblja, gradnja pratećih građevina te oblikovanje opreme, što se na groblju postavlja, mora biti primjereno oblikovanju, uređenosti i tradiciji takvih prostora.

Posebne uvjete pri zahvatima u povijesnu matricu partera zaštićenih groblja utvrđuje gradsko tijelo nadležno za zaštitu kulturnih dobara.

Prostore groblja ambijentalno će se oblikovati kao zelene parkovne površine kvalitetnim parkovno-pejsažnim rješenjima i osiguravanjem, u pravilu, standarda od najmanje 4 m²/grobno mjesto za mala gradska (mjesna) groblja i 7m²/grobno mjesto za velika gradska groblja.

2.3.2.10. Gospodarenje otpadom

Prostornim planom omogućava se, u skladu s lokalnim uvjetima, smještaj građevina za reciklažu sirovine iz otpada, posebno reciklažnih dvorišta, zelenih otoka i posuda što se postavljaju na javnim površinama.

Ako nije moguće osigurati postavljanje spremnika unutar građevina ili na vlasničkoj parceli spremnici se mogu postaviti na javnim površinama pod uvjetima koji će osigurati propisani način korištenja i usklađenost s lokalnim uvjetima.

PPGZ-om, GUP-om grada Zagreba, GUP-om Sesveta i prostornim planovima užih područja, lokacije za sakupljanje, obradu i gospodarenje otpadom, sukladno posebnim propisima, realiziraju se na postojećim i novim lokacijama za koje su prethodno pribavljeni uvjeti prema posebnim propisima.

2.4. Izgrađene strukture izvan građevinskih područja naselja

U smislu ovog plana, izgrađene strukture izvan građevinskih područja naselja su:

- građevinska područja izdvojena od građevinskih područja naselja;
- prostori izvan građevinskih područja naselja na kojima se omogućuje izgradnja u skladu sa zakonom, drugim propisima i odredbama ovog plana.

2.4.1. Građevine koje se mogu graditi u građevinskim područjima izdvojenim od građevinskih područja naselja

Prostornim su planom određena građevinska područja koja su izdvojena iz građevinskih područja naselja, a namijenjena su za gradnju gospodarskih građevina kao što su proizvodne, poslovne i ugostiteljsko-turističke.

Izdvojena građevinska područja mogu se odrediti i za one građevine koje se prema zakonima kojima se uređuje prostorno uređenje i gradnja mogu graditi izvan građevinskih područja naselja kao što su: komunalne građevine, zdravstvene i građevine za sport i rekreaciju, građevine obrane i gospodarske građevine u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti (poljoprivredni gospodarski kompleksi).

U zaštićenim prirodnim vrijednostima i drugim posebno vrijednim dijelovima prirode te vodozaštitnim područjima uvjeti za smještaj građevina iz ove točke određeni su u točki 5.2.1. podtočka (2.), u točkama od 7.1.1.1. do 7.1.1.6. i u točki 7.1.2. ovog plana.

2.4.1.1. Gospodarska namjena u građevinskim područjima izdvojenim od građevinskih područja naselja

Prostornim planom određena su **izdvojena građevinska područja za gradnju gospodarskih sadržaja** proizvodne (pretežito industrijske, pretežito zanatske) i poslovne namjene (pretežito uslužne, pretežito trgovačke, komunalno-servisne, ugostiteljsko-turističke djelatnosti (hotel, motel, kamp) te poljoprivredne gospodarske komplekse (ratarski, stočarski i dr.), koja čine manje ili veće gospodarske površine za smještaj jedne ili više gospodarskih i njima komplementarnih namjena.

Planiraju se sljedeća izdvojena građevinska područja za gospodarske namjene:

(1.) proizvodne i poslovne namjene:

– **južni dio Grada Zagreba:** Hrašće za proizvodne i poslovne sadržaje;

– **istočni dio Grada Zagreba:** prostor između građevinskog područja naselja Soblinec i Žerjavinec za proizvodne sadržaje; Sesevetski Kraljevec za pretežito proizvodne i poslovne sadržaje; Sesevetski Kraljevec za pretežito poslovne sadržaje; prostor između građevinskog područja naselja Popovec i Soblinec za proizvodne i poslovne sadržaje; prostor sjeverno od Kraljevečkih Novaka za proizvodne sadržaje;

– u svim građevinskim područjima namijenjenim proizvodnim sadržajima omogućava se smještaj i obrada korisnog otpada prema posebnim propisima;

(2.) ugostiteljsko-turističke namjene:

– **južni dio Grada Zagreba:** prostor uz zagrebačku obilaznicu između Lučkog i Ježdovca;

(3.) poljoprivredne gospodarske komplekse:

– **južni dio Grada Zagreba:** Hrvatski Leskovac i prostor sjeverno od Kupinečkog Kraljevca;

– **istočni dio Grada Zagreba:** Dumovečki Lug i Šašinovečki Lug.

U izdvojenim građevinskim područjima za gospodarske sadržaje iz odlomka 2. ove točke mogu se uređivati površine za parkove, sport i rekreaciju, te se mogu graditi građevine i sadržaji što upotpunjuju gospodarske sadržaje i pridonose kvaliteti prostora.

(1.) Proizvodne i poslovne namjene

U izdvojenim se građevinskim područjima za sadržaje proizvodne i poslovne namjene primjenjuju odredbe o veličini i uređenju građevne čestice propisane u podtočkama (2.) - (4.), točke 2.3.1.7. ovog plana.

(2.) Ugostiteljsko-turističke namjene

U izdvojenim građevinskim područjima za ugostiteljsko-turističke namjene, u pravilu, se predviđa građenje motela i kampova.

(3.) Poljoprivredni gospodarski kompleksi

Poljoprivredni gospodarski kompleks s pripadajućim poljoprivrednim zemljištem može se formirati za potrebe ratarske, stočarske, voćarske, povrtlarske te druge poljoprivredne proizvodnje.

Parcelaciju i vrstu proizvodnje poljoprivrednih gospodarskih kompleksa određuje nadležno tijelo za poljoprivredu.

Na poljoprivrednim gospodarskim kompleksima omogućava se gradnja građevina isključivo u funkciji poljoprivredne proizvodnje u skladu s uvjetima iz točke 2.4.2.1. ovog plana.

Iznimno, unutar poljoprivredno gospodarskog kompleksa Dumovec omogućuje se građenje građevina i uređivanje prostora za uzgoj kućnih ljubimaca i malih životinja, te smještaj groblja za kućne ljubimce.

2.4.1.2. Sportska i rekreacijska namjena izvan građevinskih područja naselja

Prostornim je planom određeno da se izvan građevinskih područja naselja mogu graditi i uređivati zone odmora i rekreacije i zone sporta i rekreacije i graditi građevine i to:

(1.) Unutar Parka prirode Medvednica Prostornim su planom izdvojene **postojeće zone odmora i rekreacije**, tj. prostori znatnijeg okupljanja posjetilaca koji su po svom karakteru prostori bez opreme, prostori sa opremom, prostori sa građevinama.

Za navedene prostore primjenjivat će se odredbe Prostornog plana područja posebnih obilježja Parka prirode Medvednica.

(2.) Za zone odmora i rekreacije na vodozaštitnim područjima uvjeti uređivanja odredit će se na temelju odluka o zaštiti izvorišta i drugih posebnih propisa.

(3.) Za zone odmora i rekreacije u prirodnim rezervatima uvjeti uređivanja odredit će se sukladno kriterijima zaštite prirodnih resursa kao i mogućnosti njihova korištenja, krajobrazne valorizacije prostora temeljene na biološkoj raznolikosti.

(4.) Za zone sporta i rekreacije u Soblincu, Prepuštovcu i Rakitju uvjeti uređivanja bit će određeni prostornim planovima užih područja.

(5.) Izvan zona odmora i rekreacije iz podtočaka (1.), (2.) i (3.) i zona sporta i rekreacije iz podtočke (4.) ove točke određenih ovim Prostornim planom moguće je uređivati i graditi biciklističke staze, trim staze, jahače staze, sukladno obilježjima prostora.

2.4.1.3. Groblja

Izvan građevinskih područja naselja planirane su površine za razvoj groblja i to:

– južni dio Grada Zagreba - rezervirane površine za novo južno gradsko groblje Suhaki i novo groblje 'Donji Dragonožec';

– istočni dio Grada Zagreba - postojeća groblja Čučerje (dio), Glavnica Donja, Markovo Polje, Planina Donja i Vugrovec Donji.

Uvjeti uređivanja groblja propisani su u točki 2.3.2.9. ovog plana.

Detaljne granice za novo gradsko groblje Suhaki, čija je površina u Prostornom planu označena kao površina rezervirana za budući razvoj, bit će utvrđene nakon posebnih istraživanja o potrebama i podobnosti lokacije temeljem posebnih propisa i urbanističkog plana uređenja.

2.4.2. Građevine koje se mogu graditi izvan građevinskih područja

Izvan građevinskog područja mogu se, u skladu sa zakonom, drugim propisima i odredbama ovog plana, graditi i građevine za koje se ne određuju posebna građevinska područja kao:

(1.) poljoprivredne gospodarske građevine: obiteljsko seosko gospodarstvo, klijeti, spremišta za alat, pčelinjaci, građevine za uzgoj kućnih ljubimaca i malih životinja, staklenici, plastenici za uzgoj povrća, voća i cvijeća, uzgajališta puževa, glista, žaba i sl., te ribnjaci;

(2.) građevine u funkciji gospodarenja šumama i lova: lugarnice, lovački domovi i sl.;

(3.) planinarski i slični domovi, skloništa i slične građevine za sklanjanje i boravak planinara;

(4.) manje vjerske građevine: križevi, poklonci, kapelice i sl.;

(5.) objekti infrastrukture (prometne, energetske, komunalne itd.);

(6.) građevine elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme (samostojeći antenski stup) unutar zona moguće gradnje određenih za ove građevine;

(7.) groblja za kućne ljubimce.

(8.) komunalne građevine i komunalna infrastruktura;

(9.) građevine sukladno točki 3. Uvjeti smještaja gospodarskih sadržaja u prostoru.

2.4.2.1. Poljoprivredne gospodarske građevine izvan građevinskog područja

Izvan građevinskog područja naselja uz posjede primjerene veličine mogu se graditi poljoprivredne gospodarske građevine i pripadajuća stambena građevina za obiteljsko seosko gospodarstvo i potrebe seoskog turizma u skladu s uvjetima zaštite okoliša i očuvanjem krajobraza i lokalnim uvjetima.

Poljoprivredne gospodarske građevine obiteljskog seoskog gospodarstva koje se mogu graditi izvan građevinskog područja naselja su građevine s pripadajućom infrastrukturom za potrebe voćarstva, ratarstva, vinogradarstva, vrtlarstva, stočarstva i peradarstva.

Osim građevina iz odlomka 2. ove točke, izvan građevinskog područja naselja mogu se graditi klijeti, spremišta za alat, pčelinjaci, uzgajališta puževa, glista i žaba, građevine za uzgoj kućnih ljubimaca, te plastenici, staklenici i ribnjaci.

Opravdanost gradnje građevina iz odlomka 2. i 3. ove točke dokazuje se programom o namjeravanim ulaganjima koji mora sadržavati prikaz zaštite okoliša, usklađenost s lokalnim uvjetima, a potvrđuje ga gradsko upravno tijelo nadležno za poljoprivredu.

(1.) Poljoprivredne gospodarske građevine što se grade izvan građevinskog područja naselja u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti, mogu se graditi na posjedu primjerene veličine, a za stočarsku i peradarsku proizvodnju veličina posjeda je određena najmanjim brojem uvjetnih grla.

Uvjetnim grlom podrazumijeva se grlo težine 500 kg za koje je potrebno osigurati 0,34 ha zemljišta. Temeljem "uvjetnog grla" utvrđeni su koeficijenti za izračun površina potrebnih za oblikovanje veličine posjeda za obavljanje poljoprivredne djelatnosti izvan građevinskog područja naselja, s time da je broj uvjetnih grla potreban za formiranje posjeda za stočarsku i peradarsku proizvodnju izvan građevinskog područja naselja najmanje 10 uvjetnih grla.

Ostale vrste stoke i peradi svode se na uvjetna grla primjenom sljedećih koeficijenata:

Vrsta stoke	Vrsta stoke	Broj grla
krava, steona junica	1,00	10
bik	1,50	7
vol	1,20	8
junad 1-2 god.	0,70	14
junad 6-12 mjeseci	0,50	20
telad	0,25	40
krmača+prasad	0,005	182
tovne svinje do 6 mjeseci	0,25	40
mlade svinje 2-6 mjeseci	0,13	77
teški konj	1,20	8
srednje teški konji	1,00	0
1 ki konji	1,80	13
ždrebad	0,75	13
ovce, ovnovi, koze i jarci	0,10	100
janjad i jarad	0,05	200
tovna perad	0,00055	18.000
konzumne nesilice	0,002	5.000
rasplodne nesilice	0,0033	3.000

Za druge životinjske vrste (krznaši, kunići i sl.) najmanji broj uvjetnih grla utvrđuje se programom o namjeravanim ulaganjima.

Uz program o namjeravanim ulaganjima uvjete držanja domaćih životinja i gradnje smještajnog prostora propisuje gradsko upravno tijelo nadležno za poslove poljoprivrede.

Primjerenom veličinom posjeda za uzgoj voća i vinove loze smatra se posjed 2 ha i veći.

Uz obiteljsko seosko gospodarstvo, bez obzira na vrstu, omogućena je gradnja stambene građevine do 400 m² građevinske (bruto) površine. Ove građevine mogu se koristiti i za potrebe seoskog turizma.

Građevna čestica na kojoj će se graditi obiteljsko seosko gospodarstvo osniva se uz posjed tako da je najmanje 50% veća od ukupne tlocrtno izgrađene površine gospodarskih građevina i niske stambene građevine.

Stambene građevine, te druge građevine i sadržaji obiteljskoga seoskog gospodarstva ne mogu se graditi na parceli ako na njoj već nisu izgrađene građevine i sadržaji poljoprivredne gospodarske namjene s kojima čine jedinstvenu gospodarsku i arhitektonsku cjelinu.

Oblikovanje građevina obiteljskog seoskog gospodarstva, odabir građevinskog materijala te koncepcija prostorne organizacije građevina na parceli moraju biti u skladu s uobičajenim načinom građenja na određenom prostoru i s okolnim krajobrazom.

Udaljenost poljoprivrednih gospodarskih građevina za stoku od građevinskog područja naselja ovisi o njihovoj veličini odnosno kapacitetu izraženom u jedinici "uvjetnog grla" prema sljedećoj tablici:

VRSTA STOKE	max. KAPACITET GRAĐEVINE (BROJ GRILA PREMA UDALJENOSTI GRAĐEVINE OD NASELJA)				
	100	200	300	400	500
Udaljenost od naselja (m)					
UVJETNA GRILA					
Mlječne krave	50	100	200	400	800 i više
Junad 6-12 mj.	100	200	400	800	1.600
Junad 1-2 god.	71	143	286	57	1.142
Telad	167	303	606	1.212	
Krmača + prase	200	400	800	1.600	
Tovne svinje	200	400	800	1.600	
Perad	5.000	20.000	30.000	40.000	50.000

Za poljoprivredne gospodarske građevine koje nemaju negativni utjecaj na kvalitetu života u naselju ne propisuje se udaljenost od građevinskog područja naselja.

(2.) **Klijeti** do 40 m² građevinske (bruto) površine mogu se graditi na površini vinograda od 1 ha uz mogućnost povećanja izgrađene površine za 20 m² za svakih 5.000 m² vinograda.

Klijeti se moraju graditi u skladu s tradicijskim obilježjima prostora i takvih građevina te smjestiti tako da ne narušavaju krajobrazne i prirodne vrijednosti prostora.

(3.) **Spremišta za alat** u funkciji voćarstva, povrtlarstva i cvjećarstva mogu se graditi do 20 m² građevinske (bruto) površine na parcelama ne manjim od 2.000 m², od lakog građevinskog materijala kao montažne građevine oblikovanja usklađenog s tradicijskim načinom gradnje.

(4.) **Pčelinjaci** se smještaju u prostoru tako da su od javnoprometne površine udaljeni najmanje 15 m.

(5.) Uvjete **uzgoja kućnih ljubimaca i malih životinja** i za građenje potrebnih građevina smještajnog i gospodarskog prostora, te udaljenosti od naselja propisuje nadležno tijelo za poljoprivredu i tijelo nadležno za poslove veterinarstva.

(6.) **Staklenici, plastenici** za uzgoj povrća, voća i cvijeća, **uzgajališta puževa, glista, žaba i sl.** mogu se postavljati na poljoprivrednim površinama, ako to nije u suprotnosti s lokalnim uvjetima i zaštitom okoliša.

(7.) **Ribnjaci** se grade namjenski za uzgoj riba na potocima izvan aluvijalnih naslaga rijeke Save, tako da se osigura povrat vode potoka iz ribnjaka u korito potoka. Okolni prostor uređuje se u skladu s krajobraznim karakteristikama.

Posebne uvjete za gradnju i uređenje ribnjaka izdaju državna tijela nadležna za vode i poljoprivredu.

2.4.2.2. Građevine u funkciji gospodarenja i korištenja šuma i lova

Građevine u funkciji gospodarenja šumama, što se grade u šumi ili na šumskom zemljištu, kao što su lugarnice i druge građevine u funkciji šumarstva moraju biti u skladu s posebnim uvjetima koje utvrđuje nadležno tijelo za gospodarenje šumama i šumskim zemljištem, uz prethodnu suglasnost nadležnog ministarstva, a u zaštićenim prirodnim vrijednostima i tijela nadležnih za zaštitu prirode.

Građevine u funkciji lova što se grade u šumi i na šumskom zemljištu ili poljoprivrednom zemljištu moraju biti u skladu s posebnim uvjetima koje utvrđuje tijelo nadležno za gospodarenje šumama i šumskim zemljištem, te tijelo nadležno za poljoprivredu uz prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za poljoprivredu i šumarstvo.

2.4.2.3. Građevine za boravak i sklanjanje planinara

Na prostoru Grada Zagreba nije predviđena gradnja **planinarskih domova, skloništa i sličnih građevina za sklanjanje i boravak planinara** osim unutar parka prirode Medvednica.

Uvjeti za rekonstrukciju i zamjenu građevina iz odlomka 1. ove točke na prostoru Parka prirode Medvednica određeni su u točki 2.4.1.2. podtočka (1.) ovog plana.

Uvjeti za smještaj i građenje novih građevina iz odlomka 1. ove točke na prostoru Parka prirode Medvednica odredit će se Prostornim planom područja posebnih obilježja parka prirode Medvednica.

2.4.2.4. Manje vjerske građevine

Na prostoru Grada mogu se izvan građevinskog područja na prostorima primjerenim za tu namjenu graditi manje vjerske građevine i to križevi, poklonci, kapelice i sl., najveće građevinske (bruto) površine do 30 m².

2.5. Zahvati koje je moguće planirati u svim namjenama

Postava reklamnih panoa omogućuje se na površinama svih namjena, u skladu sa posebnom gradskom odlukom i lokalnim uvjetima.

Za potrebe Javne ustanove Park prirode Medvednica mogu se na prostorima ulaza u Park postavljati montažno-demontažne građevine do 12 m² građevinske (bruto) površine u funkciji informiranja, edukacije i prodaje suvenira, uređivati odmorišta, te postavljati informativno-edukativne table, oblikovno usklađeno s krajobrazom.

3. UVJETI SMJEŠTAJA GOSPODARSKIH SADRŽAJA U PROSTORU

Gospodarski sadržaji i njihove građevine i uređaji grade se prema posebnim propisima, pravilima struke i odredbama ovog plana.

U Prostornom planu osigurani su prostorni i drugi uvjeti za smještaj gospodarskih sadržaja i to :

- u građevinskim područjima naselja;
- u izdvojenim građevinskim područjima;
- izvan građevinskog područja.

Gospodarske djelatnosti smještaju se u prostore iz odlomka 2. ove točke uz uvjet da:

- racionalno koriste prostor;
- nisu energetske zahtjevne, koriste ekološki prihvatljive energente i prometno su primjerene;
- nisu u suprotnosti sa zaštitom okoliša;
- zasnovane su na modernim sektorima, temeljenim na novim tehnologijama i sektoru usluga;
- imaju obilježje tradicionalne zagrebačke proizvodnje i usluga;
- najbolje valoriziraju ljudski rad;
- materijalno mogu doprinijeti funkcioniranju Grada i šire.

Točne granice obuhvata, detaljna namjena, tipologija i način gradnje gospodarskih građevina **unutar granica područja za koja se izrađuju GUP grada Zagreba i GUP Seseveta**, shematski prikazanih ovim prostornim planom kao gospodarski sadržaji na većim površinama ili pojedinačni gospodarski sadržaji, odredit će se GUP-om grada Zagreba i GUP-om Seseveta.

Uvjeti smještaja gospodarskih sadržaja **u građevinskim područjima 68 naselja** određuju se ovim planom.

Izvan građevinskih područja naselja i izdvojenih građevinskih područja za gospodarske namjene u pravilu su smješteni sadržaji u funkciji:

- obavljanja poljoprivredne djelatnosti;
- eksploatacije mineralnih sirovina;
- korištenja i zaštite šuma.

Djelatnostima iz odlomka 6. ove točke gospodari se na temelju posebnih propisa i odredaba ovog plana uz uvažavanje mjera zaštite okoliša iz točka 9. i drugih odredaba ovog plana.

3.1. Proizvodna i poslovna namjena

3.1.1.

Gospodarske zone veće od 2 ha, u pravilu se smještaju na rubnom dijelu građevinskog područja grada Zagreba i Sesveta, uz građevinska područja drugih naselja ili odvojeno od građevinskih područja naselja. Namijenjene su pretežito gospodarskim sadržajima industrijske i zanatske proizvodnje, komunalno-servisnim i prometnim građevinama, velikim poslovnim sadržajima i trgovačkim centrima.

Za gospodarske zone veće od 10 ha izradit će se, u pravilu, prostorni plan užeg područja.

3.1.2.

Gospodarske zone do najviše 2 ha, predviđene su pretežito za sadržaje zanatstva, trgovine, usluge, komunalne servise, građevinske i manje industrijske građevine, te ugostiteljsko-turističke djelatnosti s nužnim pratećim sadržajima.

Korištenjem prostora i građevina koje nisu u funkciji (napušteni prostori) i aktiviranjem neiskorištenih prostora podupiru se inovacije, razvoj, primjena novih tehnologija, te racionalno korištenje prostora i infrastrukture.

3.1.3.

Tehnološki parkovi, poduzetnički i drugi pretežito poslovni i turističko-ugostiteljski centri mogu se osnovati i na manjim prostorima od navedenih u točki 3.1.2., a najmanje na parcelama površine 0,5 ha, koje se odlikuju dobrom prometnom povezanošću, osobito javnim prijevozom uz obvezu zadovoljenja prometa u mirovanju na vlastitoj parceli.

3.2. Pretežno ugostiteljsko-turistička namjena

Radi uključivanja Grada Zagreba u krug atraktivnih srednjoeuropskih turističkih gradova, potrebno je:

- povećanje kvalitete postojećih i gradnja novih smještajnih kapaciteta;
- stvaranje prepoznatljivog "imagea" Grada, na temeljima kulturno - povijesne i prirodne baštine gdje se u tijeku cijele godine mogu održavati skupovi i događanja u svim područjima ljudskog djelovanja.

Određene su tri razvojne turističke zone Grada Zagreba za smještaj ugostiteljsko-turističkih sadržaja:

- primarna turistička zona koja obuhvaća uže gradsko središte, koje zahtijeva investicije u rješenje prometa i restauraciju najvrijednijih građevina, a prvenstvo u razvoju te zone treba imati njegov najatraktivniji dio, Gornji Grad i Kaptol;
- sekundarna turistička zona koja obuhvaća preostali dio grada Zagreba i uži dio Sesveta, sa brojnim različitim, u prostoru raspršenim posebnostima (park Maksimir, SRC Jarun,

prostor uz Savu, Park prirode Medvednica, brojni objekti i prostori kulturnih dobara, itd.), u kojoj prvenstveno treba urediti i opremiti prostore i građevine te primjereno označavati i urediti pješačke zone i biciklističke staze;

- tercijarna turistička zona koja obuhvaća južni i istočni dio Grada Zagreba. To je prostrana, ali turistički relativno zanemarena zona, kojoj nedostaje primjereno označavanje i povezanost sa središnjim dijelom Grada. U ovoj zoni treba razvijati turističko-ugostiteljsku djelatnost na seoskim obiteljskim gospodarstvima s mogućom rekreacijom (jahanje, trčanje, hodanje).

3.3. Poljoprivreda

3.3.1.

Razvoj poljoprivrede kao gospodarske djelatnosti na prostoru Grada Zagreba temelji se na obiteljskom seoskom gospodarstvu.

Sve poljoprivredne površine, (određene u Prostornom planu kao osobito vrijedno obradivo tlo, vrijedno obradivo tlo, te ostala obradiva tla) koriste se kao resursi za proizvodnju kvalitetnih poljoprivrednih proizvoda (zdrave hrane) radi poboljšanja opskrbe lokalnoga stanovništva. Pri tom se ima u vidu njihova važnost za održavanje ekološke ravnoteže, krajobrazne te biološke raznolikosti i održivog razvitka prostora.

3.3.2.

U Prostornom su planu osigurani prostorni i drugi uvjeti za smještaj građevina u funkciji poljoprivrede i to:

(1.) u građevinskim područjima naselja: kao poljoprivredne građevine (staje sa sjenikom, svinjci, kokošinjci, prostori za spremanje poljoprivrednih strojeva, kuničnjaci, pčelinjaci i sl.) na pretežito stambenim građevnim česticama.

Uvjeti za građenje građevina iz ove podtočke određeni su u točki 2.3.1.4., podtočki (2.) i (3.) ovog plana.

(2.) izgrađene strukture izvan građevinskih područja naselja kao:

- izdvojena građevinska područja - poljoprivredni gospodarski kompleksi;
- poljoprivredne gospodarske građevine (obiteljsko seosko gospodarstvo, klijeti, spremišta za alat, pčelinjaci, građevine za uzgoj kućnih ljubimaca i malih životinja, staklenici, plastenici za uzgoj povrća, voća i cvijeća, uzgajališta puževa, glista, žaba i sl.).

Uvjeti građenja građevina iz ove podtočke određeni su u točki 2.4.1.1. i u točki 2.4.2.1. ovog plana.

3.4. Eksploatacija mineralnih sirovina

Na području Grada Zagreba ne predviđa se otvaranje novih rudarskih objekata nemetalnih mineralnih sirovina (kamenolomi, šljunčare).

Uvjeti sanacije postojećih rudarskih objekata određeni su u točki 7.2.2.4. ovog plana.

Mineralne sirovine potrebne Gradu Zagrebu osigurat će se iz postojećih eksploatacijskih polja, a u konačnom cilju sanacije istih eksploatacijskih polja u razdoblju važenja ovog plana.

Iznimno, od odlomka 1. i 2. ove točke, omogućuje se:

- vađenje gline na području između zona Sesvete - Soblinec i Sesvete - Kraljevečki Novaki;

- vađenje ograničenih količina građevnog kamena na području Parka prirode Medvednica (iz zatvorenih kamenoloma) isključivo za restauratorske potrebe kod obnove građevina evidentiranih kao zaštićena kulturna dobra Grada uz suglasnost nadležnog ministarstva i gradskih upravnih tijela.

Na području Grada utvrđena su srednje temperaturna ležišta vode ograničenog kapaciteta, koja se mogu koristiti za zagrijavanje građevina, te će se nastaviti istraživati i koristiti geotermalne resurse na području Grada Zagreba (što može pridonijeti boljoj opskrbljenosti Grada toplinskom energijom).

3.5. Šumarstvo

Šumama na području Grada gospodari se u skladu sa Zakonom o šumama i šumskogospodarskim osnovama te drugim propisima.

Šume kao najrasprostranjeniji prirodni ekosustavi velikog ekološkog značenja dijele se prema namijeni na gospodarske, zaštitne i šume s posebnom namjenom.

3.5.1.

Gospodarenje šumama i šumskim zemljištem na području Grada podrazumijeva uz gospodarske učinke i održavanje biološke raznolikosti, sposobnosti obnavljanja, vitalnosti i potencijala šume kako bi se ispunile ekološke, društvene i gospodarske funkcije šuma.

Razvoj šumarstva kao gospodarske djelatnosti mora se temeljiti na načelu potrajnog gospodarenja.

Gospodarenje šumama s gledišta korištenja i zaštite prostora treba unaprijediti prema stručnim kriterijima i principima šumarske struke u cilju naglašavanja općekorisnih funkcija šuma i ekološke ravnoteže u prostoru.

3.5.2.

Šume Medvednice izuzetno su vrijedne šume Grada Zagreba i šireg prostora. Gospodarenje tim šumama mora biti u skladu sa smjericama i mjerama za gospodarenje šumama posebne namjene.

3.5.3.

Šumama neposredno uz rijeku Savu gospodari se uvažavajući osjetljivost prostora i raznolikost zahtjeva koji se uz rijeku pojavljuju. Šume uz rijeku Savu izuzetno su važne radi svoje zaštitne funkcije i radi očuvanja ekološke stabilnosti i biološke raznolikosti pa je njihove površine poželjno povećavati u sklopu uređenja prostora uz rijeku Savu kao gradskog eko parka novog tisućljeća.

3.5.4.

Uvjeti smještaja građevina u šumi i na šumskom zemljištu, koje su u funkciji gospodarenja šumom, određeni su u točki 2.4.2.2. ovog plana.

3.5.5.

Gospodarenje šumama unutar zaštićenih i posebno vrijednih područja uskladit će se s mjerama zaštite i drugim smjericama koje su načelno propisane u točkama 7.1.1.1. do 7.1.1.6. i 7.1.2. ovog plana.

Šumama na području Parka prirode Medvednica i šumama neposredno uz rijeku Savu te ostalim zaštićenim i posebno vrijednim šumama gospodari se u skladu sa Zakonom o šumama, šumskogospodarskim osnovama i Zakonom o zaštiti prirode.

4. UVJETI SMJEŠTAJA DRUŠTVENIH DJELATNOSTI U PROSTORU

4.1.

U Prostornom planu osigurani su prostorni uvjeti smještaja i razvitka sustava društvenih djelatnosti: predškolskih ustanova, osnovnih i srednjih škola, visokih učilišta, znanstvenih institucija, građevina kulture i sporta, zdravstvenih i socijalnih ustanova, vjerskih građevina te ostalih građevina javnog interesa (uprava, pravosuđe, diplomatska predstavništva, udruge građana, političke stranke i dr.).

Vrsta i broj građevina društvenih djelatnosti iz odlomka 1. ove točke određuju se mrežom građevina za svaku djelatnost na osnovi posebnih zakona i standarda.

Mreža građevina društvenih djelatnosti unutar područja GUP-a grada Zagreba i GUP-a Sesveta utvrđuje se tim planovima.

Na ostalom prostoru Grada, koji nije obuhvaćen GUP-om grada Zagreba i GUP-om Sesveta, za građevine društvenih djelatnosti propisuju se uvjeti za njihovu gradnju, a samo iznimno su određene i lokacije te su prikazane na kartografskom prikazu Građevinska područja naselja - dopune 2015. u mjerilu 1:5.000.

4.2. Predškolske ustanove i osnovne škole

Predškolske ustanove (dječje jaslice i vrtići) i **osnovne škole** (središnje škole i građevine područnih razrednih odjela) smjestit će se na način da se pokriju potrebe određenog područja i da se stvore najprimjerenija gravitacijska područja za svaku građevinu.

Potrebe za predškolskim ustanovama i osnovnim školama određuju se na temelju pretpostavljenog udjela djece u ukupnom stanovništvu i to:

- za predškolske ustanove 8%, s tim da je obuhvat u predškolskim ustanovama 76%;
- za osnovne škole 10%.

Pri određivanju lokacija mora se osigurati dostupnost prilaza i prijevoza i njihova sigurnost. Pješački put djeteta/đaka od stanovanja do predškolske ustanove/škole ne smije biti prekidan jakim prometnicama. Lokacija građevine treba biti planirana na kvalitetnom terenu s primjerenom mikroklimom.

4.3. Srednje škole

Lokacije koje čine mrežu **srednjih škola** na području Grada Zagreba prikazane su, u pravilu, u GUP-u grada Zagreba i GUP-u Sesveta.

4.4. Sveučilište

Razvoj i širenje **Sveučilišta** u Zagrebu, kao "gradskog sveučilišta s kampusima" koji su dobro povezani javnim prijevozom, temeljit će se na postojećoj situaciji i dugoročno utvrđenim potrebama pojedinih struka i ustanova u skladu s njihovim razvojem i potrebama stanovništva.

Lokacije za razvoj i širenje Sveučilišta prikazane su, u pravilu, u GUP-u grada Zagreba i GUP-u Sesveta.

4.5. Znanstvene institucije

Lokacije za razvoj i širenje **znanstvenih institucija** prikazane su, u pravilu, u GUP-u grada Zagreba i GUP-u Sesveta. U ostalim naseljima Grada Zagreba, građevine namijenjene znanstvenoj djelatnosti, gradit će se, prema potrebi, unutar građevinskih područja naselja.

4.6. Kulturni sadržaji

Prostorni raspored, vrsta i površine **kulturnih sadržaja** prikazani su u GUP-u grada Zagreba i GUP-u Sesveta. U ostalim naseljima Grada Zagreba, građevine namijenjene kulturnim sadržajima gradit će se, prema potrebi, unutar građevinskih područja naselja.

4.7. Sport i rekreacija

Građevine i zone **sporta i rekreacije** smještaju se unutar građevinskih područja naselja i posebnih zona određenih u Prostornom planu.

Detaljniji uvjeti gradnje građevina i zona sporta i rekreacije određeni su u točki 2.3.1.9., podtočki (3.), te točki 2.3.2.4. i točki 2.4.1.2. ovog plana.

4.8. Zdravstvo i socijalna skrb

Postojeće građevine za **zdravstvo i socijalnu skrb** proširivat će se i adaptirati u skladu s prostornim mogućnostima (ograničenjima). Gradnja novih građevina za zdravstvo i socijalnu skrb moguća je unutar građevinskih područja u dijelovima Grada gdje je izražena potreba za takovim građevinama.

4.9. Vjerske građevine

Na područjima gdje se zbog izgradnje novih naselja ili stambenih interpolacija nastanjuje više od 5.000 stanovnika predviđa se mogućnost gradnje **župne crkve**.

Vjerske građevine (kapele, samostani, škole, instituti i dr.) u pravilu, grade se u građevinskim područjima naselja. Manje kapelice, križevi i sl. mogu se smjestiti i izvan građevinskih područja naselja.

4.10. Ostali sadržaji javnog interesa

Lokacije za smještaj ostalih sadržaja javnog interesa određuju se GUP-om grada Zagreba i GUP-om Sesveta.

U ostalim naseljima Grada Zagreba građevine namijenjene sadržajima javnog interesa gradit će se unutar građevinskih područja naselja.

5. UVJETI (FUNKCIONALNI, PROSTORNI, EKOLOŠKI) UTVRĐIVANJA KORIDORA ILI TRASA I POVRŠINA PROMETNIH I DRUGIH INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA U PROSTORU

Prostornim su planom osigurane površine infrastrukturnih sustava kao linijske i površinske infrastrukturne građevine državnog i županijskog značenja, i to za:

- promet (cestovni, željeznički i zračni);
- vodnogospodarski sustav (vodoopskrba i odvodnja);
- energetski sustav (opskrba toplinskom, električnom energijom i plinom);
- pošte i telekomunikacije.

Koridori magistralnih elektroenergetskih vodova 110 kV, 220 kV i 400 kV i vodova komunalne infrastrukture prikazani su načelno na kartografskom prikazu 2.A. INFRASTRUKTURNI SUSTAVI I MREŽE, Energetski sustav - izmjene i dopune 2014. u mjerilu 1:25.000 i prikazu 2.B. INFRASTRUKTURNI SUSTAVI I MREŽE, Vodnogospodarski sustav, Obrada, skladištenje i odlaganje otpada - izmjene i dopune 2014. Njihov detaljni položaj odredit će se urbanističkim planovima uređenja i/ili lokacijskom dozvolom.

Iznimno, postojeće i planirane nadzemne elektroenergetske vodove 110 kV s pripadajućim koridorom posebnog režima, ovisno o lokalnim i tehničkim uvjetima, može se voditi kablskim ili nadzemnim vodom, u pravilu, istom trasom.

Infrastrukturni sustavi iz odlomka 1. ove točke grade se prema posebnim propisima i pravilima struke, te odredbama ovog plana.

Manje infrastrukturne građevine s pripadajućom mrežom, ulice, trgovi, dječja igrališta, biciklističke staze, pješačke staze mogu se rekonstruirati i graditi na površinama svih namjena što su utvrđene ovim planom.

Manjim infrastrukturnim građevinama iz prethodnog stavka ne smatraju se građevine elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme (samostojeći antenski stup).

5.1. Prometni infrastrukturni sustavi

U Prostornom planu određeni su prostori za gradnju i rekonstrukciju prometne infrastrukture željezničkog, cestovnog i zračnog prometa državnog i županijskog, odnosno gradskog značenja u obliku koridora, površina i planskih znakova za prometne građevine: križanja, kolodvore, prometne terminale, stajališta, helidrom i zračnu luku Lučko, te uvjeti za gradnju parkirališta i garaža.

Rekonstrukcija i gradnja cesta, biciklističkih staza, pješačkih staza, te manje komunalne infrastrukture omogućuje se u svim namjenama ovisno o lokalnim uvjetima. Ceste se mogu graditi etapno i po dužini i širini.

Stajališta u funkciji javnoga gradskog prijevoza putnika mogu se, prema potrebi, graditi i na lokacijama koje nisu označene u kartografskom prikazu, ako to pridonosi poboljšanju javnog prijevoza.

Uz stajališta i terminale javnoga gradskog prijevoza omogućuje se gradnja parkirališta za 'park and ride'.

Okretište javnog prijevoza i javna parkirališta uz stajališta i terminale javnog prijevoza mogu se graditi u svim namjenama ovisno o lokalnim uvjetima.

Omogućuje se premještanje naplatnih kućica na autocestama kao i izgradnja novih čvorišta na lokacijama koje nisu posebno ucrtane u Planu.

U željezničkom prometu planira se:

- modernizacija zagrebačkog željezničkog čvora dogradnjom dijelova željezničke mreže što je potrebna za uključenje u međunarodne prometne koridore te razdvajanje teretnog od putničkog prometa;
- osposobljavanje željeznice za daljnje uključivanje u sustav javnog gradskog i prigradskog prijevoza putnika i podizanje na konstrukciju u kritičnim dijelovima;
- modernizacija žičare Sljeme uključujući i gradnju novih terminala i stajališta.

U cestovnom prometu planira se:

- dovršenje sustava tranzitnih i prilaznih cesta Zagreba međunarodnog, odnosno državnog značenja;
- poboljšanje prometne povezanosti između pojedinih gradskih četvrti izgradnjom novih poteza osnovne ulične mreže;
- poboljšanje sustava prigradskog prometa podizanjem prometnog standarda na postojećim državnim i županijskim cestama, a povezuju gradove i druga naselja u zagrebačkoj okolici;
- dovršenje cestovnog pristupa novom putničkom terminalu Zračne luke Zagreb;
- zaštita okoliša od štetnih djelovanja prijevoza;
- povećanje sigurnosti u svezi s prometom putnika, pješaka, invalida, djece i starijih;
- poboljšanje dostupnosti sredstvima javnoga gradskog prijevoza i razvijanje novih sustava javnoga gradskoga prijevoza (mali sustavi za prostore manjih gustoća i osobe s posebnim potrebama).

Na području Grada Zagreba gradit će se **biciklističke staze i trake:**

- odvojeno od prometnica;
- kao zasebna površina unutar profila prometnica;

- signalizacijom obilježeni dio kolnika ili pješačke staze.

5.1.1. Koridori javnih cesta i željezničkih pruga

(1.) Širine koridora i položaj trasa javnih cesta i željezničkih pruga kao i površine zračne luke i terminali određene su različito s obzirom na mjerilo kartografskog prikaza i grafičku točnost koja iz toga proizlazi te veličinu i znak i to:

- unutar područja za koja se izrađuje GUP grada Zagreba i GUP Sesveta položajem, veličinom i oblikovanjem prema tim planovima;

- u građevinskom području 68 naselja (1:5.000) koridorom, odnosno prostorom rezervacije unutar kojeg se osniva građevna čestica za gradnju prometne i druge infrastrukture sa svim elementima profila i površine ovisno o vrsti i planiranom razvrstaju; regulacijske linije, odnosno međe, u pravilu, poklapaju se s linijama koridora;"

- u preostalom prostoru (1:25.000) načelnim položajem prometnog koridora čija širina ovisi o vrsti i planiranom razvrstaju prometnice, a obuhvaća osim načelnog prometnog profila i obostrane zaštitne pojaseve.

(2.) Za javne ceste širina koridora unutar kojih se može razvijati trasa prometnica izvan građevinskog područja, u pravilu, iznosi:

- državne ceste:
- autocesta 130 m,
- brza cesta 4 i više traka 100 m,
- brza cesta 2 (3) trake 70 m,
- ostale državne ceste 70 m;
- županijske ceste: 50 m;
- lokalne ceste: 30 m.

Širina i položaj koridora planirane javne ceste i rezervacija proširenja postojeće javne ceste prikazani su u kartografskim prikazima Građevinska područja naselja - dopune 2015. u mjerilu 1:5.000. Ovisno o značenju, lokalnim uvjetima izgrađenosti i topografiji terena, prikazane širine koridora planirane javne ceste i rezervacije proširenja postojeće javne ceste iznose za:

- državne ceste: 25 m (min. 14,0 m);
- županijske ceste: 20 m (min. 10,0 m);
- lokalne ceste: 15 m (min. 8,5 m).

Unutar koridora iz odlomka 2. ove podtočke omogućuje se gradnja novih i rekonstrukcija postojećih javnih cesta.

Omogućava se rješenje priključka građevne čestice na prometnu površinu prema postojećem stanju izvedenosti, uz rezervaciju proširenja postojeće javne ceste.

Pokrajnji zaštitni pojasevi koji su određeni zakonom, nisu sastavni dio koridora ceste, nego su prostori za gradnju i korištenje kojih posebne uvjete propisuje nadležna uprava za ceste.

(3.) Ostale ceste

Kod ostalih cesta i prometnih površina potrebno je osigurati prostor rezervacije proširenja postojeće ceste koji iznosi najmanje 4,5 m od osi postojeće prometne površine, osim u već izgrađenim dijelovima naselja s formiranim cestama, gdje ne može biti manji od 2,75 m od osi postojeće prometne površine.

Omogućuje se rješenje priključka građevne čestice na prometnu površinu prema postojećem stanju izvedenosti, uz rezervaciju proširenja postojeće ceste prema prethodnom odlomku, uz uvjet da njena širina u naravi nije manja od:

- 3 m za individualne građevine;
- 5,5 m za niske stambene građevine i gospodarske građevine na pojedinačnim građevnim česticama;

- 9 m za gospodarske građevine u gospodarskim zonama.

Novoplanirane ceste ne mogu biti uže od 9,0 metara, osim, iznimno, 7,5 m, ako to zahtijeva konfiguracija terena i ako se uz ulicu grade individualne građevine.

Slijepa ulica može biti najveće dužine do 180 m, uz uvjet da na kraju ima obvezno okretište za komunalna i druga vozila.

Pristupni put do građevne čestice je najmanje širine 5,5 m ako se koristi za kolni i pješački promet, s tim da je njegova najveća dužina 75 m.

Iznimno, pristupni put do građevne čestice je najmanje širine 3,0 m ako se koristi za kolni i pješački promet i najmanje širine 1,5 m ako se koristi za pješački promet, s tim da je njegova najveća dužina 50 m.

(4.) Za željezničke pruge širina koridora unutar kojih se može razvijati trasa izvan građevinskog područja, u pravilu, iznosi:

- planirana glavna magistralna pruga ili veća rekonstrukcija postojeće: 200 m;
- postojeća glavna magistralna pruga: 50 m;
- pruga 1. reda: 20 m.

5.1.2. Udaljenost građevina i ograda od koridora prometnih površina

(1.) Građevine, što će se graditi uz državnu, županijsku i lokalnu cestu, ne smiju biti od nje udaljene manje od udaljenosti određene propisima o javnim cestama.

Udaljenost građevine od bližeg ruba cestovnog zemljišta ostalih cesta i koridora prometnih površina ne smije biti manja od:

- 5 m za stambenu građevinu,
- 20 m za poljoprivredne građevine i druge građevine s izvorima zagađenja,
- 15 m za pčelinjak.

Iznimno od odlomka 2. ove podtočke, udaljenost građevine može biti i manja, gdje je to neophodno zbog lokalnih uvjeta, osim za pčelinjake.

(2.) Ograda građevne čestice mora biti od prometne površine udaljena najmanje 4,5 m računajući od osi kolnika.

Iznimno od odlomka 1. ove podtočke, u već izgrađenom dijelu naselja može biti udaljenost ograde postojećih građevina od osi kolnika prometne površine i manja od 4,5 m, ali ne manja od 2,75 m kad se to zbog lokalnih uvjeta ne može postići.

Odredbe odlomka 1. i 2. ove podtočke ne odnose se na udaljenosti od državnih, županijskih i lokalnih cesta.

(3.) Sukladno Zakonu o vodama udaljenost građevina i ograda **od ruba uređenog inundacijskog pojasa** ne smije biti manja od 20 m.

5.1.3. Parkirališna i garažna mjesta

(1.) Potreban broj parkirališta i garažnih mjesta uređuje se na građevnoj čestici građevine.

Iznimno, parkirališta i garaže mogu se uređivati i graditi i kao zasebna građevina na vlastitoj građevnoj čestici kao skupni javni ili privatni parkirališno-garažni prostor za više građevina u susjedstvu, a moraju biti izgrađeni prije građevina kojima služe. Susjedstvom se smatra prostor koji nije udaljen manje od 100 m od osnovne građevine i garaže ili parkirališta.

Parkirališta i garaže ne mogu se graditi unutar rezervacije proširenja postojeće ulice.

Gradnja i uređivanje prostora za smještaj automobila na parkiralištima i u garažama ovisi o vrstama i namjeni prostora u građevinama za potrebe kojih se grade, odnosno uređuju parkirališta i garaže.

Na 1.000 m² građevinske (bruto) površine, ovisno o vrsti i namjeni prostora u građevinama, mora se osigurati broj **parkirališno-garažnih mjesta** prema sljedećoj tablici:

NAMJENA PROSTORA	PROSJEČNA	LOKALNI
------------------	-----------	---------

U GRAĐEVINI	VRIJEDNOST	UVJETI
Stanovanje	11	8-14
Proizvodnja, skladišta i sl.	6	4-8
Trgovine	30	20-40
Drugi poslovni sadržaji	15	10-20
Restorani i kavane	45	30-60
Fakulteti i znanstvene ustanove	10	5-15

U građevinsku (bruto) površinu za izračun PGM-a ne uračunavaju se garaže i jednonamjenska skloništa.

(2.) Kada se potreban broj parkirališno-garažnih mjesta, s obzirom na posebnosti djelatnosti ne može odrediti prema odlomku 4. podtočke (1.) ove točke, odredit će se po jedno parkirališno-garažno mjesto za:

- pretežito industrijsku gospodarsku namjenu, skladišta i sl. na 3 - 8 zaposlenih u većoj radnoj smjeni;
- hotele, pansionere, motele i sl. na 3 - 6 osoba, u skladu s propisima o vrsti i kategoriji građevine;
- kazališta, koncertne dvorane, kina i sl. - na 20 sjedala;
- sportske dvorane i igrališta s gledalištima - na 20 sjedala i za 1 autobus na 500 mjesta;
- ugostiteljske građevine - na 4-12 sjedećih mjesta;
- škole, predškolske ustanove - na jednu učionicu, odnosno za predškolske ustanove za jednu grupu djece;
- bolnice - na 5 kreveta ili 4 zaposlena u smjeni;
- ambulante, poliklinike, domove zdravlja, socijalne ustanove i sl. na 4 zaposlena u smjeni;
- vjerske građevine - na 5 do 20 sjedala ovisno o lokalnim uvjetima;
- prateće sadržaje u naseljima - na 3 zaposlena u smjeni.

Pri određivanju parkirališnih potreba za građevine ili grupe građevina s različitim sadržajima može se predvidjeti isto parkiralište za različite vrste i namjene građevina ako se koriste u različito vrijeme.

Za parkiranje osobnih vozila može se koristiti prostor uz kolnik prvenstveno kao javno parkiralište namijenjeno pretežito posjetiteljima i drugim povremenim korisnicima te vozilima javnih službi kad njegova širina to omogućava i kad to ne ometa pristup vozilima hitne pomoći, vatrogasaca i prolazima za pješake i invalide.

Postojeće garaže i garažno-parkirališna mjesta ne mogu se prenamijeniti u druge sadržaje ako se ne osigura drugo parkirališno - garažno mjesto na istoj građevnoj čestici, odnosno na drugoj u skladu s ovim planoma.

(3.) Parkirališne potrebe rješavat će se korištenjem tablice i normativa iz podtočke (1.) i (2.) ove točke tako da će se:

- unutar GUP-a grada Zagreba i GUP-a Sesveta a mogu se odrediti i stroži standardi za određivanje parkirališno-garažnih potreba od navedenih u podtočki (1.) i (2.) ove točke;
- u ostalim naseljima prema prosječnim vrijednostima u podtočki (1.) i (2.) ove točke, odnosno prema odredbama prostornih planova užih područja unutar raspona propisanih ovom točkom;
- za proizvodne, trgovačke, poslovne te višesadržajne građevine čije parcele zauzimaju površinu veću od 0,5 ha potrebno je u sklopu postupka za ishođenje lokacijske dozvole utvrditi i eventualne dodatne parkirališne potrebe vodeći računa o broju i strukturi zaposlenih, očekivanom broju posjetitelja i intenzitetu opskrbnog prometa, blizini i kvaliteti

javnog prometa, kao i načinu priključka tih parkirališta na dovoljno propusnu cestovnu prometnicu;

– na javnim parkiralištima za automobile invalida treba osigurati najmanje 5% parkirališnih mjesta od ukupnog broja, a najmanje jedno parkirališno mjesto na parkiralištima s manje od 20 mjesta.

5.1.4. Zračne luke

Pri gradnji novih i rekonstrukciji postojećih građevina ne smiju se probijati prilazne, prijelazne i odletne površine uzletno-slijetnih staza zračnih luka kako se ne bi ugrozila sigurnost zračnog prometa, sve u skladu s prihvaćenom Konvencijom o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu i Dodatkom 14 te Konvencije i njezinim standardima obveznim za države članice.

5.1.5. Helidrom

Omogućuje se gradnja helidroma na površinama svih namjena utvrđenih ovim planom, na lokacijama na kojima to dopušta konfiguracija terena, pravci vjetrova, mogućnost prilaza i odleta, sukladno posebnim propisima.

Helidromi se mogu izgraditi i na ravnim krovovima građevina koje zadovoljavaju spomenute propise.

5.2. Vodnogospodarski sustav

Vodoopskrbna mreža i uređaji, te mreža odvodnje otpadnih voda i uređaji prikazani su načelno na kartografskom prikazu 2.B. INFRASTRUKTURNI SUSTAVI I MREŽE, Vodnogospodarski sustav, Obrada, skladištenje i odlaganje otpada - izmjene i dopune 2014. Njihov detaljni položaj odredit će se urbanističkim planovima uređenja, detaljnim planovima uređenja i/ili lokacijskom dozvolom.

U Prostornom planu osigurani su prostori za:

- **sustav korištenja voda:** za uređenje i zaštitu izvorišta ili drugog ležišta vode koja se koristi ili je rezervirana za javnu vodoopskrbu; glavne vodoopskrbne cjevovode kojima će se voda usmjeravati prema centrima potrošnje; vodospreme, crpne stanice;
- **sustav odvodnje:** uređaje za pročišćavanje voda, ispuste, crpne stanice i kolektore;
- **sustav uređenja vodotoka i voda:** retencije za obranu od poplava, nasipe (obaloutvrde), kanale (oteretne, lateralne).

5.2.1. Vodoopskrba

(1.) Vodocrpilišta

Vodocrpilišta sa zonama zaštite izvorišta prikazana su na kartografskim prikazima 1. KORIŠTENJE I NAMJENA PROSTORA, 1.A. Površine za razvoj i uređenje - dopune 2015. i 2.B. INFRASTRUKTURNI SUSTAVI I MREŽE, Vodnogospodarski sustav, Obrada, skladištenje i odlaganje otpada - izmjene i dopune 2014., u mjerilu 1:25.000, te na kartografskom prikazu Građevinska područja naselja - dopune 2015., u mjerilu 1:5.000.

Grad Zagreb će za opskrbu vodom za piće koristiti vodocrpilišta:

- postojeća vodocrpilišta:

a) unutar Grada Zagreba: Mala Mlaka, Sašnjak, Petruševac, Zapruđe, Stara Loza, Ivanja Reka, Prečko, Horvati, Velesajam, Zadarska, Vrbik, Kruge, Žitnjak, Držićeva, Selska, Zagorska, Daničićeva;

b) izvan Grada Zagreba: Bregana, Strmec, Velika Gorica, Slapnica;

- planirana vodocrpilišta:

a) unutar Grada Zagreba: Ježdovec;

b) izvan Grada Zagreba: Črnkovec-Kosnica, Strmec proširenje.

Postojeća crpilišta, što se privremeno ne koriste, ili se koriste samo povremeno (kao rezervna vodocrpilišta), odnosno služe kao pomoćna crpilišta za vodu za piće, planiraju se zadržati radi budućih potreba Grada u opskrbi vodom za piće.

(2.) Zone sanitarne zaštite izvorišta (vodocrpilišta)

Zone sanitarne zaštite izvorišta reguliraju se Odlukom o zaštiti izvorišta i drugim posebnim propisima i smjernicama iz ovog plana.

Zone sanitarne zaštite izvorišta su:

- I. ZONA - zona strogog režima zaštite,
- II. ZONA - zona strogog ograničenja,
- III. ZONA - zona ograničenja i kontrole.

Zona strogog režima zaštite - I. zona:

- obuhvaća područje u granicama najmanje 10 m od izvora;
- mora se ograditi i zaštititi od neovlaštenih ulazaka, a namijenjeno je isključivo crpljenju vode, odnosno drugim sadržajima u funkciji vodoopskrbe, i obilježiti odgovarajućim natpisima.

U I. zoni zabranjuju se sve aktivnosti koje nisu vezane uz eksploataciju, kondicioniranje i transport vode u javni vodoopskrbni sustav.

U okviru aktivnosti iz prethodnog stavka zabranjuje se postojanje i izgradnja bilo kakvih građevina osim onih koje su potrebne za pogon, održavanje i očuvanje zahvata vode, a osobito:

- izgradnja taložnica, garaža i radionica,
- skladištenje i korištenje nafte i naftnih derivata,
- skladištenje i korištenje opasnih i radioaktivnih tvari,
- skladištenje i korištenje kemijskih sredstava osim onih koja se koriste za kondicioniranje vode za piće,
- skladištenje i korištenje sredstava za bonifikaciju tla i zaštitu bilja,
- izgradnja i korištenje stanova za čuvare i njihove obitelji,
- izgradnja drenaže i upojnih zdenaca,
- izgradnja i korištenje prometnica za prolaz vozila i pješaka preko izvorišta.

Zona strogog ograničenja - II. zona:

- određuje se na temelju hidrogeoloških karakteristika vodonosnika (područje izvan I. zone do linije od koje podzemna voda ima minimalno vrijeme zadržavanja u podzemlju od 50 dana prije ulaska u vodozahvatni objekt);

- zona se mora obilježiti odgovarajućim natpisima, te osigurati primjena mjera zaštite od onečišćenja i zagađivanja patogenim mikroorganizmima.

Na području II. zone zabranjuje se:

- ispuštanje otpadnih voda (sanitarnih, tehnoloških, procjednih i oborinskih s prometnih površina) na tlo i u podzemlje,
- gradnja građevina za gospodarenje opasnim otpadom i građevina za odlaganje i obradu ostalih vrsta otpada,
- gradnja novih industrijskih postrojenja i uvođenje djelatnosti u kojima se upotrebljavaju opasne tvari ili one nastaju kao otpad,
- skladištenje i uporaba opasnog otpada te obrada i odlaganje svih vrsta otpada, izgradnja skladišta nafte i naftnih derivata i benzinskih postaja,
- gradnja pogona za proizvodnju, skladištenje opasnih i radioaktivnih tvari, te cjevovoda za transport opasnih tvari,
- gradnja lokalnih prometnica bez oborinske odvodnje s odvođenjem izvan II. zone, gradnja autocesta, magistralnih cesta i željezničkih pruga,
- gradnja groblja i proširenje postojećih, osim u svrhu polaganja urni, površinska i podzemna eksploatacija mineralnih sirovina,

- skidanje i odvoz pokrovnog sloja zemlje osim na mjestima izgradnje građevina najdublje 1 m iznad najviše kote visoke podzemne vode,
- poljodjelska proizvodnja osim u skladu s propisima o ekološkoj proizvodnji, upotreba herbicida na bazi atrazina,
- stočarska i peradarska proizvodnja osim za potrebe seljačkog gospodarstva po propisima ekološke proizvodnje,
- prijevoz opasnih tvari lokalnim cestama, autocestama i magistralnim cestama (državnim i županijskim cestama) i željezničkim prugama bez provođenja propisanih mjera zaštite u skladu s propisom o prijevozu opasnih tvari i izvan odobrenih koridora te dobivenih odobrenja i suglasnosti,
- izgradnja zdenaca izvan sustava javne opskrbe vodom,
- proširenje postojećih građevinskih područja osim iznimno interpolacije uz formirane prometnice i izvedenu infrastrukturu.

Zona ograničenja i kontrole - III. zona:

- obuhvaća područje izvan granica II. zone, a prostire se do granice izračunatog područja napajanja;

- treba se obilježiti odgovarajućim natpisima te osigurati smanjenje rizika onečišćenja podzemne vode od teško razgradivih kemijskih i radioaktivnih tvari.

Na području III. zone zabranjuje se:

- ispuštanje nepročišćenih otpadnih voda (sanitarnih, tehnoloških, procjednih i oborinskih prometnih površina) na tlo i u podzemlje,
- gradnja građevina za oporabu, obradu i odlaganje opasnog otpada,
- gradnja kemijskih industrijskih postrojenja,
- gradnja prometnica bez oborinske odvodnje i odgovarajućeg pročišćavanja prije ispuštanja u najbliži vodotok na područjima bez izgrađenoga javnoga sustava odvodnje,
- gradnja prometnica bez sustava oborinske odvodnje i priključenja na javni sustav odvodnje na područjima gdje je taj sustav izgrađen,
- obavljanje poslova oporabe, obrade i odlaganja opasnog otpada,
- izgradnja pogona za proizvodnju i skladištenje opasnih tvari i radioaktivnih tvari, te cjevovoda za transport opasnih tvari, izuzev uskladištenja nafte i naftnih derivata uz odgovarajući režim zaštite,
- izgradnja industrijskih postrojenja i otvaranje djelatnosti u kojima se upotrebljavaju opasne tvari ili one nastaju kao otpad bez priključenja na javni sustav odvodnje,
- površinska i podzemna eksploatacija mineralnih sirovina,
- skidanje i odvoz pokrovnog sloja zemlje osim na mjestima izgradnje građevina,
- prijevoz opasnih tvari lokalnim cestama, autocestama i magistralnim cestama (državnih i županijskih cesta) i željezničkim prugama bez provođenja odgovarajućih mjera zaštite u skladu s propisom o prijevozu opasnih tvari i izvan odobrenih koridora,
- upotreba herbicida na bazi atrazina;
- zahvati u prostoru - centri za gospodarenje otpadom dopuštaju se neposredno na temelju Pravilnika o izmjenama Pravilnika o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta (NN 47/13), odnosno izgradnja centra za gospodarenje otpadom u III zoni zaštite izvorišta, iznimno se dopušta uz pridržavanje uvjeta iz čl.1. st.2. istog;
- izgradnja postrojenja za termičku obradu otpada iznimno se dozvoljava uz provedeno mikrozoniranje sukladno čl. 36. Pravilnika o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta (NN66/11).

Ako se kvaliteta vode na crpilištima pogorša, crpilišta se mogu, privremeno ili trajno, prenamijeniti za tehnološku vodu.

Crpilišta tehnološke vode mogu se koristiti za potrebe pitke vode, ako se za to ispune uvjeti.

Gradnja uređaja za pročišćavanje pitke vode na postojećim vodocrpilištima može se dopustiti samo iznimno ako se ekonomskim pokazateljima dokaže opravdanost ulaganja u odnosu na sanaciju postojećih, odnosno otvaranje novih vodocrpilišta."

5.2.2. Odvodnja otpadnih voda

Na području Grada Zagreba uz postojeći centralni uređaj za pročišćavanje otpadnih voda Grada Zagreba - na prostoru Žitnjak istok (južno od Resnika) rezervirani su i drugi prostori za **gradnju uređaja za pročišćavanje otpadnih voda** i to za:

- uređaj za pročišćavanje otpadnih voda Sesvete - istok - u Sesvetskom Kraljevcu (alternativa: Centralni uređaj za pročišćavanje otpadnih voda Grada Zagreba);
- uređaj za pročišćavanje otpadnih voda Glavničica (područje Sesvete sjeveroistok) - između naselja Drenčec i Glavničica;
- zasebne uređaje za naselja na južnom dijelu Grada Zagreba (Horvati, Gornji i Donji Dragonožec, Trpuci i dr.).

Na lijevoj i desnoj obali rijeke Save planira se dogradnja i potpuna izgrađenost kanalskih sustava kojom će se omogućiti priključivanje svih korisnika tih prostora na kanalsku mrežu kad se za to ostvare uvjeti.

Postojeći zasebni sustavi odvodnje koji se zbog lokalnih uvjeta ne mogu povezati na javni sustav odvodnje sanirat će se i dograđivati prema posebnim razvojnim planovima.

5.2.3. Uređenje vodotoka i voda

Vodotoci na području Grada u pravilu su otvoreni. Njihovo se zatvaranje, zbog prostornih razloga, određuje prostornim planovima užih područja, odnosno lokacijskim dozvolama.

Prilikom rezervacije prostora za gradnju moraju se urediti postojeći vodotoci, posebno bujičnih voda.

Na rijeci Savi je osiguran prostor (vodno dobro) za realizaciju višenamjenskih vodnih pregrada i to za HE Prečko i uspor za HE Drenje (HE izvan obuhvata Plana), te za gradnju infiltracijskih objekata.

Radi zaštite od štetnog djelovanja voda rijeke Save Grad Zagreb se štiti zaštitnim nasipom te koritom odušnog kanala "Sava - Odra - Sava".

Radi zaštite od štetnog djelovanja voda potoka određeni su prostori za retencije i akumulacije i prikazani su na kartografskom prikazu 2.B INFRASTRUKTURNI SUSTAVI I MREŽE, Vodnogospodarski sustav, Obrada, skladištenje i odlaganje otpada - izmjene i dopune 2014. u mjerilu 1:25.000.

Zemljište pod zaštitnim vodnim građevinama u katastru zemljišta vodi se kao javno vodno dobro.

5.2.4. Melioracijska odvodnja

Sustavi melioracijske odvodnje koji služe odvodnjavanju suvišnih voda na poljoprivrednom i drugom zemljištu planiraju se, grade i održavaju primjereno načinu korištenja i obavljanju gospodarskih djelatnosti na poljoprivrednom i drugom zemljištu. U slučaju prenamjene poljoprivrednog zemljišta u građevinsko, pripadni sustav melioracijske odvodnje mora se prenamijeniti u oborinsku odvodnju kao dio sustava javne odvodnje.

5.3. Energetski sustav

5.3.1. Toplinska energija

Uspostava cjelovitog sustava toplifikacije moguća je uz:

- okrupnjavanje lokalnih toplifikacijskih mreža, pojedinih posebnih toplana i individualnih kotlovnica;
- zamjenu tekućih goriva prirodnim plinom;
- povezivanjem lokalnih toplifikacijskih mreža na CTS;

- pregradnjom postojećih posebnih toplana u male kogeneracijske energane za proizvodnju električne energije i topline.

Kao dodatni izvori toplinske energije koristit će se obnovljivi izvori energije:

- sunca;
- vjetra;
- bioplina;
- geotermalnih voda.

5.3.2. Električna energija

Pouzdanost pogona mreže i sigurnost opskrbe potrošača električnom energijom na području Grada osiguravaju se gradnjom novih TS, povećavanjem instalirane snage i proizvodnjom električne energije u TE-TO Zagreb, EL-TO Zagreb, hidroelektrane na Savi i TE Jertovec (izvan područja Grada Zagreba), kao i revitalizacijom pojedinih starijih građevina 400 kV i 110 kV mreže na užem i širem zagrebačkom području, te njihovom dogradnjom - prvenstveno izgradnjom TS 400/220/110 kV Žerjavinec s pripadajućim raspletom dalekovoda.

Pouzdanost i kvaliteta opskrbe električnom energijom krajnjih potrošača osigurava se sustavnim osiguravanjem razvoja i izgradnje sredjonaponske (20 kV) i niskonaponske (0,4 kV) elektrodistribucijske mreže, što zahtijeva sanaciju stanja u "sivim zonama" (loše naponske okolnosti i preopterećena mreža) i područjima bespravne gradnje.

5.3.3. Prirodni plin

Čitavo područje Grada Zagreba planirano je za opskrbu prirodnim plinom osim udaljenih, izdvojenih pojedinih građevina za koje postoje gospodarski i tehnički bolja rješenja za opskrbu drugim energentima.

Planira se potpuna plinifikacija svih postojećih neplinificiranih te planiranih građevina čime će se omogućiti korištenje plina za grijanje, pripremu potrošne tople vode, kuhanje, te eventualno za hlađenje i tehnološke potrebe.

Zbog racionalnog trošenja prirodnog plina preporuča se plin za grijanje i potrošnu toplu vodu u manjim građevinama, u stanovima i višestambenim građevinama te u izdvojenim dijelovima većih građevina koristiti plin kombi bojlerima, a u većim jednonamjenskim poslovnim i proizvodnim građevinama kotlovnica.

Opskrba prirodnim plinom individualnih i industrijskih potrošača provodi se plinoopskrbnim (plinski distribucijski) sustavom koji se sastoji od:

- visokotlačnih plinovoda (VTP) radnog tlaka plina 4-6 bar predtlaka (u budućnosti maks. 10 bar predtlaka) koji služe za razvod plina do PRS za široku potrošnju i PRS za velike industrijske potrošače;
- plinskih regulacijskih stanica (PRS) koje služe za snižavanje tlaka plina iz VTP na tlak plina za distribuciju u širokoj potrošnji ili za potrebe industrijskih potrošača;
- srednjotlačnih plinovoda (STP) radnog tlaka plina 1-4 bar predtlaka koji služe za distribuciju plina od PRS do potrošača, te kao napojni plinovodi za PRS niskog tlaka u užem centru grada Zagreba;
- niskotlačnih plinovoda (NTP) radnog tlaka plina 35-100 mbar predtlaka koji služe za distribuciju plina od PRS do potrošača;
- kućnih priključaka koji služe za dovod plina iz distribucijskih plinovoda do građevina.

U načelu veliki, u pravilu industrijski potrošači, priključuju se na VTP i STP, a manji industrijski i individualni potrošači na STP i NTP. Razvoj distribucijskog sustava, pored izgradnje novih plinoopskrbnih sustava, podrazumijeva i rekonstrukcije plinovoda i PRS na istim ili drugim lokacijama, odnosno trasama.

Plinovodi i kućni priključci se grade podzemno, a PRS nadzemno ili podzemno kao samostojeće građevine. U pravilu, plinovodi se grade unutar koridora prometnica, s izuzetkom gdje je to omogućeno iz sigurnosno-tehničkih ili gospodarskih razloga.

Minimalna sigurnosna udaljenost građevina od VTP i PRS je 10 m, od STP 2 m, a od NTP 1 m.

5.3.4. Obnovljivi izvori energije

5.3.4.1. Fotonaponski sustavi

Planom se omogućuje izgradnja solarnih elektrana snage do 10 MW sa spojem na razdjelnu niskonaponsku ili srednjenaponsku mrežu Republike Hrvatske sukladno važećim propisima, normama kao i tehničkim uvjetima operatora distribucije električne energije.

Solarne elektrane moguće je instalirati kao samostojeće građevine unutar izdvojenog građevinskog područja izvan naselja planirane gospodarske namjene (I, K1, K2, K3, PG).

Iznimno, omogućuje se izgradnja solarnih elektrana snage do 1MW u II. zoni sanitarne zaštite izvorišta (vodocrpilišta) Mala Mlaka, Petruševac i Sašnjak.

Solarne elektrane nije moguće planirati u Parku prirode Medvednica kao i na drugim područjima zaštićenim i predloženim za zaštitu temeljem Zakona o zaštiti prirode, te krajobraznih vrijednosti prepoznatih Planom. Solarne elektrane, također, ne treba planirati na područjima ugroženih i rijetkih stanišnih tipova te područjima ekološke mreže ukoliko su ciljevi očuvanja ugroženi i rijetki tipovi staništa, odnosno staništa neophodna za opstanak ugroženih i rijetkih biljnih i životinjskih vrsta.

Planom se omogućuje sukladno važećoj zakonskoj regulativi postava solarnih kolektora i/ili fotonaponskih ćelija na postojećim uređenim građevnim česticama koji se izvode tako da ne narušavaju izgled, ne mijenjaju namjenu i utjecaj na okoliš postojeće građevine te ne sužavaju postojeće javno prometne površine i ne ometaju sigurnost odvijanja prometa.

Postava solarnih kolektora i/ili fotonaponskih ćelija na krovove i pročelja zgrada dozvoljava se unutar građevinskog područja naselja, osim u zaštićenim dijelovima, te na krovove i pročelja zgrada u izdvojenim građevinskim područjima svih namjena, pod uvjetom da se radi o proizvodnji električne i/ili toplinske energije koja se prvenstveno koristi za vlastite potrebe.

Iznimno moguća je postava solarnih kolektora i/ili fotonaponskih ćelija na krovove i pročelja zgrada koje se nalaze u zaštićenim dijelovima unutar i izvan građevinskog područja naselja uz prethodno odobrenje nadležnog tijela Gradskog zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirode.

Na području Parka prirode Medvednica dopušta se postavljanje samo pojedinačnih solarnih panela na krovovima građevina, pročeljima ili samostojeće samo za proizvodnju električne i/ili toplinske energije za vlastite potrebe kao i opreme za punjenje električnih osobnih automobila, bicikala i slično.

Uvjeti gradnje solarnih kolektora i/ili fotonaponskih ćelija na teren okućnice građevne čestice kada se grade kao pomoćne građevine na građevnoj čestici postojeće građevine za potrebe te građevine, definirani su u točki 2.3.1. ovog plana.

5.4. Telekomunikacije

5.4.1.

Prostornim se planom osiguravaju koridori za izgradnju distributivne kanalizacije do svih građevina u urbanom području. U prostornom smislu DTK ne narušava postojeće stanje osim u trenutku izgradnje.

Za svaki građevinu, bez obzira na visinu, koja se nalazi na trasi RR koridora ili je u njegovoj blizini moraju se utvrditi elementi ograničenja u prostornim planovima užih područja ili kod izdavanja lokacijske, odnosno građevinske dozvole.

Za građevine koje su izvan zračnih koridora a više su od 35 m mora se ishoditi suglasnost za njihovo lociranje u odnosu na RR koridore.

5.4.2.

U telefonskoj mreži Grada Zagreba izradit će se novi par tandem tranzitnih centrala, a postaviti će se i međunarodna centrala, sve na postojećim lokacijama.

5.4.3.

Prostori za izgradnju poštanskih središta i ureda određuju se prostornim planovima užih područja.

5.4.4.

Planom se omogućuje poboljšanje pokrivanja, povećanje kapaciteta mreža i uvođenje novih usluga i tehnologija, u cilju razvoja sustava pokretnih komunikacija.

Planom su određene zone moguće gradnje građevina elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezne opreme (samostojeći antenski stup) radijusa 500 m do 1.500 m, te označene aktivne lokacije samostojećega antenskog stupa, a prikazane su na kartografskom prikazu 1.B. KORIŠTENJE I NAMJENA PROSTORA, Promet, Pošta i telekomunikacije - izmjene i dopune 2014.

Gradnja građevine elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezne opreme (samostojeći antenski stup) moguća je isključivo unutar zona određenih ovim planom, i to:

- unutar građevinskog područja naselja grad Zagreb i Sesvete;
- izvan građevinskih područja 68 naselja i izvan izdvojenih građevinskih područja.

Unutar zone može se graditi samo jedna građevina elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezne opreme (samostojeći antenski stup) za prihvata više operatora, prema tipskom projektu odobrenom od Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva.

Iznimno, ako se unutar zone nalazi aktivni samostojeći antenski stup jednog operatora, moguća je gradnja još samo jednoga za ostale operatore.

Detaljni položaj građevina elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezne opreme (samostojeći antenski stup) unutar zone moguće gradnje odredit će se lokacijskom dozvolom prema posebnim propisima, pravilima struke i odredbama ovog plana.

Pri određivanju detaljnog položaja samostojećega antenskog stupa izvan građevinskih područja 68 naselja i izdvojenih građevinskih područja primjenjuju se sljedeći uvjeti:

- poštivanje zatečenih prirodnih vrijednosti i ograničenja;
- poštivanje karakterističnih i vrijednih vizura, slika mjesta i ambijentalnih vrijednosti;
- izbjegavanje mjesta okupljanja;
- gradnja na udaljenosti ne manjoj od visine stupa u odnosu na najbližu postojeću građevinu;
- gradnja na udaljenosti ne manjoj od visine stupa u odnosu na granicu građevinskog područja namijenjenoga pretežito stanovanju.

Pri određivanju detaljnijeg položaja samostojećega antenskog stupa na građevinskim područjima naselja grad Zagreb i Sesvete primjenjuju se sljedeći uvjeti:

- poštivanje zatečenih prirodnih vrijednosti i ograničenja;
- poštivanje karakterističnih i vrijednih vizura, slika mjesta i ambijentalnih vrijednosti;
- izbjegavanje mjesta okupljanja;

- gradnja izvan područja namijenjenog pretežito stanovanju, javnoj i društvenoj namjeni, te javnom parku;
- gradnja na udaljenosti ne manjoj od visine stupa u odnosu na najbližu postojeću građevinu, površinu pretežitog stanovanja, javnu i društvenu namjenu, te javni park.

Pri određivanju detaljnog položaja samostojećega antenskog stupa primjenjuju se sljedeće mjere zaštite nepokretnih kulturnih dobara i prirode koji se štite temeljem zakona i odredbi ovoga plana:

- unutar povijesne graditeljske cjeline grad Zagreb i Sesvete, prostornih međa zaštite seoskih naselja, te prostora između Savske ceste, Avenije Marina Držića, Ulice grada Vukovara i rijeke Save nije moguća gradnja samostojećih antenskih stupova; pokrivanje signalom omogućava se gradnjom, zamjenom ili rekonstrukcijom građevina komunalne infrastrukture i opreme (rasvjetni i reklamni stupovi, reflektori na sportskim terenima i sl.) gdje je elektronička komunikacija dopunska namjena, visine do 35 m tako da se svojim izgledom uklope u prostor;
- izbjegavati smještaj na područjima zaštićenim temeljem Zakona o zaštiti prirode; iznimno, radi postizanja osnovne pokrivenosti, samostojeći antenski stup locirati rubno u odnosu na zaštićeno područje;
- samostojeći antenski stup ne graditi na krajobrazno vrijednim lokacijama i vrhovima uzvisina;
- na prostoru zaštićenih prirodnih vrijednosti područja, u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode, ocijeniti prihvatljivost postavljanja samostojećega antenskog stupa u odnosu na ciljeve očuvanja zaštićenog područja;
- na području ekološke mreže, u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode, ocijeniti prihvatljivost postavljanja samostojećega antenskog stupa s obzirom na očuvanje tog područja ekološke mreže;
- građevine za smještaj povezne opreme oblikovati u skladu s obilježjima tradicijske arhitekture okolnog prostora a pristupne putove antenskom stupu ne asfaltirati;
- ako je unutar zone moguće gradnje aktivni samostojeći antenski stup bez mogućnosti prihvata drugih operatora, novi se ne može graditi na udaljenosti manjoj 1.000-3.000 m;
- u postupku izdavanja lokacijske dozvole utvrditi posebne uvjete tijela nadležnih za zaštitu kulturnih dobara i zaštitu prirode.

U postupku izdavanja lokacijske dozvole za samostojeći antenski stup, unutar zone moguće gradnje samostojećeg antenskog stupa, stup treba zadovoljiti uvjete u odnosu na sigurnost, zaštitu zdravlja stanovništva, zaštitu okoliša, zaštitu prirodnih vrijednosti, kulturnih dobara, krajobraza i očuvanja biološke raznolikosti.

6. MJERE OČUVANJA KRAJOBRAZNIH VRIJEDNOSTI

Mjere zaštite prirodnog krajobraza, gradskih i seoskih cjelina te kultiviranog krajobraza, propisane su zakonom, posebnim propisima i odredbama ovog plana.

Prirodni krajobrazi, gradske i seoske cjeline te kultivirani krajobrazi prikazani su na kartografskom prikazu 3.B UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA, Uvjeti korištenja - izmjene i dopune 2014. u mjerilu 1:25.000.

Prirodni krajobraz, gradske i seoske cjeline te kultivirani krajobraz štiti će se i unaprijediti tako da se:

- sačuvaju različitosti prostornih cjelina - krajobraznih mikroprostora i karakterističnih slika prostora uvjetovanih prirodnim obilježjima, tipovima naseljenosti i kulturno-povijesnim nasljeđem te gospodarski orijentiranih;

- očuvaju i obnove kulturne i estetske vrijednosti krajobraza;
- građevinska područja naselja i sela definiraju na način da se očuvaju graditeljska baština i tradicija gradnje, oblik parcela i građevina i tradicijski način uređivanja okućnice;
- formiraju i unapređuju središnji sadržaji naselja i potakne afirmiranje njihove vrijednosti;
- osigura učinkovita komunikacija sa gradskim središtem, te da se višim standardom stanovanja revitaliziraju ambijentalno širi gradski prostori;
- očuvaju postojeći i tradicionalni javni prostori te afirmiraju novi prostori okupljanja kao dio prostornog identiteta naselja;
- osigura zaštita i primjereno uređivanje krajobraznih prostora, s naglašenim kulturno-krajobraznim značenjem (tradicionalni oblici poljoprivrede, voćnjaci, vinogradi i sl.);
- sačuvaju područja prirodnih biotopa te područja podvrgnuta spontanom prirodnim procesima;
- sačuva kontrast između grada Zagreba kao visokourbanizirane sredine i njegova prirodnog okruženja karakterističnog po šumovitosti i poljodjelskom krajobrazu, te mrežom naselja još uvijek relativno očuvanog identiteta;
- sprečava spajanje naselja međusobno i spajanje s gradom Zagrebom i Sesvetama, tj. sačuvaju krajobrazni pojasevi kao posebno obilježje identiteta;
- gospodarske i infrastrukturne građevine planiraju i projektiraju tako da se obuhvati odnos prema krajobrazu, uspostavljajući zajedničke koridore;
- saniraju štetne posljedice velikih graditeljskih i rudarskih radova, a osobito površinskih kopova koji korjenito mijenjaju krajolik, biljni i životinjski svijet;
- sačuvaju reljefno razvedeni prostori, a osobito krajobrazno izložene lokacije od gradnje.

Prirodna **krajobrazna makrocjelina** na području Grada Zagreba osigurava se čuvanjem prostornih cjelina:

(1.) Medvednica:

- oblikovanjem namjene i korištenja prostora i građevina sukladno zatečenim vrijednostima te karakteru zaštite;
- zaštitom osobito vrijednih područja prirode;
- zaštitom osobito vrijednih građevina kulturnog nasljeđa;
- zaštitom i sanacijom ugroženih dijelova okoliša, prioritetno kamenoloma, prostora izletničke i rekreativne (skijaške) erozije;
- razvitkom komunalne i prometne infrastrukture u skladu s karakterom zaštićenog prirodnog dobra.

(2.) Prigorje:

- očuvanjem reljefnih karakteristika prostora, a posebno dolina potoka i istaknutih reljefnih točaka s vizurama;
- očuvanjem neizgrađenih površina i njihove strukture kao obilježja neizgrađenog krajobraza, te strukture i odgovarajućeg mjerila izgrađenog krajobraza (ruralno, rezidencijalno, povijesno. javno).

(3.) Savska ravnica:

- očuvanjem temeljnih krajobraznih obilježja, a posebno svih pojava oblika vode, očuvanje i renaturiranje starih meandara i rukavaca (Savica, Bundek i dr.), kao mikroreljefnih oblika i prostora što podržavaju biološku raznolikost i odraz su karaktera prostora;
- očuvanjem širokih neizgrađenih prostora između izgrađenih struktura naselja, a osobito tamo gdje se njima čuva kvaliteta podzemnih voda;
- racionalnim vođenjem velikih prometnih i komunalnih infrastrukturnih sustava.

(4.) Vukomeričke gorice:

- očuvanjem krajobraznih vrijednosti prostora koje karakterizira slikovitost formirana strukturom korištenja zemljišta gdje se, u pejzažu brežuljaka, smjenjuju šumarci, oranice, vinogradi, voćnjaci;
- očuvanjem karaktera i mjere naselja što se ogleda u manjim izgrađenim, pretežito ruralnim strukturama i malom mjerilu gradnje;
- razvitkom prometne i komunalne infrastrukture i standarda naselja.

6.1. Prirodni krajobraz

6.1.1. Prirodni krajobraz - pretežito šume

Prostornim planom je određeno da se prostorna rasprostranjenost i biljni sastav **šuma na području Grada Zagreba** ne može mijenjati kako bi se zadržala ekološka stabilnost prirodnih, kultiviranih te izgrađenih oblika krajobraza.

Na razvedenom reljefu **Medvednice i prigorja** sačuvat će se prirodna smjena vegetacijskih pojasa koja u vizuri grada stvara posebno vrijednu estetsku sliku unutar prostranog masiva šuma u pozadini karakteristične krajobrazne slike Grada.

Šume neposredno uz rijeku Savu zadržat će se u postojećim granicama. Poticat će se razvoj ritske vegetacije šuma vrba i topola kao posebnih vrijednosti krajobraznih obilježja prostora uz rijeku.

U nizinskom pojasu, udubinama i nizama posebno vrijedne šume hrasta lužnjaka, jasena i johe ne mogu se smanjivati i zadržavaju se, te se ne mogu prenamjenjivati.

Zadržava se vegetacijska struktura i rasprostranjenost površina **šuma sjevernih brežuljaka Vukomeričkih gorica** kao karakteristična prirodna smjena šumskih krajobraznih struktura.

Pošumljavanja na prostoru Grada vršit će se vegetacijom primjerenom prirodnim obilježjima prostora. Oblikovanje kultura omogućava se samo kao etapa u privođenju površine uvjetima koji omogućavaju pošumljavanje autohtonim vrstama.

6.1.2. Vodotoci

Vodotoci s pripadajućim vegetacijskim pojasom smatraju se prirodnom i strukturnom cjelinom u krajobrazu te će se namjeravani zahvati na njima usklađivati i provoditi poštivanjem krajobraznih vrijednosti i obilježja.

Sve prirodne i vodne krajobraze i ekosustave sačuvat će se u najvećoj mogućoj mjeri kao izuzetno vrijedne nositelje prepoznatljivosti i identiteta Grada.

Kod tehničkog i gospodarskog održavanja vodotoka, vodnog dobra i vodnih građevina potrebno je uzeti u obzir moguće narušavanje i umanjivanje krajobraznih vrijednosti. Radovi se moraju izvoditi uz najveće moguće očuvanje izvornih obilježja prostora.)

6.1.3. Vidikovci

Na istaknutim prirodnim točkama - vidikovcima te potezima značajnim za panoramske vrijednosti krajobraza ne može se graditi.

Iznimno se na točkama i potezima iz odlomka 1. ove točke mogu kao javni prostori graditi pristupni putovi i urediti prostori za parkiranje, te sjenice i klupe.

6.2. Gradske i seoske cjeline

6.2.1. Povijesna urbana cjelina grada Zagreba i povijesna jezgra Sesveta

Očuvanje povijesnih gradskih cjelina grada Zagreba, povijesne jezgre Sesveta, te povijesnih središta seoskih župa, sela i zaseoka provodi se u skladu s Konzervatorskom podlogom - Knjiga 1. Nepokretna kulturna dobra, Knjiga 2. Zaštićeni i evidentirani dijelovi

prirode s mjerama zaštite i uređenja (Gradski zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode, Zagreb, prosinac 2000./revizija ožujak 2003.); Konzervatorska podloga - Nepokretna kulturna dobra, revizija (Gradski zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode, Zagreb, rujan 2004.) i Konzervatorska podloga: Nepokretna kulturna dobra i zaštićena prirodna područja s mjerama zaštite - revizija (Gradski zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode, Zagreb, svibanj 2012.) koja je prilog ovog prostornog plana.

U povijesnim gradskim cjelinama zadržavaju se postojeće zelene površine i oblikuju nove kako bi se sačuvala kvaliteta življenja i osobitost povijesnih gradskih cjelina.

Čuvaju se prepoznatljivi elementi u panorami i vizurama prema vrijednim graditeljskim ostvarenjima te značajnim graditeljskim sadržajima u Zagrebu i Sesvetama.

6.2.2. Povijesna središta seoskih župa, povijesna sela i zaseoci

Zone povijesnih središta seoskih župa, sela i zaseoka obuhvaćaju i "zone zaštićenog okoliša kulturnog dobra" koje, kao neizgrađeni prostori, bitno utječu na doživljaj slike naselja i kontakt s krajobrazom.

U selima središtima župa te selima i zaseocima čuvaju se atraktivne panoramske vizure prema središtu naselja i karakterističnim sadržajima za identitet i sliku kao što su župne crkve, škole i groblja s grobnim kapelama.

6.3. Kultivirani krajobraz

6.3.1.

Karakteristični i sačuvani krajobrazi **vinograda, voćnjaka i livada prigorja Medvednice i Vukomeričkih gorica** te nizinskih struktura kultiviranih krajobraznih površina **oranica**, ne mogu se prenamijeniti.

6.3.2.

Iznimno, moguća je gradnja građevina izvan građevinskog područja u funkciji korištenja kultiviranih krajobraza koji su svojim oblikovnim karakteristikama i veličinom primjereni krajobrazu i njegovim tradicionalnim funkcionalnim obilježjima, što je određeno u točki 2.4.1., ovog plana.

6.3.3.

Zahvati u krajobrazu ne smiju ugrožavati unutrašnju raščlanjenost, raznolikost, komplementarnost i tradicijske čimbenike, a primjenjivat će se oni oblici korištenja krajobraza kojima će se naglasiti temeljne vrijednosti i osobitosti područja.

7. MJERE ZAŠTITE PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I POSEBNOSTI I KULTURNO-POVIJESNIH CJELINA

Mjere zaštite prirodnih vrijednosti i posebnosti, područja posebnih ograničenja u korištenju, te kulturno-povijesnih cjelina propisane su zakonom, drugim propisima i ovim planom.

Prirodne vrijednosti i posebnosti, područja posebnih ograničenja u korištenju, te kulturno-povijesne cjeline prikazane su na kartografskim prikazima 3.A. UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA, Uvjeti korištenja - izmjene i dopune 2014. i 3. UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA, 3.B. Područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite - dopune 2015. u mjerilu 1:25.000, na kartografskom prikazu Građevinska područja naselja - dopune 2015. u mjerilu 1:5.000 za 68

naselja, te u elaboratu "Konzervatorska podloga - Knjiga 1. Nepokretna kulturna dobra, Knjiga 2. Zaštićeni i evidentirani dijelovi prirode s mjerama zaštite i uređenja" (Gradski zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode, Zagreb, prosinac 2000./revizija ožujak 2003.); Konzervatorska podloga - Nepokretna kulturna dobra, revizija (Gradski zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode, Zagreb, rujan 2004.) i Konzervatorska podloga: Nepokretna kulturna dobra i zaštićena prirodna područja s mjerama zaštite - revizija (Gradski zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode, Zagreb, svibanj 2012.) što je prilog Prostornome planu.

Popis i granice prirodnih vrijednosti kulturno-povijesnih objekata i cjelina što se nalaze unutar obuhvata generalnih urbanističkih planova Zagreba i Sesveta u Prostornom su planu navedeni sukladno razini detaljnosti plana, te se u provedbi postupa prema mjerama zaštite propisanim odredbama odluka o donošenju generalnih urbanističkih planova.

7.1. Prirodne vrijednosti

U Prostornom planu, radi zaštite i unapređivanja okoliša, utvrđena su osobito vrijedna područja pod posebnom zaštitom: dijelovi prirode, vode i njihove obale, podzemne vode, poljoprivredno zemljište, šume i šumsko zemljište, spomenički kompleksi, povijesna područja, gradske i seoske cjeline, te su određene mjere njihove zaštite, uređivanja i korištenja.

Način zaštite, očuvanja, korištenja i promicanja zaštićenih prirodnih vrijednosti unutar obuhvata ovoga plana, i to parka prirode, posebnih rezervata, park-šuma, značajnih krajobrazova, spomenika prirode, spomenika parkovne arhitekture, te pojedinih biljnih i životinjskih vrsta određen je Zakonom o zaštiti prirode i drugim posebnim propisima.

Važećim Prostornim planom područja posebnih obilježja Park prirode Medvednica određena je za dijelove prirode na prostoru Grada Zagreba, a unutar Parka prirode Medvednica, njihova valorizacija, način očuvanja, korištenja i promicanja.

Način zaštite, očuvanja, korištenja i promicanja područja ekološke mreže, odnosno područja važnih za divlje svojte i stanišne tipove unutar obuhvata ovoga plana, određen je Uredbom o proglašenju ekološke mreže.

7.1.1. A) Prirodne vrijednosti zaštićene temeljem Zakona o zaštiti prirode

7.1.1.1. Park prirode

Medvednica (1981.) - dobro očuvane šume zapadnog dijela Medvednice sa sedam šumskih rezervata karakterističnih reprezentanata šumskih zajednica Medvednice i drugim zaštićenim prirodnim vrijednostima (dio Parka prirode unutar obuhvata ovoga plana).

7.1.1.2. Posebni rezervati šumske vegetacije:

Bliznec - Šumarev grob (1963.) - šuma bukve i jele na Medvednici; Gračec - Lukovica - Rebar (1963.) - termofilne šume hrasta medunca i crnog graba na Medvednici; Mikulić potok - Vrabečka gora (1963.) - brdska bukova šuma na Medvednici; Pušinjak - Gorščica (1963.) - brdska bukova šuma na Medvednici; Rauchova lugarnica - Desna Trnava (1963.) - šuma bukve i jele na Medvednici; Tusti vrh - Kremenjak (1963.) - šuma hrasta kitnjaka i bukve na Medvednici; Babji zub - Ponikve (1963.) - šuma hrasta kitnjaka i bukve na Medvednici.

7.1.1.3. Značajni krajobraz:

Lipa (1975.) - masiv Lipe s dvama vrhovima, reljef, botanički značajne livade; Goranec (1977.) - geomorfološki zanimljiv brežuljkast reljef, Savica (Sl.gl. 13/91).

7.1.1.4. Spomenici prirode:

(1.) Geomorfološki spomenici prirode: Veternica - spilja (1979.) - horizontalni speleološki objekt s vrlo složenom mrežom kanala etažnog tipa, nekoliko vodenih tokova, nalazište fosilnog čovjeka i životinjskih skeleta.

7.1.1.5. Spomenici parkovne arhitekture

(1.) Botanički vrt: Botanički vrt Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta (1969.), Botanički vrt Prirodoslovno-matematičkog fakulteta (1971.)

(2.) Parkovi: Park u Jurjevskoj 27 (1948); Mallinov park (1960.); Leustekov park u Mlinovima 72 (1963.); Park Maksimir (1964.); Park Ribnjak (1970.); Park u Jurjevskoj 30 (1970.); Park N. Š. Zrinjskog (1970.); Park na Trgu kralja Tomislava (1970.); Strossmayerov park (1970.); Park uz dvorac Junković (1971.); Vrt u Prilazu Đ. Deželića 14 (1998.); Perivoj srpanjskih žrtava (2000.); Park Opatovina (2000.); Trg kralja Petra Krešimira IV. (2000.); Trg kralja Petra Svačića (2000.).

(3.) Pojedinačno stablo: Obalni mamutovac na Paunovcu 7 (1998.).

Mjere zaštite:

- Za zaštitu i očuvanje temeljnih vrijednosti područja parka prirode, najvažnije je usklađivanje predmetnog plana s Prostornim planom Parka prirode Medvednica i s njegovim planom upravljanja.
- Na području i u neposrednoj okolici posebnih rezervata šumske vegetacije nisu dopušteni zahvati i radnje koje mogu negativno utjecati na očuvanje povoljnih uvjeta staništa i očuvanje stabilnosti šumske fitocenoze, a to su ponajprije bilo kakvi zahvati sječe u rezervatu i intenzivnija sječa u okolnom prostoru, izgradnja prometnica, eksploatacija mineralnih sirovina, hidrotehnički zahvati i dr.
- Na području i u neposrednoj okolici područja značajnih krajobraza nisu prihvatljivi zahvati i radnje koji mogu negativno utjecati na očuvanje povoljnih uvjeta staništa i očuvanje stabilnosti biljnih i/ili životinjskih populacija, a to su: intenzivniji zahvati sječe; izgradnja elektrana (uključujući i one na obnovljive izvore energije); eksploatacija mineralnih sirovina; hidrotehnički zahvati i melioracija zemljišta; prenamjena zemljišta; izgradnja golf igrališta; postavljanje antenskih stupova; onečišćenje nadzemlja i podzemlja; unošenje stranih (alohtonih) vrsta.
- Značajke spomenika prirode (geomorfološki) treba očuvati izuzimanjem nepovoljnih aktivnosti (eksploatacija mineralnih sirovina, hidrotehnički zahvati, izgradnja i dr.) iz zone u kojoj bi mogli negativno utjecati na zaštićenu geobaštinu.
- Zaštićeni rijetki primjerak drveća treba uzgojno-sanitarnim zahvatima održavati u povoljnom stanju vitaliteta. Preporučljivo je izraditi studiju vitaliteta kojom će se utvrditi detaljnije smjernice očuvanja.
- Zaštićene parkove treba redovito održavati i po potrebi obnavljati sukladno povijesnoj matrici, odnosno smjernicama usklađenosti očuvanja bioloških komponenti i prostornog rasporeda elemenata parkovne arhitekture. Uzgojno-sanitarnim zahvatima dendrofloru treba održavati u povoljnom stanju vitaliteta. Za pojedina stabla, ovisno o njihovom stanju, preporučljivo je izraditi studije vitaliteta kojima će se utvrditi detaljnije smjernice njihova očuvanja.
- Zaštićeno pojedinačno stablo treba uzgojno-sanitarnim zahvatima održavati u povoljnom stanju vitaliteta. Preporučljivo je izraditi studiju vitaliteta kojom će se utvrditi detaljnije smjernice očuvanja."

7.1.1.6. Pojedine biljne i životinjske vrste

U obuhvatu ovoga plana štite se i pojedine biljne i životinjske vrste temeljem Zakona o zaštiti prirode i drugih posebnih propisa.

7.1.1. B) Područja ekološke mreže

Ekološka mreža Republike Hrvatske proglašena je Uredbom o ekološkoj mreži (Narodne novine 124/13), te predstavlja područja ekološke mreže Europske unije Natura 2000. Ekološku mrežu RH (EU ekološku mrežu Natura 2000) prema članku 6. Uredbe o

ekološkoj mreži čine područja očuvanja značajna za ptice - POP (područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja divljih vrsta ptica od interesa za Europsku uniju, kao i njihovih staništa, te područja značajna za očuvanje migratornih vrsta ptica, a osobito močvarna područja od međunarodne važnosti) i područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove - POVS (područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja drugih divljih vrsta i njihovih staništa, kao i prirodnih stanišnih tipova od interesa za Europsku uniju).

- Na području obuhvata Plana nalaze se slijedeća područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS): HR2000583 Medvednica, HR2001228 Potok Dolje, HR2001298 Vejalnica i Krč.

- Svi planovi, programi i zahvati koji mogu imati značajan negativan utjecaj na ciljne vrste, ciljna staništa i cjelovitost područja ekološke mreže podliježu ocjeni prihvatljivosti za ekološku mrežu, sukladno Zakonu o zaštiti prirode (Narodne novine 80/13) i Pravilniku o ocjeni prihvatljivosti plana, programa i zahvata za ekološku mrežu (Narodne novine 118/09).

7.1.2. Drugi vrijedni dijelovi prirode - krajobrazne vrijednosti

Prostornim su planom izdvojeni i drugi vrijedni dijelovi prirode - krajobrazne vrijednosti što se na osnovi stručne podloge predlažu zaštititi temeljem Zakona o zaštiti prirode ili će se, ako ne zadovoljavaju kriterije za zaštitu od državnog značaja, uređivati kao vrijedni na lokalnoj razini mjerama propisanim ovim planom, odnosno odlukama o donošenju generalnih urbanističkih planova i drugih prostornih planova užih područja.

Detaljni popis i granice vrijednih dijelova prirode - krajobraznih vrijednosti što se nalaze unutar građevinskih područja grada Zagreba i Sesveta odredit će se generalnim urbanističkim planovima.

Zaštićena prirodna područja, mjere zaštite i očuvanja te prijedlozi za zaštitu posebno vrijednih područja koja se nalaze unutar granica Generalnog urbanističkog plana razrađeni su odredbama Odluke toga plana.

U krajobrazno vrijednim područjima potrebno je očuvati karakteristične prirodne značajke te je u tom cilju potrebno:

- sačuvati ih od prenamjene te unapređivati njihove prirodne vrijednosti i posebnosti u skladu s okolnim prirodnim uvjetima i osobitostima da se ne bi narušila prirodna krajobrazna slika,
- uskladiti i prostorno organizirati različite interese,
- posebno ograničiti i pratiti građevinsko zauzimanje neposredne obale vodotoka,
- izbjegavati raspršenu izgradnju po istaknutim reljefnim uzvisinama, obrisima i uzvišenjima te vrhovima,
- izgradnju izvan granica građevinskog područja kontrolirati u veličini gabarita i izbjegavati postavu takve izgradnje uz zaštićene ili vrijedne krajobrazne pojedinačne elemente,
- štititi značajnije vizure od zaklanjanja većom izgradnjom,
- planirane koridore infrastrukture (prometna, elektrovodovi i sl.) izvoditi duž prirodne reljefne morfologije.

7.1.2.1. Dijelovi prirode koji se štite temeljem prostornih planova

(1) Vrijedni rezervati

Prostornim planom uređivat će se kao vrijedni rezervati sljedeći prostori u Parku prirode Medvednica:

- šumske vegetacije: Medvedgrad, Jelačićev trg, Sv. Jakov, Adolfovac - Bliznec, Tusti vrh - Kremenjak (proširenje), Mikulić potok - Vrabečka gora (proširenje), Gračec - Lukovica - Rebar (proširenje);
- botanički: Vitelnička stijena s okolicom.

U vrijednim rezervatima nisu dopuštene radnje koje bi mogle narušiti svojstva karakteristična za rezervat kao što su uništavanje biljaka, unošenje stranih (alohtonih) vrsta, melioracijski zahvati, neprikladni oblici gospodarskog i ostalog korištenja i sl.

Za vrijedne rezervate kao prostore posebnih vegetacijskih, geoloških, hidroloških i drugih obilježja, izradit će se uvjeti zaštite njihovih temeljnih obilježja i mogućnosti korištenja u edukativne i znanstvene svrhe.

(2) Vrijedne gradske park-šume

Prostornim planom uređivat će se kao vrijedne gradske park-šume sljedeće šume:

- u građevinskom području naselja grad Zagreb:

Susedgrad, Jelenovac - Vrhovec, park-šume Centra: (Tuškanac - Dubravkin put - Cmrok - Zelengaj - Kraljevec - Pantovčak - Prekrižje), Granešina (Grad mladih), Grmošćica, Lisičina, Zamorski breg, Šestinski dol, Mirogoj - Črleni jarek, Remetski kamenjak - Remete, Dotršćina (proširenje na cijelu površinu vrijedne gradske park-šume), Miroševečina, Dankovečka šuma (Dankovečina), Čulinečina, Oporovec, Novoselčina - dio;

- u građevinskom području naselja Sesvete:

Novoselčina - dio, Selčina, Pod Magdalenom, Gajišće.

Održavanje i uređenje vrijednih gradskih park-šuma obavlja se na temelju programa za gospodarenje vrijednim gradskim park-šumama Grada Zagreba za sve vrijedne gradske park-šume koje su prostornim planom evidentirane.

U vrijednoj gradskoj park-šumi dopuštene su samo radnje i mjere potrebne u svrhu održavanja i uređenja, tj. radovi koji su u skladu s njezinom temeljnom namjenom, detaljnijim odrednicama generalnih urbanističkih planova, te odredbom točke 10.4.1. ovog plana sukladno odredbama ovog plana.

Uređivanje vrijednih gradskih park-šuma prilagodit će se njihovoj prevladavajućoj rekreativnoj, estetskoj i ekološkoj funkciji, što se ponajprije odnosi na uređivanje staza i puteva, livadnih površina, izgradnju vidikovaca, paviljona, natkrivenih mjesta za odmor i druge opreme.

U rubnim zonama vrijednih gradskih park-šuma na udaljenosti bližoj od 50 m do ruba šume građevine se mogu graditi uz posebne uvjete nadležnog tijela za gospodarenje šumama i šumskim zemljištem.

(3.) Vrijedni krajolici

Prostornim planom štite se kao vrijedan krajolik sljedeći prostori:

- Park prirode Medvednica: Ponikve - Glavica - Veternica, Lipa - proširenje, Laz - krajolik uz cestu Kašina - Marija Bistrica - dio;

- građevinsko područje naselja grad Zagreb:

- dolina potoka Kustošaka s livadama Gorenci, Krvarići (dio krajolika zaštićen unutar Parka prirode Medvednica) i Završje, dolina potoka Ribnjak i Okrugljak, dolina potoka Branovca s vinogradima sjeverno od Oporovca i Novoselca.

- park prirode Medvednica: podsljemensko područje, a posebno: Jagodišće, Goljački breg, Dolje - Bizek - dio, Dolina Velikog potoka (potok Čnomerec) s livadama Mikulići - dio, Kulmerove livade, Deščevec - dio;

- ostali dio: Dolje - Bizek - dio, dolina potoka Dubravica i krajolik uz "Zelenu magistralu", dolina potoka Medpotoki - Orešje, Perjavica, Jačkovina, dolina potoka Vrapčak, obronci zapadno od Poljačaka, Müllerov breg, dolina Velikog potoka (potok Čnomerec) s livadama Mikulići, dolina potoka Kuniščak, dolina Dugi dol - Rebri - Kozjak, dolina Zeleni dol, Gornji Bukovac - Brezinščak, dolina potoka Bliznec, dolina potoka Štefanovec, dolina potoka Trnave, dolina potoka Čučerska reka - dio, Deščevec - dio, Jalševec - Čučerje, priobalje Save (Savska Opatovina,

Mladoles, Jarun, SRC Mladost, Hipodrom, Bundek, Komersko - Žitnjačka šuma, Poloj);

- istočni dio Grada Zagreba: Čučerje (dolina Čučerske reke) - dio, Deščevac - dio, dolina potoka Vuger, Liševo - dolina i padine s vinogradima, okoliš kapele Krista Kralja u Gornjoj Glavnici, okoliš župne crkve sv. Ivana u Cerju, dolina potoka Glavničica sjeverno od zaseoka Zenki, livade s vrbama u dolini potoka Glavničica između Belovara i Adamovca, dolina potoka Blaguša sa šumom, Lužci - vlažne livade s vrbama uz potok Kašinu, Jesenovac - livade sa šumom u dolini potoka, Moravče - od crkve Sv. Trojstva prema jugu, Veliki vrh, Vugrovec Gornji, Laz - krajolik uz cestu Kašina - Marija Bistrica - dio, pojas uz Savu južno od naselja Ivanja Reka;
- južni dio Grada Zagreba: Vukomeričke gorice (sjeverozapadni dio), šume Stupnički lug, Kraljevačka šuma, Demerčica, Obreški lug.

U vrijednom krajoliku mogu se obavljati radnje koje ne narušavaju izgled i ljepotu takvog predjela, ne mijenjaju karakterističnu konfiguraciju terena i zadržavaju tradicionalni način korištenja kultiviranog krajobraza.

Posebno će se štititi krajobrazni elementi, izgled izgrađenih i neizgrađenih površina, šuma, livada, voćnjaka, oranica, autohtone šumske zajednice i druge zajednice, te karakteristične i vrijedne vizure.

Uređivat će se i očuvati prirodni tokovi rijeka, potoka i pritoka, osobito oni svrstani u I. kategoriju, od degradacije i održavanjem vodotoka spriječiti zagađenje.

Građevine se u vrijednom krajoliku mogu dograđivati i izgrađivati samo unutar građevinskih područja naselja.

Nove građevine ne smiju prelaziti karakteristične gabarite naselja odnosno njegove povijesne strukture, te će se izbjegavati unošenje volumena, oblika i građevinskih materijala koji nisu primjereni ambijentu i tradiciji građenja.

Nova izgradnja i sadržaji svojom veličinom, oblikom, funkcijom, te građevinskim materijalom moraju biti primjereni krajobrazu kako ne bi utjecali na promjenu njegovih obilježja zbog kojih je određen vrijednim.

(4.) Pojedinačni objekti prirode

Prostornim planom štite se sljedeći pojedinačni objekti prirode:

- geomorfološki u Parku prirode Medvednica unutar građevinskog područja naselja grad Zagreb: istaknute točke reljefa - vidikovci, vrtače na Bizeku, pećine, Vinovrh;
- hidrološki u Parku prirode Medvednica: Kraljičin zdenac, Šumarev grob, potok Bliznec;
- rijetki primjerak drveća ili skupina:
- u Parku prirode Medvednica: pitomi kesten kod Pongračeve lugarnice i u predjelu Jelačićev trg, obični grab kod lugarnice Gorščica, stare bukve u rezervatima Pušinjak-Gorščica i Bliznec-Šumarev grob, stare jele u rezervatu šumske vegetacije Bliznec-Šumarev grob, kitnjaci uz cestu za lugarnicu Gorščica, a posebno križni hrast, lipe kod crkve sv. Jurja u Planini Donjoj;
- u istočnom dijelu Grada Zagreba: Soblinec - soliter hrasta i jasena, Adamovec (Šoštarici) - soliteri kljena i divljeg kestena.

Vrijedni pojedinačni objekti prirode unutar građevinskog područja grada Zagreba i Sesveta određuju se generalnim urbanističkim planovima.

Na pojedinačnom objektu prirode ili u njegovoj neposrednoj blizini nisu dopuštene radnje koje ugrožavaju njegova obilježja i vrijednosti.

Sukladno obilježjima zbog kojih je ovim prostornim planom izdvojen kao vrijedan pojedinačni objekt prirode sačuvati će se u izvornom obliku, te će se na temelju stručne podloge odrediti odgovarajući način korištenja pojedinačnog dijela prirode i šireg prostora.

(5.) Vrijedni parkovi, vrtovi i drvoređi

Prostornim planom utvrđeni su vrijedni parkovi, vrtovi i drvoređi u istočnom dijelu Grada Zagreba: Kašina - župna crkva sv. Petra i Pavla, Kašina - park u centru, Šašinovec - kapela Presvetog Trojstva, Vugrovec Donji - župna crkva sv. Franje Ksaverskog i kapela sv. Mihalja, Vugrovec Gornji - ljetnikovac Ružić, Moravče - Trg Sv. Trojstva (soliteri), Šijavrh - drvoređ kestena.

- u južnom dijelu Grada Zagreba:

Perivoj dvorca Kušević u Maloj Mlaci, perivoj dvorca u Brezovici, Vrijedni parkovi, vrtovi i drvoređi unutar građevinskog područja grada Zagreba i Sesveta određuju se generalnim urbanističkim planovima.

- u građevinskom području naselja grad Zagreb:

kompleks bolnice Vrapče s Vrapčanskom alejom u Bolničkoj ulici 3, park Zorkovačka - Brloška - Mihovljanska ulica, park na Trgu Francuske Republike, Trg T. D. Roosevelta, Trg maršala Tita, Trg I., A. i V. Mažuranića, Trg Marka Marulića, Trg Ante Starčevića, Park Grič, Strossmayerovo šetalište, Rokov perivoj, Perivoj crkve sv. Franje Ksaverskog u Jandrićevoj ul. 21, Groblje Mirogoj s krematorijem, Vrt Očić na Laščinskoj cesti 77,

- u građevinskom području naselja Sesvete:

stablo hrasta (Sesvete, Zagrebačka ulica - Ul. V. Ruždjaka), tri stabla hrasta (središte Sesveta).

U parkovima, vrtovima i na drvoređima neće se obavljati zahvati kojima bi se narušile oblikovne, estetske, stilske, umjetničke, kulturno-povijesne ili znanstvene vrijednosti.

Štitit će se cijeli kompleks građevine i parkovne površine, odnosno cijela pripadajuća parcela.

Metode obnove temeljit će se na snimanju dendroflora uz povijesnu analizu.

Saniranje će se provoditi najsvremenijim metodama kako vrijednih skupina tako i pojedinačnih vrsta drveća veće starosti.

Sadnice će se zamjenjivati istovjetnim vrstama, ne narušavajući prvotnu povijesnu kompoziciju prostora.

Uklonit će se sadržaji interpolirani unutar parkovnih površina i vrtova koji narušavaju povijesnu kompoziciju prostora, što će se utvrditi posebnom studijom.

(6.) Druge vrijednosti

Izradit će se karta biotopa Grada Zagreba, kojom će se izdvojiti posebno ugrožene i rijetke biljne i životinjske vrste, te propisati uvjete i način zaštite i očuvanja.

7.2.1. Krajobraz

(1.) Mjere zaštite vrijednih krajolika određene su u točki 7.1.2. podtočka (4.) ovog plana.

Mjere očuvanja krajobraza kao područja posebnih ograničenja u korištenju određene su u točki 6.1., točki 6.2. i točki 6.3. ovog plana.

Mjere sanacije oštećenog prirodnog i kultiviranog krajobraza određene su u točki 10.2.4. ovog plana.

Radi cjelovite zaštite prirodnog i kultiviranog krajobraza izradit će se, u skladu sa Strategijom prostornog uređenja RH, Krajobrazna osnova Grada Zagreba.

(2.) Biološka raznolikost, kao podloga za izradu krajobrazne osnove, podrazumijeva raznolikost između vrsta, unutar pojedinih vrsta, te raznolikost između ekoloških sustava na određenom prostoru.

Biološka raznolikost, osim mjera određenih ovim planom, štiti se i drugim prostornim planovima što se izrađuju temeljem Prostornoga plana, programa mjera za unapređenja stanja u prostoru i Programa zaštite okoliša, te drugim mjerama.

7.2.2. Tlo

7.2.2.1. Područje najvećeg intenziteta potresa i seizmotektonski aktivno područje

Područje Grada Zagreba izloženo je djelovanju potresa. Za povratni period od 500 godina izračunati intenziteti potresa kreću se u intervalu od 7,0-7,50 (jugozapadni dio grada) do 8,5-9,00 MCS ljestvice (sjeveroistočni dio) iz čega proizlazi potreba nužnog preventivnog djelovanja u zaštiti od potresa.

Projektiranje, građenje i rekonstrukcija važnih građevina mora se provesti tako da građevine budu otporne na potres, te će se za njih obaviti detaljna seizmička, geomehanička i geofizička ispitivanja konkretnih lokacija sa ciljem određivanja projektnih seizmičkih parametara (maksimalna ubrzanja gibanja tla za potresa i pridruženi reprezentativni akcelerogrami).

Pri ispitivanjima iz prethodnog odlomka koristit će se vjerojatnosne metode u suglasju s koncepcijom seizmičkoga rizika uz puno poštivanje eventualnih novina, koje bi bile sadržane u novim euronormama.

Važne građevine iz odlomka 2. ove točke jesu sve veće stambene, industrijske i energetske građevine i postrojenja, veći mostovi, vijadukti i tuneli, visoki tornjevi, stupovi i dimnjaci, građevine u kojima trajno ili povremeno boravi veći broj ljudi, te građevine koje se zbog svojih kulturno-povijesnih ili drugih vrijednosti izdvajaju od ostalih.

Važnije građevine iz odlomka 2. ove točke potrebno je i instrumentirati odgovarajućom seizmičkom opremom (mrežom ili pojedinačnim akcelerografima).

Na temelju rezultata ispitivanja ovlaštene institucije u dokumentaciji prostora formirat će se baze podataka o seizmotektonskim aktivnostima na području Grada Zagreba.

7.2.2.2. Pretežito nestabilna područja

(1.) Na područjima Grada Zagreba, s prirodno nagnutim terenom (padinom nagiba većeg od 5^0), pri izradi prostornih planova užih područja, idejnih, odnosno glavnih projekata, utvrđuje se stupanj stabilnosti terena prema sljedećim kategorijama:

- I. Stabilni tereni su područja stabilna u prirodnim uvjetima i uvjetima gradnje građevina. Posebni geotehnički uvjeti nisu potrebni. U fazi projektiranja utvrđuju se uvjeti temeljenja građevina na temelju geotehničkih istražnih radova;

- II. Uvjetno stabilne padine su područja stabilna u prirodnim uvjetima. Prilikom gradnje građevina te padine mogu postati nestabilne zbog nepažljivog rada. Temeljem geotehničkih istražnih radova odredit će se posebni geotehnički uvjeti. Posebni su geotehnički uvjeti, u pravilu, uvjeti gradnje na padini i uvjeti temeljenja građevine;

- III. Uvjetno nestabilne padine su područja na kojima postoje prirodni uvjeti koji narušavaju stabilnost ili na neki drugi način otežavaju i privremeno onemogućuju privođenje zemljišta gradnji, te su bez vidljivih znakova nestabilnosti. Na tim se područjima može graditi kada se uklone uzroci koji otežavaju ili privremeno onemogućuju gradnju što se postiže preventivnim mjerama za sanaciju terena. Opseg i vrsta preventivnih mjera za sanaciju odredit će se nakon obavljenih detaljnih geotehničkih istraživanja. Na temelju provedenih detaljnih geotehničkih istraživanja utvrdit će se posebni geotehnički uvjeti;

- IV. Nestabilne padine su područja zahvaćena klizanjem terena u kojima postoje zone ili plohe sloma duž kojih su parametri posmične čvrstoće pali na rezidualne vrijednosti (aktivna i stara klizanja, ili evidentirane zone sloma u padini tektonskog podrijetla). Na temelju detaljnih geotehničkih istraživanja propisat će se uvjeti za sanaciju terena koja može podrazumijevati i složene sanacijske mjere (dreniranje, nasipavanje, potporne konstrukcije i

slično). Teren se može sanirati i na način da planirane građevine čine dio sanacijskih mjera tako da uvjeti za sanaciju terena sadržavaju posebne geotehničke uvjete za gradnju građevina.

(2.) U idejnom odnosno glavnom projektu do izrade karte geotehničke kategorizacije terena (KGKT) po kriteriju stabilnosti i karte seizmičke mikrozonacije terena (KSMT) u MJ 1:5.000 (točka 10.3.7. ovog plana), za provođenje kategorizacije terena prema stabilnosti potrebno je procijeniti sljedeće elemente:

- litološki sastav sedimenata u podlozi;
- debljinu pokrova i/ili trošne zone osnovne stijene;
- dubinu najveće očekivane (najpliće) razine podzemne vode;
- veličinu nagiba padine i veličinu prividnog kuta nagiba slojeva u osnovnoj stijeni i smisao njihova nagiba (u padini ili niz nju);

Konture postojećih nestabilnosti potrebno je prikazati na karti odgovarajućeg mjerila. Za registrirana klizišta potrebno je procijeniti geotehničke okolnosti njihova nastanka.

Kategorizacija terena prema stabilnosti može se napraviti prema elaboratu iz [članka 3.](#) stavka 1. točke C redni broj 5. Odluke o donošenju prostornog plana Grada Zagreba u kojem su sadržane i preporuke za izvedbu građevine na nagnutim terenima.

Za područja III. i IV. kategorije po stabilnosti terena geotehnički elaborat treba, uz ostalo, sadržavati:

- detaljnu inženjerskogeološku kartu relevantnoga utjecajnog područja minimalno u mjerilu 1:500,
- prognozni inženjerskogeološki i geotehnički model mjerodavnoga utjecajnog područja (situacijski i po dubini) s jasno prikazanim potencijalnim i postojećim kliznim ploham ili zonama klizanja. Ovaj prognozni model svih mjerodavnih geotehničkih uvjeta treba poslužiti za analize postojećeg stanja, ocjene mogućih posljedica planiranog zahvata na postojeće i buduće stanje u prostoru, kao i prijedloge prethodnih sanacijskih mjera.

Korisnici, odnosno vlasnici zemljišta i građevina koje se nalaze na nestabilnim područjima (klizišta i odroni) dužni su svaku pojavu klizanja tla i građevina na zemljištu što ga koriste, prijaviti Geotehničkom katastru Grada, a prilikom izvođenja mjera osiguranja zemljišta od klizanja ili mjera saniranja terena pridržavati se uvjeta i uputa tvrtki registriranih za tu djelatnost.

(3.) Na područjima koja su, po kriteriju stabilnosti tla, svrstana u II., III. i IV. kategoriju ne smiju se obavljati radovi koji dodatno ugrožavaju stabilnost tla, i to:

- šumsko zemljište ne smije se prenamjenjivati u voćnjake, vinograde, povrtnjake, oranice, livade, ili u građevinska zemljišta, a sječa šuma dopuštena je samo u mjeri u kojoj se ne ugrožava opstanak šume i šumskog raslinstva,
- na područjima II., III. i IV. kategorije stabilnosti terena nije dopuštena izvedba rovova za kanalizaciju, vodu, plin, elektroinstalacije ili HPT instalacije i ostalih objekata, bez prethodno pribavljenih geotehničkih uvjeta, koje će izdavati Geotehnički katastar Grada.
- na područjima III. kategorije stabilnosti tla ne smiju se na poljoprivrednim zemljištima mijenjati karakteristične kulture, ali se smije oranica prenamijeniti u livadu, a livada i oranica u šumu,
- na područjima IV. kategorije stabilnosti tla ne smiju se kopati zdenci, jarci (osim plitkih jaraka za površinsku odvodnju), jame, putovi i sl, te obavljati građevinski radovi (osim radova na saniranju terena), ne smije se obrađivati zemljište u poljoprivredne svrhe i remetiti humusni pokrov tla, osim ako je to na temelju verificiranih detaljnih geotehničkih istraživanja dopušteno.

Na području III. i IV. kategorije stabilnosti tla mogu se graditi, odnosno rekonstruirati građevine ukoliko su u neposrednoj funkciji sanacije klizanja ili sprečavanja njegove moguće pojave.

(4.) Izdavanje akata za gradnju građevina na padinama uvjetuje se izgradnjom nepropusnoga kanalizacijskog sustava s drenažom do priključka na postojeći javni kanalizacijski sustav.

(5.) Na padinama nije dopušteno odlaganje zemlje i drugog materijala, osim iznimno ako je u funkciji sanacije klizanja ili eventualno sprečavanja pojave klizanja, za što se moraju prethodno obaviti geotehnički istražni radovi i izraditi odgovarajući projekt.

(6.) Pretežito nestabilna područja prikazana su na kartografskom prikazu 3. UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA, 3.B. Područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite - dopune 2015. u mjerilu 1:25.000.

7.2.2.3. Krška područja

Prostornim planom štite se posebitosti krških područja zapadnog dijela Medvednice.

7.2.2.4. Mineralne sirovine

Kamenolomi na prostoru Parka prirode Medvednica sanirat će se prema planovima sanacije u skladu s namjenom što će se odrediti u prostornom planu područja posebnih obilježja Parka prirode Medvednica.

Postojeće šljunčare sanirat će se prema programima sanacije, usklađeno s planiranom namjenom prostora.

Ležišta opekarske gline (Ciglana - Grmošćica, Novačica i Soblinec) sanirat će se prema programima sanacije, usklađeno s planiranom namjenom prostora.

Iznimno, na području prostora Novačica devastiranog iskopom gline, do stupanja na snagu ovog plana sanaciju je moguće provesti uređenjem reciklažnog dvorišta za građevni otpad i odlaganjem građevnog otpada, usklađeno s programima sanacije.

7.2.2.5. Lovišta i uzgajališta divljači

Lovištima na području Grada gospodari se temeljem Zakona o lovu i lovnogospodarskim osnovama.

Lovišta se ne mogu utvrđivati na području Parka prirode Medvednica (i u području Prostornoga plana predloženog njegovog proširenja nakon donošenja odluke o zaštiti), na području park-šuma Grada, te na građevinskim područjima.

Na površinama izvan lovišta divljač se štiti i programom zaštite divljači.

Na području Parka prirode Medvednica i park-šuma Grada uz program zaštite divljači primjenjuju se i mjere zaštite prirode.

7.2.2.6. Ribolovna područja

Ribolovno područje Grada obuhvaća tekuće i stajaće vode na području Grada Zagreba te se njime gospodari u skladu sa zakonom, posebnim propisima i ribolovno-gospodarskim osnovama.

Na ribolovnom području Grada dopušten je samo sportsko - rekreacijski ribolov.

U zaštićenim prirodnim vrijednostima za sportsko - rekreacijski ribolov potrebna je suglasnost nadležnih tijela za zaštitu prirode.

7.2.3. Vode i vodno dobro

Vodne resurse Grada Zagreba kao opći i osobito vrijedan dio prirodnih sustava čine podzemne vode zagrebačkog vodonosnika, vodotoci i stajaće vode.

Osnovni planski dokumenti za upravljanje vodama su Strategija upravljanja vodama, planovi upravljanja vodnim područjem i planovi upravljanja vodama.

Zaštita voda od onečišćenja provodi se radi osiguravanja dovoljnih količina vode za piće, za sanitarne i tehnološke potrebe, za sport i rekreaciju i za druge oblike korištenja (proizvodnja električne energije, uzgoj riba i drugo).

7.2.3.1. Podzemne vode zagrebačkog vodonosnika i zaštićena područja zagrebačkog vodonosnika (zone sanitarne zaštite izvorišta)

Podzemne vode kao vrlo osjetljiva područja štite se radi osiguranja potrebnih količina vode za piće tako da se štite od namjernog ili slučajnog onečišćenja i od drugih utjecaja koji mogu nepovoljno djelovati na zdravstvenu ispravnost voda ili na njenu izdašnost, uređuju i održavaju postojeća i planirana vodocrpilišta (izvorišta), postupa u zonama sanitarne zaštite (zaštićena područja zagrebačkog vodonosnika) na način reguliran odlukom o zaštiti izvorišta i smjericama ovog plana.

Na području II. zone provode se sljedeće mjere zaštite:

- izgradnja javnog sustava odvodnje s odvođenjem izvan zone uz trajnu obavezu kontrole vodonepropusnosti u skladu s propisima i obaveza priključenja svih građevina na njega,
- izgradnja javnoga vodoopskrbnog sustava i obaveza priključenja svih građevina na njega,
- izgradnja oborinske odvodnje u sklopu lokalnih prometnica s odvođenjem izvan II. zone,
- izgradnja plinskog sustava ili CTS i obaveza priključenja građevina na njih,
- pri korištenju prometnica (magistralnih cesta i željezničkih pruga), osim provođenja posebnih mjera zaštite, obavezno je i praćenje utjecaja prometnice na stanje podzemnih voda,
- sustavno praćenje stanja podzemnih voda na području zone,
- praćenje utjecaja postojećih tehnoloških procesa na podzemne vode.

Na području III. zone provode se sljedeće mjere zaštite:

- izgradnja javnog sustava odvodnje uz obavezno priključenje svih građevina na taj sustav uz trajnu kontrolu njegove vodonepropusnosti u skladu s propisima,
- izgradnja javnoga vodoopskrbnog sustava uz obavezno priključenje svih građevina na njega,
- izgradnja plinskog sustava ili CTS uz obavezno priključenje svih građevina na njih,
- izgradnja oborinske odvodnje i pročišćavanje otpadnih voda s prometnica prije ispuštanja u najbliži vodotok ako nije izgrađen javni sustav odvodnje,
- izgradnja oborinske kanalizacije u sklopu prometnica i priključenje na javni sustav odvodnje, ako postoji,
- stimuliranje ekološke poljoprivredne proizvodnje,
- izgradnja skladišta nafte i naftnih derivata u skladu s posebnim mjerama zaštite - dvostruki spremnik s dojavom o procurivanju ili jednostruki spremnik u vodonepropusnoj tankvani uz trajnu obavezu kontrole vodonepropusnosti,
- sustavno praćenje stanja podzemnih voda na području zone.

7.2.3.2. Vodotoci I. i II. kategorije

Planirana vrsta vode određuje se kategorizacijom, a kategorija vode mora zadovoljiti uvjete za određenu vrstu vode propisanu uredbom kojom se vode klasificiraju.

Planirana vrsta vode osigurava se izradom i provođenjem planskih osnova za upravljanje vodama i provedbom mjera za zaštitu voda.

U vodotoke I. kategorije (vrlo osjetljiva područja) zabranjeno je ispuštanje otpadnih voda bez obzira na stupanj pročišćavanja i izgrađenost javnog sustava odvodnje.

7.2.3.3. Stajaće vode

Prostornim planom određena je osnovna namjena i korištenje stajaćih voda kao: parkovna jezera, rekreacijsko-sportska jezera, prirodni rezervati i akumulacije.

Stajaće vode koje se, u odnosu na hidrogeološke karakteristike, nalaze u aluvijalnim naslagama pripadaju podzemnim vodama otvorenog toka te se prigodom zaštite kvalitete vode i uređivanja vodnih površina na njih primjenjuju mjere zaštite predviđene za podzemne vode.

U svrhu krajobraznog uređivanja, tamo gdje za to postoje uvjeti, a sukladno vodopravnim propisima, mogu se oblikovati manja jezera, ribnjaci i vlažni biotopi (močvare,

bare i sl.) u cilju povećavanja atraktivnosti krajobraza te očuvanja i unapređivanja biološke raznolikosti. Oblikovanje takovih jezera, močvara i bara ne može se ostvariti šljunčarenjem nego uređenjem postojećih stajaćica.

7.3. Kulturno-povijesni objekti i cjeline

Za potrebe Plana, obzirom na veličinu prostornog obuhvata, kulturno-povijesno značenje, te broj i vrstu nepokretnih kulturnih dobara, na njegovom području određene su dvije zone: zona A i zona B.

Zona A je područje Plana obuhvaćeno prostornom granicom koja je istovjetna prostornoj granici područja obuhvata Generalnog urbanističkog plana grada Zagreba. **Zona B** je područje Plana izvan obuhvata zone A, obuhvaćeno prostornom granicom Plana.

Kulturna dobra s pripadajućim prostornim međama i utvrđenim detaljnim mjerama zaštite posebno vrijednih povijesnih graditeljskih cjelina, povijesnih sklopova i građevina, etnološke, arheološke i memorijalne baštine, a koja se nalaze unutar zone A još detaljnije su obrađena i konzervatorskom dokumentacijom Generalnog urbanističkog plana grada Zagreba (u daljnjem tekstu GUP grada Zagreba).

Za sva kulturna dobra u obuhvatu Plana utvrđene su pripadajuće mjere zaštite i očuvanja kulturnih dobara. Zaštita i očuvanje kulturnih dobara u obuhvatu Plana temelji se na konzervatorskim mjerama zaštite prema utvrđenom sustavu zaštite.

Za sva kulturna dobra odnose se odredbe Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine 69/99, 151/03, 157/03 - ispr., 87/09, 88/10, 61/11 i 25/12).

7.3.1. Arheološka baština

Ovim planom obuhvaćena je arheološka baština - arheološka područja i arheološki pojedinačni lokaliteti na prostoru Grada Zagreba.

Arheološka baština su vrijedna arheološka područja i arheološki pojedinačni lokaliteti na čijem području se pretpostavlja, odnosno, očekuje ili je, kroz provedena arheološka istraživanja i/ili slučajne nalaze, pronađena vrijedna arheološka građa značajna za proučavanje kulturno-povijesnog kontinuiteta i duge naseljenosti prostora Plana od prapovijesti, antike do srednjeg i novog vijeka.

Zbog velikog značaja arheološke baštine, ali i nužnih daljnjih arheoloških istraživanja ubiciranih arheoloških područja i pojedinačnih arheoloških lokaliteta, ovom Konzervatorskom podlogom obuhvaćena je i evidentirana arheološka baština na području Plana.

7.3.1.1. Arheološko područje

Arheološko područje je prostor na kojem se, temeljem šireg povijesno-kulturološkog konteksta mogu očekivati arheološki nalazi.

Mjere zaštite:

- kod izvođenja građevinskih radova koji zadiru u slojeve pod zemljom, a izvode se na prostoru koji je na kartama označen kao evidentirano arheološko područje, obavezan je arheološki nadzor nadležnog tijela;
- u slučaju arheološkog nalaza kod izvođenja radova isti se moraju prekinuti i o nalazu izvijestiti tijelo nadležno za zaštitu kulturnih dobara;
- u slučaju arheološkog nalaza obavezno je provesti daljnja arheološka istraživanja uz posebne uvjete i prethodno odobrenje nadležnog tijela za zaštitu kulturnih dobara;
- po potrebi izraditi plan istraživanja i zaštite arheoloških područja osobito onih gdje se mogu očekivati arheološki nalazi;
- za sve zahvate unutar granica zaštićenog arheološkog područja potrebno je ishoditi prethodno odobrenje nadležnog tijela za zaštitu kulturnih dobara.

7.3.1.2. Arheološki pojedinačni lokalitet

Arheološki pojedinačni lokalitet je obilježen nalazom arheoloških struktura ili se na njemu s velikom vjerojatnošću pretpostavlja i/ili očekuje arheološki nalaz.

Mjere zaštite:

- prije izvođenja građevinskih radova na području evidentiranog pojedinačnog arheološkog lokaliteta obavezno je provesti arheološka istraživanja uz posebne uvjete i prethodno odobrenje nadležnog tijela za zaštitu kulturnih dobara;
- provedba istraživanja i zaštite arheoloških lokacija, gdje se s velikom vjerojatnošću pretpostavlja i/ili se očekuje arheološki nalaz, osobito na lokalitetima koji se spominju kao najstarije župe Zagrebačke biskupije;
- za sve zahvate unutar granica zaštićenog arheološkog pojedinačnog lokaliteta potrebno je ishoditi prethodno odobrenje nadležnog tijela za zaštitu kulturnih dobara.

7.3.2. Povijesne graditeljske cjeline

Ovim planom obuhvaćene su zaštićene povijesne graditeljske cjeline na prostoru Grada Zagreba: zaštićena Povijesna urbana cjelina Grad Zagreb; zaštićena gradska naselja: dio naselja Podsuseda, dio naselja Cvjetno naselje, dio naselja 'Željeznička kolonija', dio naselja 'Prva hrvatska štedionica' na Trešnjevci te arhitektonski ansambl gradskih vila u Novakovoj ulici i urbanističko-arhitektonska i parkovna cjelina trgova 'Zelena potkova'; zaštićena seoska naselja: dio naselja Čučerje, dio naselja Gornje Vrapče, povijesna jezgra seoskog naselja Resnik, povijesna jezgra seoskog naselja Cerje, povijesna jezgra seoskog naselje Demerje, povijesna jezgra seoskog naselja Glavničica; povijesna jezgra naselja Kašina; povijesna jezgra seoskog naselja Moravče; povijesna jezgra seoskog naselja Šašinovec i kulturno - povijesna cjelina naselja Vugrovec.

U postupku zaštite povijesnih graditeljskih cjelina provedena je valorizacija po principu očuvanosti i vrijednosti prostorne i graditeljske strukture, te zoniranje područja kulturnog dobra na zone zaštite 'A', 'B' i/ili 'C'.

Mjere zaštite povijesnih graditeljskih cjelina unutar obuhvata Plana, kao sastavni dio ove Konzervatorske podloge, prate kartografski prikazi s ucrtanim prostornim međama kulturnog dobra i utvrđenim zonama zaštite 'A', 'B' i/ili 'C'.

Zona zaštite 'A'

Potpuna konzervatorska zaštita odnosi se na povijesnu graditeljsku cjelinu ili njezine dijelove koja sadrži iznimno dobro očuvane i osobito vrijedne povijesne strukture. Sustavom mjera zaštite u ovoj zoni utvrđuju se mjere cjelovite zaštite i očuvanja svih kulturno povijesnih vrijednosti uz najveće moguće poštivanje tradicije, namjene i sadržaja prostora. Na području ove zone strogo se kontrolira unošenje novih struktura i sadržaja neprikladnih sačuvanim kulturno-povijesnim vrijednostima. Prilagođavanje postojećih povijesnih funkcija i sadržaja suvremenim potrebama može se prihvatiti uz minimalne intervencije u povijesne strukture. Prihvatljive su metode konzervacije, sanacije, restauracije, konzervatorske rekonstrukcije i prezentacije.

Zona zaštite 'B'

Djelomična konzervatorska zaštita odnosi se na dijelove povijesne graditeljske cjeline koja sadrži vrijedne elemente povijesnih struktura različitog stupnja očuvanosti. Sustavom mjera zaštite u ovoj zoni, utvrđuju se zaštita i očuvanje osnovnih elementa povijesno planske matrice i karakterističnih skupina građevina, pojedinih građevina i drugih, za ukupnost određene povijesne graditeljske cjeline važnih vrijednosti, a prije svega oblika građevine i sklopova, gabarita i povijesnih sadržaja. Na području ove zone dozvoljavaju se intervencije u smislu prilagođavanja funkcija i sadržaja suvremenim potrebama, ali bez bitnih izmjena sačuvanih elemenata povijesnih struktura. Prihvatljive su metode konzervacije, sanacije,

rekonstrukcije, interpolacije, rekonstrukcije i integracije u cilju povezivanja povijesnih s novim strukturama i sadržajima, koji proizlaze iz suvremenih potreba.

Zona zaštite 'C'

Ambijentalna zaštita uvjetuje se u dijelovima povijesne graditeljske cjeline s prorijedenim povijesnim strukturama i/ili bez značajnijih primjera povijesne izgradnje. Na području ove zone prihvatljive su intervencije uz pridržavanje osnovnih načela zaštite povijesne graditeljske cjeline. Pri radovima na uređenju prostora prihvatljive su metode obnove postojećih graditeljskih struktura i izgradnja novih, uz očuvanje ambijentalnih karakteristika, napose tradicijskih oblika, krajobraznog karaktera i harmoničnog sklada cjeline.

Povijesno urbana cjelina Grad Zagreb

Povijesno urbana cjelina Grad Zagreb je kulturno dobro, upisano pod registarskim brojem Z-1525 u Listu zaštićenih nepokretnih kulturnih dobara Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske. Uvažavajući njezinu veličinu, povijesnu važnost i slojevitost, različitost prostornih, oblikovnih, tipoloških i ambijentalnih obilježja različitog stupnja vrijednosti i očuvanosti, a obzirom na razinu Plana, ova konzervatorska dokumentacija sadrži samo kartografski prikaz s ucrtanim prostornim međama i utvrđenim zonama zaštite. Mjere zaštite Povijesno urbane cjeline Grad Zagreb, sukladno provedenoj valorizaciji i kategorizaciji, utvrđene su za zone zaštite 'A' i 'B' te detaljno određene konzervatorskom podlogom za GUP grada Zagreba.

7.3.2.1. Gradska naselja

Zaštita gradskih naselja: dio naselja Podsuseda, dio naselja Cvjetno naselje, dio naselja 'Željeznička kolonija', dio naselja 'Prva hrvatska štedionica' na Trešnjevci te arhitektonski ansambl gradskih vila u Novakovoj ulici i urbanističko-arhitektonska i parkovna cjelina trgova 'Zelena potkova'; podrazumijeva očuvanje njihove autentičnosti i poštivanje izvornih urbanističko-arhitektonskih zamisli, te se moguće intervencije u njima ponajprije odnose na sanaciju i održavanje kako prostora u cjelini, tako i svake pojedine građevine, poštujući primijenjenu karakterističnu tehnologiju i građevinske materijale.

Zaštićena gradska naselja su očuvanja vrijedne prepoznatljive prostorne urbanističko-arhitektonske cjeline, za koje su sukladno provedenoj valorizaciji prostora utvrđene zone zaštite 'A' i 'B'.

Zona zaštite 'A' - područje iznimno dobro očuvane i osobito vrijedne povijesne strukture

Zona zaštite 'A' valorizacijom je utvrđena za gradska naselja ili njihove dijelove izraženih urbanističko-arhitektonskih, kulturno-povijesnih, pejzažnih ili ambijentalnih vrijednosti, naglašenog značenja za užu i širu sliku grada, s očuvanom graditeljskom strukturom visoke spomeničke vrijednosti.

Na području zone zaštite 'A' primjenjuje se potpuna konzervatorska zaštita povijesne urbane strukture, prostornih i pejzažnih obilježja te pojedinačnih građevina.

Zona zaštite 'B' - područje različitog stupnja očuvanosti povijesne strukture

Zona zaštite 'B' valorizacijom je utvrđena za gradska naselja ili njihove dijelove s vrijednom prostornom i pretežno očuvanom kvalitetnom graditeljskom strukturom.

Na području zone zaštite 'B' primjenjuje se konzervatorska zaštita očuvanih elemenata povijesne urbane strukture i pejzažnih vrijednosti te očuvanih pojedinih skupina i pojedinačnih povijesnih građevina.

Mjere zaštite, uvjeti za rekonstrukciju ili novu izgradnju unutar područja zaštićenih gradskih naselja razlikuju se i primjenjuju ovisno o utvrđenoj zoni zaštite, povijesnoj matrici naselja, urbanističko-arhitektonskim i graditeljskim specifičnostima, te karakterističnoj tipologiji izgradnje.

Mjere zaštite:

- sanacija i održavanje očuvane povijesne urbane matrice i parcelacije, mjerila i slike naselja, povijesne graditeljske strukture, posebno vrijednih poteza i građevina, u cilju kvalitetne spomeničke prezentacije;
- očuvanje izvornosti i autentičnosti prostora formiranjem cezura oko najvrjednijih dijelova naselja uz odvajanje novih zona za građenje i sprečavanje njihovog pretvaranje u amorfnu preizgrađenost gradskog prostora;
- sanacija i održavanje svake građevine očuvanih izvornih graditeljskih obilježja;
- održavanje i uređivanje neizgrađenih površina i urbane opreme naselja vodeći računa o zatečenim vrijednostima i obilježjima prostora, kao što su zelenilo i hortikulturalna rješenja, oblikovanje i opremanje parkovnih površina, urbana oprema;
- održavanje i uređivanje predvrtova s karakterističnim ogradama i slično;
- sprječavanje neprimjerenih dogradnji i/ili adaptacija građevina kojima se bitno mijenja njihova izvorna arhitektonska zamisao, gabariti, oblikovanje i stilske značajke;
- očuvanje izvorne i karakteristične tipologije krovova, koji značajno utječu na sliku naselja i vizure unutar i izvan njega;
- nije dopuštena ugradnja graditeljskih elemenata i opreme koja nije u skladu s autentičnim elementima gradnje;
- postojeću izgradnju unutar bloka ili parcele bez spomeničkih svojstava moguće je zadržati, uz uklanjanje neprimjerenih elemenata i sadržaja te njenim usklađivanjem sa spomeničkim i ambijentalnim vrijednostima mikrolokacije;
- za nove izgradnje, kao i za uređivanje gradskih trgova, preporuča se provedba arhitektonsko-urbanističkog natječaja;
- u zoni zaštite 'A' iznimno je moguća interpolacija i gradnja zamjenskih građevina uz prethodnu detaljnu konzervatorsku i prostornu valorizaciju mikrolokacije i usklađivanje s postojećim spomeničkim i ambijentalnim vrijednostima;
- u zoni zaštite 'B' u slučaju nove izgradnje, zamjenske izgradnje kao i rekonstrukcije pojedinačnih građevina, svi elementi relevantni za određivanje zahvata u prostoru moraju se podrediti ograničenjima i obavezama koje proizlaze iz izvornih urbanističkih i arhitektonskih specifičnosti svakog pojedinog naselja (oblik i veličina građevinske parcele, namjena, veličina i oblikovanje građevine, materijali, uređenje parcele i smještaj građevine na parceli, način priključenja parcele i građevine na javno-prometnu površinu i komunalnu infrastrukturu);
- za sve zahvate unutar granica zaštićenih gradskih naselja potrebno je ishoditi posebne uvjete i prethodno odobrenje nadležnog tijela za zaštitu kulturnih dobara.

Za zaštićena gradska naselja potrebno je izraditi konzervatorsku podlogu s detaljnim mjerama zaštite i očuvanja kulturnih dobara.

7.3.2.2. Seoska naselja

Zaštita seoskih naselja: dio naselja Čučerje, dio naselja Gornje Vrapče, povijesna jezgra seoskog naselja Resnik, povijesna jezgra seoskog naselja Cerje, povijesna jezgra seoskog naselja Demerje, povijesna jezgra seoskog naselja Glavničica; povijesna jezgra naselja Kašina; povijesna jezgra seoskog naselja Moravče; povijesna jezgra seoskog naselja Šašinovec i kulturno - povijesna cjelina naselja Vugrovec; podrazumijeva očuvanje njihove autentičnosti i povijesne matrice naselja, prostorne organizacije, smještaja u prirodnom okolišu, tradicijske građevne strukture i karakteristične slike naselja. Moguće intervencije u njima ponajprije se odnose na sanaciju i održavanje kako prostora u cjelini, tako i svake pojedine građevine, poštujući tradicijski način gradnje i građevinske materijale.

Zaštićena seoska naselja su očuvanja vrijedne prepoznatljive prostorne i ambijentalno-graditeljske cjeline, za koje su sukladno provedenoj valorizaciji prostora utvrđene zone zaštite 'A', 'B' i 'C'.

Zona zaštite 'A' - područje iznimno dobro očuvane i osobito vrijedne povijesne strukture

Zona zaštite 'A' valorizacijom je utvrđena za seoska naselja ili njihove dijelove izraženih kulturno-povijesnih, graditeljskih, pejzažnih i ambijentalnih vrijednosti, s očuvanom graditeljskom strukturom visoke spomeničke vrijednosti, koji ukazuje na povijesni kontinuitet življenja na tom prostoru.

Na području zone zaštite 'A' primjenjuje se potpuna konzervatorska zaštita povijesne matrice naselja, prostornih i pejzažnih obilježja te pojedinačnih građevina;

Zona zaštite 'B' - područje različitog stupnja očuvanosti povijesne strukture

Zona zaštite 'B' valorizacijom je utvrđena za seoska naselja ili njihove dijelove s vrijednom prostornom i pretežno očuvanom kvalitetnom graditeljskom strukturom.

Na području zone zaštite 'B' primjenjuje se konzervatorska zaštita očuvanih elemenata povijesne urbane strukture i pejzažnih vrijednosti te očuvanih pojedinih skupina i pojedinačnih povijesnih građevina.

Zona zaštite 'C' - područje sačuvanih pojedinačnih elementa povijesne strukture

Zona zaštite 'C' valorizacijom je utvrđena za seoska naselja ili njihove dijelove s pojedinim sačuvanim elementima osnovne povijesne i graditeljske strukture naselja, njegove matrice, mjerila, tipologije i/ili ambijentalnih karakteristika.

Na području zone zaštite 'C' primjenjuje se konzervatorska zaštita pojedinih sačuvanih elemenata osnovne povijesne strukture seoskih naselja, prvenstveno radi zaštite prirodnih i kulturno povijesnih vrijednosti, očuvanje kompozicijskih vrijednosti naselja, zaštita vizura, panorama i obrisa te drugih vrijednosti krajolika uz očuvanje karaktera gradnje i pojedinačnih očuvanih građevina.

Mjere zaštite, uvjeti za rekonstrukciju ili novu izgradnju unutar područja zaštićenih seoskih naselja razlikuju se i primjenjuju ovisno o utvrđenoj zoni zaštite, ambijentalnim i pejzažnim specifičnostima, povijesnoj matrici naselja te karakterističnoj tipologiji izgradnje.

Mjere zaštite:

- zaštita slike naselja, njegove povijesne matrice i karakterističnog mjerila;
- zaštita reljefa i specifičnih osobina pripadajućeg krajobraza;
- očuvanje autohtonih elemenata pejzaža - šuma, livada, oranica, voćnjaka;
- afirmiranje sadnje i njegovanja autohtonih biljnih vrsta;
- zaštita i sanacija vodotoka i njihovih karakterističnih krajobraznih obilježja u sastavu seoskog naselja ili njegovoj blizini, kao i sprečavanje zagađivanja i degradacije njihovog prirodnog toka;
- održavanje karakteristične povijesne matrice i organizacije prostora naselja;
- očuvanje oblika, trase i dimenzije komunikacija i ostalih javnih površina naselja;
- očuvanje prostornih detalja, visokog i niskog zelenila, ograda, mostića, prilaza okućnicama odnosno parcelama, zdenaca, bunara, raspela i drugih elementa opreme vanjskih prostora;
- njegovanje tipične organizacije parcela sa stambenim i poljoprivrednim građevinama;
- čuvanje preostalih etnoloških građevina i gospodarskih sklopova, što podrazumijeva njihovu sanaciju, restituciju i eventualno rekonstrukciju prema propozicijama nadležnog tijela za zaštitu kulturnih dobara;
- pojedinačne etnološke građevine koje su smještene unutar seoskih naselja potrebno je obnavljati i zadržati 'in situ';

- zadržavanje i očuvanje prepoznatljivih toponima, naziva dijelova naselja, zemljišta, vodotoka, šuma, livadnih površina, od kojih neki imaju simbolična i povijesna značenja;
- sprečavanje unošenja stranih oblikovnih i građevinskih elemenata i njegovanje tradicijskog načina oblikovanja, građenja i materijala;
- zadržavanje visine izgradnje u granicama postojećeg mjerila naselja, s uporabom uglavnom kosog krova, oblikovno usklađenog s karakterističnim postojećim krovovima naselja;
- u zoni zaštite 'A' iznimno je moguća interpolacija i gradnja zamjenskih građevina uz prethodnu detaljnu konzervatorsku i prostornu valorizaciju mikrolokacije i usklađivanje s postojećim spomeničkim i ambijentalnim vrijednostima;
- u zoni zaštite 'B' u slučaju nove izgradnje, zamjenske izgradnje kao i rekonstrukcije pojedinačnih građevina svi elementi relevantni za određivanje zahvata u prostoru moraju se podrediti ograničenjima i obavezama koje proizlaze iz izvornih urbanističkih i arhitektonskih specifičnosti svakog pojedinog naselja (oblik i veličina građevinske parcele, namjena, veličina i oblikovanje građevine, materijali, uređenje parcele i smještaj građevine na parceli, način priključenja parcele i građevine na javno-prometnu površinu i komunalnu infrastrukturu);
- ograničavanje širenja naselja i zadržavanje zelenih prirodnih cezura među naseljima kako bi se zadržala njihova samosvojnost i povijesni identitet;
- za sve zahvate unutar granica zaštićenih seoskih naselja potrebno je ishoditi posebne uvjete i prethodno odobrenje nadležnog tijela za zaštitu kulturnih dobara.

Za zaštićena seoska naselja potrebno je izraditi konzervatorsku podlogu s detaljnim mjerama zaštite i očuvanja kulturnih dobara.

7.3.3. Povijesni sklop i građevina

Ovim planom obuhvaćeni su zaštićeni povijesni sklopovi i građevine - graditeljski sklopovi, civilne građevine i sakralne građevine na prostoru Grada Zagreba.

U postupku zaštite povijesnih sklopova i građevina provedena je valorizacija po principu očuvanosti i vrijednosti kulturno-povijesnih i arhitektonsko-graditeljskih značajki.

Mjere zaštite graditeljskih sklopova unutar obuhvata Plana, kao sastavni dio ove Konzervatorske podloge, prate kartografski prikazi s ucrtanim prostornim međama kulturnog dobra.

7.3.3.1. Graditeljski sklop

Zaštićeni graditeljski sklopovi su očuvanja vrijedni graditeljski i urbanističko-arhitektonski kompleksi različitih namjena (stambena, proizvodno/gospodarska, industrijska, javna, sakralna i sl.) koji svojom visokom očuvanošću i arhitektonskom, pejzažnom vrijednošću predstavljaju najvažnije prostorne akcente na području Grada Zagreba.

Zaštita graditeljskog sklopa podrazumijeva potpunu konzervatorsku zaštitu njegove povijesne i graditeljske strukture, prostornih i pejzažnih specifičnosti te pripadajućih pojedinačnih građevina.

Za zaštićene graditeljske sklopove, u postupku izrade rješenja o zaštiti, izrađena je konzervatorska dokumentacija s detaljnim mjerama njegove zaštite i očuvanja.

Mjere zaštite za zaštićene graditeljske sklopove razlikuju se i primjenjuju ovisno o njihovim urbanističko-arhitektonskim, graditeljskim i ambijentalnim specifičnostima.

Mjere zaštite:

- sanacija i održavanje cjelovite povijesne i graditeljske strukture u cilju očuvanja i kvalitetne spomeničke prezentacije graditeljskog sklopa;
- sanacija i održavanje pojedinačnih i formativnih građevina sklopa s očuvanim izvornim graditeljskim obilježjima;

- obavezna je valorizacija i izrada detaljnije konzervatorske dokumentacije s propozicijama zaštite i očuvanja te dopuštenim i mogućim intervencijama unutar definiranih prostornih međa sklopa;
- gradnja i uređenje unutar sklopa mogući su prema detaljnim konzervatorskim i urbanističkim propozicijama nadležnih tijela, osim za sklopove za koje je obavezna izrada detaljne urbanističke dokumentacije na temelju konzervatorske podloge s propozicijama zaštite i očuvanja građevina te mogućih intervencija;
- do donošenja detaljnijeg plana na područjima označenih graditeljskih sklopova mogući su samo zahvati s ciljem održavanja postojeće graditeljske strukture, uz mogućnost uklanjanja isključivo pojedinih građevina ili njihovih dijelova neprimjerenih elemenata i sadržaja, u cilju usklađivanja sa spomeničkim i ambijentalnim vrijednostima sklopa;
- nije dopušteno uklanjanje građevine u svrhu gradnje zamjenskih, osim iznimno pod uvjetima propisanim člankom 64. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara;
- za gradnju unutar prostorne međe zaštićenog sklopa preporuča se provedba arhitektonsko-urbanističkog natječaja;
- za sve zahvate unutar granica zaštićenih graditeljskih sklopova potrebno je ishoditi posebne uvjete i prethodno odobrenje nadležnog tijela za zaštitu kulturnih dobara.

7.3.3.2. Civilna građevina

Zaštićene civilne građevine su očuvanja vrijedne pojedinačne građevine koje posjeduju određeni kulturno-povijesni značaj i/ili visoke arhitektonsko-graditeljske kvalitete, različitih graditeljskih i tipoloških značajki te stupnja očuvanosti izvornih obilježja. Uz stambene građevine to su i građevine javne namjene te građevine specifičnih funkcija i sadržaja: dvorci, ljetnikovci, kurije, stare škole, župni dvorovi, planinarski domovi i sl.

Zaštita civilne građevine podrazumijeva potpunu konzervatorsku zaštitu svih očuvanih izvornih obilježja u vanjštini i unutrašnjosti građevine, mjerila, oblikovanja, graditeljskih i konstruktivnih elemenata, posebno pročelja, krovišta, stubišta, te osnovnog konstruktivnog sustava, kao i očuvanih vrijednih izvornih elemenata oblikovanja i opreme u interijeru te izvorne namjene. Također, zaštita obuhvaća i pripadajuće parcele, odnosno posjed s kojima čini izvornu kvalitetnu cjelinu.

Mjere zaštite:

- očuvanje i sanacija civilne građevine u svim njenim dijelovima, arhitektonskim i tipološkim karakteristikama i izvornoj namjeni; zajedno s pripadajućom parcelom ili posjedom s kojima čini cjelinu, a sve u cilju očuvanja i kvalitetne spomeničke prezentacije;
- nužnost sustavnog praćenja i kontrole stanja civilne građevine,
- preuzimanje i provođenje zakonske obveze vlasnika, odnosno korisnika, da se brine o kulturnom dobru;
- svi zahvati trebaju omogućiti očuvanje, sanaciju i obnovu izvornih arhitektonskih i tipoloških karakteristika civilne građevine te pripadajuće parcele ili posjeda, u pravilu uz očuvanje izvorne namjene, a eventualna nova namjena mora se prilagoditi očuvanoj građevnoj strukturi;
- nisu dopuštene intervencije koje mogu ugroziti spomenički karakter, bilo da se radi o rekonstrukciji, nadogradnji, preoblikovanju, preparcelaciji ili prenamjeni u sadržaje koji nisu primjereni karakteru građevine, odnosno karakteru šireg okoliša;
- nije dopuštena ugradnja i zamjena građevnih elemenata, materijala i opreme koji nisu primjereni povijesnom i spomeničkom karakteru građevine;
- nije dopušteno uklanjanje građevine u svrhu gradnje zamjenskih, osim iznimno pod uvjetima propisanim člankom 64. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara;

- za sve zahvate na kulturnom dobru potrebno je ishoditi posebne uvjete i prethodno odobrenje nadležnog tijela za zaštitu kulturnih dobara.

7.3.3.3. Sakralna građevina

Zaštićene sakralne građevine su očuvanja vrijedne pojedinačne sakralne građevine koje spadaju među najstarije i najvrjednije kulturno-povijesne i arhitektonsko-graditeljske spomenike na zagrebačkom prostoru. Župne crkve najstarijih zagrebačkih župa, očuvane crkve, kapele i poklonci na užem i širem području grada, nezaobilazni su dio povijesnog kontinuiteta naseljenih prostora, ujedno i prepoznatljivi orijentiri i akcenti u prostoru.

Zaštita sakralnih građevine podrazumijeva potpunu konzervatorsku zaštitu svih očuvanih izvornih obilježja u vanjštini i unutrašnjosti građevine, mjerila, oblikovanja, graditeljskih i konstruktivnih elemenata, kao i vrijednih izvornih elementa oblikovanja i opreme u interijeru te očuvanih sakralnih inventara. Također, zaštita obuhvaća i pripadajuće neposredno okruženje koje, svojom funkcijom, povijesno-kulturološkim značajkama i ambijentalnim vrijednostima, čini sa sakralnom građevinom nedjeljivu cjelinu.

Mjere zaštite:

- očuvanje i sanacija sakralne građevine u svim njenim dijelovima, arhitektonskim i tipološkim karakteristikama; zajedno s pripadajućom parcelom ili parcelama s kojima čini cjelinu, a sve u cilju očuvanja i kvalitetne spomeničke prezentacije;
- nužnost sustavnog praćenja i kontrole stanja sakralne građevine,
- preuzimanje i provođenje zakonske obveze vlasnika odnosno korisnika da se brine o kulturnom dobru;
- svi zahvati trebaju omogućiti očuvanje, sanaciju i obnovu izvornih arhitektonskih i tipoloških karakteristika sakralne građevine te pripadajuće parcele ili posjeda, uz očuvanje izvorne namjene;
- nisu dopuštene intervencije koje mogu ugroziti spomenički karakter, bilo da se radi o rekonstrukciji, dogradnji, preoblikovanju, preparcelaciji ili prenamjeni u sadržaje koji nisu primjereni karakteru građevine, odnosno karakteru šireg okoliša;
- nije dopuštena ugradnja i zamjena građevnih elemenata, materijala i opreme koji nisu primjereni povijesnom i spomeničkom karakteru građevine;
- nije dopušteno uklanjanje građevine u svrhu gradnje zamjenskih, osim iznimno pod uvjetima propisanim člankom 64. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara;
- za sve zahvate na kulturnom dobru potrebno je ishoditi posebne uvjete i prethodno odobrenje nadležnog tijela za zaštitu kulturnih dobara.

7.3.4. Memorijalna baština

Ovim planom obuhvaćeno je memorijalno (povijesno) područje kao podvrsta zaštićene memorijalne baštine na prostoru Grada Zagreba.

U postupku zaštite provedena je valorizacija memorijalnih, kulturno-povijesnih i arhitektonsko-graditeljskih značajki memorijalne baštine.

Mjere zaštite memorijalne baštine unutar obuhvata Plana, kao sastavni dio ove Konzervatorske podloge, prate kartografski prikazi s ucrtanim prostornim međama kulturnog dobra.

7.3.4.1. Memorijalno (povijesno) područje

Groblja, kao memorijalna (povijesna) područja, višestoljetni su sastavni dio prostorne organizacije povijesnih seoskih i gradskih naselja i nalaze se unutar zaštićenih središta naselja.

Također, memorijalna (povijesna) područja su i autentična područja povijesnog događaja, visokih memorijalnih i povijesnih vrijednosti.

Na području Plana zaštićeno je mjesto povijesnih događaja - kompleks šume Dotršćina.

Zaštita memorijalnog (povijesno) područja podrazumijeva potpunu konzervatorsku zaštitu povijesnih i memorijalnih obilježja, pejzažnih i ambijentalnih vrijednosti, unutar koje je potrebno očuvati sva bitna obilježja te strukture.

Mjere zaštite:

- očuvanje povijesne matrice memorijalnog (povijesnog) područja i svih njegovih dijelova u cilju kvalitetne spomeničke prezentacije;
- očuvanje pejzažnih i ambijentalnih karakteristika memorijalnog (povijesnog) područja;
- očuvanje pojedinačnih izvornih elemenata koji su sastavni dio memorijalnog (povijesnog) područja;
- svi zahvati trebaju omogućiti očuvanje, sanaciju i obnovu izvornih obilježja memorijalnog (povijesnog) područja, uz očuvanje izvorne namjene;
- nisu dopuštene intervencije na prostoru memorijalnog (povijesnog) područja ili u njegovoj neposrednoj blizini koje mogu ugroziti njegov spomenički karakter;
- nije dopuštena primjena elemenata, materijala i opreme koji nisu primjereni povijesnom i spomeničkom karakteru memorijalnog (povijesnog) područja;
- za sve zahvate na kulturnom dobru potrebno je ishoditi posebne uvjete i prethodno odobrenje nadležnog tijela za zaštitu kulturnih dobara.

7.3.4.2. Spomen (memorijalni) objekt

Sukladno razini Plana ovom Konzervatorskom podlogom nisu obuhvaćeni spomen (memorijalni) objekti. Spomen (memorijalni) objekti obrađeni su konzervatorskom dokumentacijom Gradskog zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirode.

7.3.5. Etnološka baština

Ovim planom obuhvaćena je zaštićena etnološka baština - etnološko područje i etnološka građevina.

U postupku zaštite etnološke baštine provedena je valorizacija po principu očuvanosti i vrijednosti tradicijske prostorne i graditeljske strukture, te je za etnološka područja provedeno zoniranje kulturnih dobara na zone zaštite 'A', 'B' i/ili 'C'.

Mjere zaštite etnoloških područja unutar obuhvata Plana, kao sastavni dio ove Konzervatorske podloge, prate kartografski prikazi s ucrtanim prostornim međama kulturnog dobra i utvrđenim zonama zaštite 'A', 'B' i/ili 'C'.

7.3.5.1. Etnološko područje

Zaštita etnoloških područja podrazumijeva očuvanje njihove autentičnosti, očuvane povijesne matrice, prostorne organizacije, smještaja u prirodnom okolišu, tradicijske građevne strukture i karakteristične slike područja. Moguće intervencije u njima ponajprije se odnose na sanaciju i održavanje kako prostora u cjelini, tako i svake pojedine etnološke građevine, poštujući tradicijski način gradnje i građevinske materijale.

Zaštićena etnološka područja su očuvanja vrijedne prepoznatljive prostorne i ambijentalno-graditeljske cjeline za koje su sukladno provedenoj valorizaciji prostora utvrđene zone zaštite 'A', 'B' i 'C'.

Zona zaštite 'A' - područje iznimno dobro očuvane i osobito vrijedne povijesne strukture

Zona zaštite 'A' valorizacijom je utvrđena za etnološka područja iznimno izraženih kulturno-povijesnih, graditeljskih, pejzažnih i ambijentalnih vrijednosti, s očuvanom tradicijskom graditeljskom arhitekturom visoke spomeničke vrijednosti, koji ukazuje na

povijesni kontinuitet življenja na tom prostoru i njegovanje tradicijskog načina života i gospodarenja.

Na području zone zaštite 'A' primjenjuje se potpuna konzervatorska zaštita povijesne matrice područja, prostornih i pejzažnih obilježja te pojedinačnih etnoloških građevina.

Zona zaštite 'B' - područje različitog stupnja očuvanosti povijesne strukture

Zona zaštite 'B' valorizacijom je utvrđena za etnološka područja ili njihove dijelove s vrijednom prostornom i pretežno očuvanom kvalitetnom tradicijskom graditeljskom strukturom.

Na području zone zaštite 'B' primjenjuje se konzervatorska zaštita očuvanih elemenata povijesne matrice područja i pejzažnih vrijednosti te očuvanih pojedinih skupina i pojedinačnih etnoloških građevina.

Zona zaštite 'C' - područje sačuvanih pojedinačnih elementa povijesne strukture

Zona zaštite 'C' valorizacijom je utvrđena za etnološka područja ili njihove dijelove s pojedinim sačuvanim elementima povijesne matrice, mjerila, tipologije i/ili ambijentalnih karakteristika, te se njome osigurava kvalitetna prezentacija vrijednosti zona zaštite 'A' i 'B'.

Na području zone zaštite 'C' primjenjuje se konzervatorska zaštita pojedinih sačuvanih elemenata osnovne povijesne strukture etnološkog područja, prvenstveno radi zaštite prirodnih i kulturno povijesnih vrijednosti, očuvanje kompozicijskih vrijednosti naselja, zaštita vizura, panorama i obrisa te drugih vrijednosti krajolika uz očuvanje karaktera gradnje i pojedinačnih očuvanih građevina, u svrhu osiguranja kvalitetne prezentacije vrijednosti zona zaštite 'A' i 'B'.

Mjere zaštite, uvjeti za rekonstrukciju ili novu izgradnju unutar zaštićenih etnoloških područja razlikuju se i primjenjuju ovisno o ambijentalnim i pejzažnim specifičnostima, njegovoj povijesnoj matrici te karakterističnoj tradicijskoj tipologiji izgradnje.

Mjere zaštite:

- očuvanje povijesne slike, gabarita i obrisa etnološkog područja, naslijeđenih vrijednosti krajolika i slikovitih pogleda-vizura;
- zaštita povijesne matrice, parcelacije i karakterističnog mjerila gradnje;
- zaštita reljefa i specifičnih osobina pripadajućeg krajobraza;
- očuvanje autohtonih elemenata pejzaža - vinograda, voćnjaka, oranica, livada, šuma;
- afirmiranje sadnje i njegovanje autohtonih biljnih vrsta;
- zaštita i sanacija vodotoka i njihovih karakterističnih krajobraznih obilježja u sastavu etnološkog područja ili njegovoj blizini, kao i sprečavanje zagađivanja i degradacije njihovog prirodnog toka;
- očuvanje povijesnih oblika, trasa i dimenzija komunikacija (stare ceste, pješačke staze, putovi obilježeni raspelima i pokloncima);
- očuvanje prostornih detalja, visokog i niskog zelenila, ograda, mostića, prilaza okućnicama odnosno parcelama, zdenaca, bunara, raspela i drugih elemenata opreme vanjskih prostora;
- zadržavanje i očuvanje prepoznatljivih toponima, naziva dijelova zemljišta, vodotoka, šuma, livadnih površina od kojih neki imaju simbolična i povijesna značenja;
- očuvanje tipične organizacije parcela sa stambenim i gospodarskim građevinama, odnosno očuvanje pojedinačnih okućnica etnološke, arhitektonske i ambijentalne vrijednosti;
- pojedinačne etnološke građevine koje su smještene unutar etnoloških područja potrebno je obnavljati i zadržati 'in situ';

- očuvanje i obnova zatečene tradicijske drvene izgradnje što podrazumijeva njezino održavanje, sanaciju i eventualno rekonstrukciju pojedinačnih građevina prema propozicijama nadležnog tijela za zaštitu kulturnih dobara;
- njegovanje tradicijskog načina oblikovanja, građenja i materijala te sprečavanje unošenja stranih oblikovnih i građevinskih elemenata;
- zadržavanje visine izgradnje u granicama postojećeg mjerila, s uporabom uglavnom kosog krova, oblikovno usklađenog s karakterističnim postojećim krovovima naselja;
- ograničavanje širenja etnološkog područja i zadržavanje zelenih prirodnih cezura prema okolnom prostoru kako bi se zadržala njegova samosvojnost i povijesni identitet;
- za sve zahvate unutar granica zaštićenih etnoloških područja potrebno je ishoditi posebne uvjete i prethodno odobrenje nadležnog tijela za zaštitu kulturnih dobara.

Za zaštićena etnološka područja potrebno je izraditi konzervatorsku dokumentaciju s posebnim uvjetima zaštite i očuvanja kulturnih dobara.

7.3.5.2. Etnološka građevina

Zaštićene etnološke građevine su očuvanja vrijedne pojedinačne građevine koje posjeduju specifičnu tradicijsku graditeljsko-tipološku kvalitetu i određeni kulturno-povijesni značaj. Uz stambene građevine i komore to su i gospodarske građevine različitih namjena: kuharne s krušnim pećima, koševi za kukuruz, štale, sjenici, svinjci, klijeti i mlinovi-vodenice.

Zaštita etnološke građevine podrazumijeva potpunu konzervatorsku zaštitu svih očuvanih izvornih obilježja u vanjštini i unutrašnjosti građevine, mjerila, oblikovanja, graditeljskih i konstruktivnih elemenata kao i očuvanih vrijednih izvornih elementa oblikovanja i opreme u interijeru te izvorne namjene. Također, zaštita obuhvaća i pripadajuće parcele, odnosno okućnicu, s kojima čini izvornu kvalitetnu cjelinu.

Mjere zaštite:

- očuvanje i sanacija etnološke građevine u svim njenim dijelovima, arhitektonskim i tipološkim karakteristikama i izvornoj namjeni; zajedno s pripadajućom parcelom ili okućnicom s kojima čini kvalitetnu cjelinu, a sve u cilju očuvanja i kvalitetne spomeničke prezentacije;
- nužnost sustavnog praćenja i kontrole stanja etnološke građevine,
- preuzimanje i provođenje zakonske obveze vlasnika, odnosno korisnika, da se brine o kulturnom dobru;
- svi zahvati trebaju omogućiti očuvanje, sanaciju i obnovu izvornih arhitektonskih i tipoloških karakteristika etnološke građevine, te pripadajuće parcele ili okućnice, u pravilu uz očuvanje izvorne namjene, a eventualna nova namjena mora se prilagoditi očuvanoj građevnoj strukturi;
- njegovanje tradicijskog načina oblikovanja, građenja i materijala;
- nisu dopuštene intervencije koje mogu ugroziti spomenički karakter, bilo da se radi o rekonstrukciji, nadogradnji, preoblikovanju, preparcelaciji ili prenamjeni u sadržaje koji nisu primjereni karakteru građevine, odnosno karakteru šireg okoliša;
- nije dopuštena ugradnja i zamjena građevnih elemenata, materijala i opreme koji nisu primjereni povijesnom i spomeničkom karakteru građevine;
- iznimno je moguće kvalitetnije primjere etnoloških građevina koje su smještene u naseljima koja su izgubila svoja izvorna tradicijska obilježja, preseliti na neku drugu lokaciju;
- nije dopušteno uklanjanje građevine u svrhu gradnje zamjenskih, osim iznimno pod uvjetima propisanim člankom 64. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara;

- za sve zahvate na kulturnom dobru potrebno je ishoditi posebne uvjete i prethodno odobrenje nadležnog tijela za zaštitu kulturnih dobara.

8. POSTUPANJE S OTPADOM

Lokacija centra za gospodarenje otpadom i postrojenja za termičku obradu otpada, lokacija postojećeg odlagališta Prudinec, kao i lokacije u istraživanju za potrebe uspostave cjelovitog sustava za gospodarenje otpadom Grada Zagreba, prikazane su na kartografskom prikazu 2.B. INFRASTRUKTURNI SUSTAVI I MREŽE, Vodnogospodarski sustav, Obrada, skladištenje i odlaganje otpada - izmjene i dopune 2014. u mjerilu 1:25.000 i na kartogramu Postupanje s otpadom - izmjene i dopune 2014.

Na lokaciji centralnog uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Grada Zagreba na Resniku i u istočnom produžetku te lokacije (do granica obuhvata ovog plana), omogućuje se, osim postrojenja za termičku obradu otpada, i gradnja ostalih sadržaja centra za gospodarenje otpadom sukladno posebnim propisima o otpadu i Planu gospodarenja otpadom.

8.1.

U Gradu Zagrebu s otpadom se postupa na temelju vlastitih iskustava i iskustava razvijenih zemalja te se planira kao cjeloviti sustav gospodarenja otpadom, podložan promjenama, kojim se osigurava:

(1.) Izbjegavanje i smanjivanje nastajanja (minimizacija, redukcija) otpada obuhvaća niz mjera i zahvata u proizvodnji i potrošnji materijalnih dobara, na mjestu nastanka otpada sa svrhom smanjenja količine i štetnosti otpada (čistija proizvodnja).

Osnovni preduvjet izbjegavanja stvaranja otpada je stalna i svrhovita edukacija stanovništva, za što se planira i osnivanje centra za odgoj i obrazovanje za okoliš. Detaljniji uvjeti za lociranje centra odredit će se planovima užeg područja.

(2.) Vrednovanje neizbježivog otpada sastoji se od niza postupaka i tehnologija za iskorištavanje vrijednih svojstava otpada u materijalne i energetske svrhe (ponovno korištenje - prerada, odnosno korištenje energije dobivene obradom otpada), uz istovremeno smanjivanje štetnosti i količina.

Predviđeno je izdvojeno prikupljanje i reciklaža potencijalno iskoristivih otpadnih tvari koje se mogu ponovo upotrijebiti u postojećim tehnološkim procesima (npr. papir, staklo, metali, plastika) ili se brzo mogu izgraditi postrojenja za njihovo iskorištavanje (npr. biorazgradivi otpad).

Odvojeno prikupljanje pojedinih vrsta otpada (npr. papir, staklo, plastika, metalni ambalažni otpad i drugo) predviđeno je posudama odnosno spremnicima postavljenim na javnim površinama, ovisno o lokalnim uvjetima.

Odvojeno prikupljanje biorazgradivog otpada predviđeno je u posudama na cijelom području Grada.

Odvojeno prikupljanje otpada predviđeno je i preko reciklažnih dvorišta smještenih u gusto naseljenim područjima, tako da ih može koristiti jedno ili više naselja zajedno, postavljanjem tzv. 'zelenih otoka' na javnim površinama te postavljanjem podzemnih spremnika za odvojeno prikupljanje otpada u središnjem gradskom prostoru.

Uspješnost postupka reciklaže ne može se postići bez aktivnog sudjelovanja stanovništva te nužno pretpostavlja odvajanje korisnog otpada na mjestu njegovog nastanka (domaćinstva, uredi, sportske i rekreacijske građevine itd.).

Obrada otpada predviđena je kao:

- biološka obrada otpada ili kompostiranje,
- termička obrada koja podrazumijeva proizvodnju električne i toplinske energije,

- mehaničko-biološka obrada koja podrazumijeva usitnjavanje, zbijanje, razvrstavanje (sortiranje), miješanje i obrada,

- fizikalno - kemijska obrada postupcima kojima se odvajaju, koncentriraju ili neutraliziraju toksični sastojci opasnog otpada iz komunalnog otpada.

(3.) Kontrolirano odlaganje nezbrinutih (neiskoristivih) ostataka otpada (nakon maksimalnog iskorištenja materijala i energije) riješit će se u skladu s Planom gospodarenja otpadom u Gradu Zagrebu.

8.2.

GUP-om grada Zagreba, GUP-om Sesveta i prostornim planovima užih područja u najgušće naseljenim prostorima moraju se osigurati lokacije za daljnji razvoj i unapređenje sustava razdvajanja otpada (smještaj posuda na javnim površinama i progušćenje mreže zelenih otoka i reciklažnih dvorišta), kojim će se odvojiti korisne tvari za ponovnu upotrebu, a preostali otpad obraditi postupcima određenima posebnim propisima, kako bi samo inertni dio ostao za trajno odlaganje.

Ako nije moguće osigurati postavljanje spremnika unutar građevina ili na vlasničkoj parceli, spremnici se mogu postaviti na javnim površinama pod uvjetima koji će osigurati propisani način korištenja i usklađenost s lokalnim uvjetima.

8.3.

(1.) Odlaganje otpada na sanacijom pripremljenu površinu **odlagališta Prudinec** predviđeno je najdulje do **31. prosinca 2015.** godine. Do otvaranja **novog** Centra za gospodarenje otpadom **komunalni i inertni** otpad će se odlagati na uređenom dijelu odlagališta Prudinec, na način koji će omogućiti uređivanje ove površine u skladu s namjenom određenom GUP-om grada Zagreba, odnosno drugim prostornim planom užeg područja.

Do zatvaranja odlagališta na ovoj lokaciji je moguće i provoditi sortiranje i predobradu komunalnog otpada, glomaznog otpada, građevnog otpada, sortiranje odvojeno prikupljenih komponenti otpada te biološku obradu otpada u postojećoj kompostani.

(2.) U sklopu sanacije odlagališta Prudinec, osigurat će se posebnim hidrotehničkim sustavom sanacija vodonosnika nizvodno od odlagališta, te sanacija i zaštita podzemnih voda radi zaštite i eksploatacije crpilišta Petruševac, Velika Gorica i sustava crpilišta kompleksa Črnkovec.

Radi dužine vremenskog trajanja procesa slijeganja i otplinjavanja površine tijela odlagališta (najmanje oko 30-tak godina poslije konačnog zatvaranja odlagališta), Prostornim je planom predviđeno oblikovanje površine u uređenu zelenu površinu, s mjerama zaštite koje će se utvrditi posebnim propisima.

Za uređenje šireg prostora odlagališta Prudinec izradit će se posebna studija s obzirom na složenost lokacije.

8.4.

Za potrebe uspostave cjelovitog sustava za gospodarenje otpadom Grada Zagreba predlažu se i omogućuje se istraživanje sljedećih lokacija:

(1.) Kao lokacija za reciklažu i odlaganje neopasnog građevnog otpada i zemljanog iskopa u funkciji sanacije klizišta Kostanjek istražuje se lokacija unutar šireg područja nekadašnje tvornice cementa u Podsusedu, sukladno posebnom projektu.

(2.) Lokacija Resnik - Ostrovci, sjeverno od Centralnog uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Grada Zagreba, istražuje se za potrebe reciklaže i odlaganja zemljanog iskopa i neopasnog građevnog otpada.

(3.) Istražuje se nastavak biološke obrade biorazgradivog otpada u kompostani na lokaciji u Markuševcu.

(4.) Istražuje se lokacija Obreščica za potrebe smještaja kompostane.

(5.) Istražuje se lokacija Savica - Šanci uz postojeću TE-TO - kao rezervna lokacija u istraživanju za postrojenje za termičku obradu otpada.

9. MJERE SPREČAVANJA NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠ

Mjere smanjivanja i sprečavanja nepovoljnog utjecaja na okoliš su:

(1.) Čuvanje i poboljšanje kvalitete voda:

- na razini cijeloga vodonosnoga sustava provoditi mjere zaštite koje će osigurati da je kakvoća podzemne vode jednaka ili viša od standarda propisanih za pitku vodu;
- zaštita svih vodotoka i stajaćica na području Grada Zagreba s ciljem očuvanja, odnosno dovodenja u stanje prihvatljivo za okoliš;
- planiranje i gradnja građevina za odvodnju otpadnih voda i uređaja za pročišćavanje otpadnih voda;
- povećanje kapaciteta prijemnika gradnjom potrebnih vodnih građevina;
- uređenje erozijskih područja i sprečavanje ispiranja tla (izgradnja regulacijskih građevina, pošumljavanje i sl.);
- zabrana, odnosno ograničenje ispuštanja opasnih tvari sukladno posebnim propisima;
- plinifikacija radi čuvanja i poboljšanja kvalitete tla;
- sanacija zatečenog stanja u industriji i odvodnji te sanacija ili uklanjanje izvora onečišćenja;
- sanacija postojećih, te kontrolirano odlaganje i zbrinjavanje otpada u sklopu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, a prema posebnim propisima;
- sanacija šljunčara i zabrana eksploatacije šljunka;
- uvođenje mjera zaštite u poljoprivredi;
- uspostavljanje monitoringa s proširenjem i uređenjem mjernih postaja, te osiguranjem stalnog praćenja površinskih i podzemnih voda;
- vođenje jedinstvenog informatičkog sustava o kakvoći površinskih i podzemnih voda;
- izrada vodnog katastra.

(2.) Čuvanje kvalitetnog poljoprivrednog tla:

- ne povećavati građevinska područja na prostorima najkvalitetnijeg tla (I. klasa uporabne vrijednosti), već racionalno koristiti postojeća građevinska područja za gradnju građevina te komunalne i prometne infrastrukture uz očuvanje zelenih oaza;
- izvan građevinskih područja dopustiti samo najpotrebniju i najmanju moguću gradnju.

(3.) Čuvanje kakvoće zraka:

- u središnjem prostoru grada Zagreba i Sesveta davanjem prvenstva javnom gradskom prijevozu putnika i njegovom unapređenju (uvođenjem za okoliš prihvatljivih vrsta pogona i načina prijevoza, odnosno mobilnosti kao autobusi na plin, elektromobili, bicikli, pješaćenje itd.);
- plinifikacijom, proširenjem centraliziranoga toplinskog sustava grijanja, štednjom i racionalizacijom potrošnje energije, te energetske učinkovitom gradnjom i uporabom obnovljivih izvora energije;
- prostornim razmještajem, kvalitetnim tehnologijama i kontinuiranom kontrolom gospodarskih djelatnosti;
- unapređivanjem i proširivanjem mreže za trajno praćenje meteoroloških podataka;
- osiguravanjem uvjeta za funkcioniranje postojeće lokalne (i državne) mreže za trajno praćenje kakvoće zraka u Gradu Zagrebu, proširivanjem postojeće mreže (npr. postaja u

Sesvetama), te u blizini postojećih lokacija, radi unapređenja postojećih tehničkih uvjeta na stalnim mjernim mjestima, osiguravanje novih mjernih mjesta (primjenjujući mjerila propisana posebnim propisima i normativima);

- dostavljanjem podataka u jedinstveni informacijski sustav o kakvoći zraka uspostavljen u Agenciji za zaštitu okoliša sukladno Zakonu o zaštiti zraka;

- provođenjem mjera što se utvrđuju Programom zaštite i poboljšanja kakvoće zraka u Gradu Zagrebu.

(4.) Smanjenje prekomjerne buke:

- svrstavanjem površina različitih namjena po pravilu da se dopuštene razine susjednih površina razlikuju međusobno za najviše 5 dB, preliminarno prema posebnom propisu, što se potvrđuje mjerenjem postojećeg stanja;

- primjenom akustičkih zaštitnih mjera na mjestima emisije i imisije te na putevima njezinog širenja;

- upotrebom transportnih sredstava, postrojenja, uređaja i strojeva što nisu bučni;

- stalnim nadzorom.

(5.) Sprečavanje daljnjeg prostornog širenja i povećanog štetnog djelovanja proizvodnih gospodarstvenih djelatnosti koje predstavljaju rizik, odnosno opasnost po okoliš onečišćavanjem zraka, vode, tla te bukom, opasnošću od akcidenata (eksplozija, požara i sl.) saniranjem njihovog štetnog utjecaja na okoliš i promjenom namjene prostora u sadržaj koji ne smeta okolišu.

Saniranje štetnog utjecaja na okoliš postiže se prostornim razmještajem, uklanjanjem izvora zagađenja, ograničavanjem ispuštanja opasnih tvari i stalnom kontrolom emisija i imisija, tj. usklađenjem s Uredbom o graničnim vrijednostima emisija, uvođenjem kvalitetnih tehnologija i energetski učinkovitih materijala.

(6.) Provođenje posebnih mjera sanitarne zaštite i drugih mjera radi sprečavanja negativnog utjecaja građevina i uređaja za gospodarenje otpadom na okolni prostor kao što su:

- praćenje stanja okoliša, posebno onečišćavanja podzemnih i površinskih voda te drugih pojava koje su posljedica onečišćavanja okoliša;

- stalna kontrola vrste i sastava otpada;

- kontrola stanja uređaja i opreme te sustava zaštite;

- postavljanje ograde oko objekata i uređaja;

- zaštitno zelenilo oko objekata i uređaja;

- kontrola deponijskog plina;

- kontrola flore i faune u okolici i na deponiju.

(7.) Provođenje projekta Odgoj i obrazovanje za okoliš, radi unapređenja zaštite okoliša i uvođenja novog, modernijeg metodološkog pristupa s ciljem razvijanja svijesti i osjetljivosti za probleme okoliša. Planira se osnivanje Centra za odgoj i obrazovanje za okoliš za cijelu Hrvatsku (ravnatelji škola, nastavnici, odgojitelji, učenici, studenti, gospodarstvenici, predstavnici lokalne uprave i samouprave, državne uprave, nevladinih organizacija, novinari i drugi). Centar za odgoj i obrazovanje za okoliš smjestit će se tako da se program može provoditi u prirodi.

(8.) Gradnja uređaja za odvodnju otpadnih voda na područja grada Zagreba i u naseljima bez kanalizacije.

(9.) Sanacija pojedinih građevina i arhitektonsko-urbanističkih cjelina. Sanacija stambenih i drugih građevina te arhitektonsko-urbanističkih cjelina provodit će se na temelju ekološkog i energetskog pristupa. Sanacija uključuje prirodne, infrastrukturne i prometne uvjete uređenja okoliša.

(10.) Unapređenje energetske učinkovitosti:

- smanjenjem opterećenja okoliša racionalnom proizvodnjom i upotrebom energije;

- većim korištenjem obnovljivih izvora energije;

- upotrebom novih tehnologija, energetski učinkovitih materijala i proizvoda.

(11.) Sanacija okoliša i zatvaranje eksploatacijskih polja i rudarskih objekata na području Medvednice i Prisavlja, te sprečavanje daljnje devastacije tih prostora. Korisnici (koncesionari) eksploatacije mineralnih sirovina dužni su na kraju svake godine geotehničkom katastru Grada podnijeti geodetske dokaze, da se eksploatacija kamena ili šljunka odvija u skladu s odobrenjem za eksploataciju i završnim oblikovanjem terena nakon izvršene eksploatacije.

10. MJERE PROVEDBE PLANA

10.1. Obveza izrade prostornih planova

10.1.1. Prostorni planovi područja posebnih obilježja

Za područje parka prirode Medvednica donesen je Prostorni plan područja posebnih obilježja Park prirode Medvednica.

Prostorni planovi područja posebnih obilježja donijet će se i za slijedeće prirodne cjeline i resurse:

- Vukomeričke gorice,
- priobalje rijeke Save (krajobraz uz Savu-Savski park),
- park Maksimir.

Granice prirodnih cjelina iz odlomka 1. ove točke prikazane su na kartografskom prikazu 3.A. UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA, Uvjeti korištenja - izmjene i dopune 2014., u mjerilu 1:25.000.

Do donošenja prostornih planova za prirodne cjeline iz odlomka 1. ove točke može se graditi u skladu s odredbama ovog plana.

10.1.2. Generalni urbanistički planovi

Generalni urbanistički planovi donose se za:

- građevinsko područje (urbanističku cjelinu) grada Zagreba;
- građevinsko područje (urbanističku cjelinu) Sesveta.

Granice obuhvata generalnih urbanističkih planova iz odlomka 1. ove točke prikazane su na kartografskom prikazu 3. UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA, 3.B. Područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite - dopune 2015. u mjerilu 1:25.000 i na kartografskom prikazu Građevinska područja naselja - dopune 2015. u mjerilu 1:5.000.

Obveza izrade prostornih planova užih područja unutar obuhvata generalnih urbanističkih planova, odredit će se tim planovima.

10.1.3. Urbanistički planovi uređenja

Urbanistički planovi uređenja donose se obvezno za:

- neuređene dijelove građevinskih područja naselja rezervirane za novu stambenu gradnju i prateće sadržaje te javnu i društvenu namjenu: Desprim, Hrašće, Hrvatski Leskovac, Ivanja Reka, Markovo Polje, Odra, Popovec, Soblinec, Kupinečki Kraljevec - Harabajsi, USA škola, Horvati - Pipić Breg, Horvati - Gorjanci, Strmec - Jantoleki, Zadvorsko, Lučko - sjever, Lučko - sjeveroistok, Veliko Polje;
- ostale neuređene dijelove građevinskih područja naselja: Brebernica, Donji Trpuci - Vinešnjak, Grančari, Havdić Selo, Horvati - Pipići, Horvati - Karasmani, Horvati - Paladinići, Kupinečki Kraljevec - Milače, Kupinečki Kraljevec - Pandaki,

- Kupinečki Kraljevec - Tumbri, Kupinečki Kraljevec - Štrpet, Starjak, Dumovec, Kašina - Cmrok, Kašina - Mali i Veliki brijeg;
- neuređene dijelove građevinskih područja gospodarskih zona: Hrvatski Leskovac, Sesvetski Kraljevec - istok, Sesvetski Kraljevec - jug, Sesvetski Kraljevec (poslovna namjena), Veliko Polje te u prostoru uz zagrebačku obilaznicu između Lučkog i Ježdovca (ugostiteljsko-turistička namjena);
  - neuređene dijelove građevinskih područja za sportsko-rekreacijske sadržaje: Brezovica, Prepuštovec, Soblinec, Rakitje, Demerje;
  - neuređene dijelove građevinskih područja rezervirane za razvoj groblja: Brezovica, Markovo Polje, Donji Dragonožec i Suhaki, te druga groblja sukladno posebnim propisima.

Granice obuhvata urbanističkih planova iz ove točke prikazane su na kartografskom prikazu 3. UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA, 3.B. Područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite - dopune 2015. u mjerilu 1:25.000 načelno, a detaljno će se odrediti odlukom o izradi uzimajući u obzir lokalne uvjete, u skladu sa zakonskim propisima kojima se uređuje prostorno uređenje.

Do donošenja urbanističkog plana uređenja iz ove točke, na neuređenom dijelu građevinskog područja ne može se izdati akt za građenje nove građevine.

10.1.4. Druge odluke

Mogućnost gradnje gospodarskih proizvodnih sadržaja na širem području eksploatacijskog polja čija je površina u Prostornom planu označena kao 'ostale površine rezervirane za budući razvoj' bit će utvrđena nakon posebnih istraživanja o potrebama i podobnosti lokacije temeljem prostornog plana užeg područja.

10.2. Područja primjene posebnih razvojnih i drugih mjera

Vrijednost prostora Grada Zagreba je u njegovoj ekološkoj i krajobraznoj raznolikosti. Radi očuvanja tih vrijednosti utvrdit će se posebne mjere sanacije, zaštite i razvitka pojedinih gradskih sustava, prostora i resursa.

10.2.1. Park prirode Medvednica

Područjem Parka prirode Medvednica gospodari se preko posebnih razvojnih i drugih mjera propisanih Zakonom o zaštiti prirode i drugim propisima .

Za područje Parka prirode Medvednica donesen je Prostorni plan posebnih područja Park prirode Medvednica.

Na temelju Prostornog plana područja posebnih obilježja Parka prirode Medvednica potrebno je izraditi programe i projekte sanacije devastiranih prostora Medvednice, kamenoloma, šuma i klizišta.

10.2.2. Zaštita kulturnih dobara

Na sve vrste nepokretnih kulturnih dobara koja su navedena u točki 7.3. ovog plana, odnosi se Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i mjere zaštite utvrđene u konzervatorskoj podlozi.

Kulturna dobra s pripadajućim prostornim međama i utvrđenim detaljnim mjerama zaštite posebno vrijednih povijesnih graditeljskih cjelina, povijesnih sklopova i građevina, etnološke, arheološke i memorijalne baštine, a koja se nalaze unutar granica područja GUP-a Grada Zagreba i GUP-a Sesveta detaljnije su obrađena konzervatorskom dokumentacijom izrađenom za te planove.

10.2.3. Uređenje zemljišta

(1.) Hidromelioracija

Na području Grada, u sklopu uređenja poljoprivrednog zemljišta, mogu se planirati melioracijski sustavi odvodnjavanja i navodnjavanja.

(2.) Pošumljavanje

Uređenje zemljišta pošumljavanjem na prostoru šuma određuje se osnovama gospodarenja šumama i programom za gospodarenje šumama i to za gospodarske šume, zaštitne šume i šume posebne namjene te se posebno ne iskazuje ovim planom.

Za šume u vlasništvu pravnih i fizičkih osoba do donošenja programa za gospodarenje šumama, uređenje zemljišta pošumljavanjem provodit će se temeljem obaveza koje proistječu iz jednostavne i proširene biološke reprodukcije šuma.

Uređenje zemljišta pošumljavanjem izvan površina šuma provodi se temeljem potreba zaštite okoliša i krajobraznog uređenja ugroženih i posebno vrijednih područja na prostoru Grada.

10.2.4. Zaštita posebnih vrijednosti i obilježja**(1.) Sanacija oštećenog prirodnog krajobraza**

Degradirane šume obronaka Medvednice i nizinske šume uz rijeku Savu sanirat će se mjerama propisanim osnovama gospodarenja šumama i programom za gospodarenje šumama.

Do donošenja programa za gospodarenje šumama, mjere sanacije oštećenih šumskih površina provodit će se edukacijom i poticanjem vlasnika šuma na udruživanje i okrupnjavanje šumskog posjeda, poboljšavanje stanja općekorisnih funkcija šume naprednim i potrajnim gospodarenjem te očuvanjem njihove biološke raznolikosti.

Pošumljavanje na prostoru Grada obavljat će se autohtonim vrstama vegetacije uz moguću upotrebu unesenih pionirskih vrsta gdje to zahtijeva prostor sanacije kao što su kopovi mineralnih sirovina ili odlagalište otpada.

(2.) Sanacija oštećenog kultiviranog krajobraza

Postojeća parcelacija i struktura kultura neizgrađenih dijelova kultiviranog krajobraza nastojat će se očuvati, te će se utvrditi sustav korištenja i principi očuvanja krajolika.

Na prostorima izvan građevinskih područja naselja u kultiviranom krajobrazu vinograda, voćnjaka i sl. građevine treba dinamikom dotrajalosti ili potrebne adaptacije preoblikovati tako da im se vrate tradicionalne oblikovne karakteristike.

U prostorima gdje je došlo do preparcelacije i oblikovanja velikih površina istih kultura oplemenit će se krajobrazni prostor obnavljanjem šumaraka i živičnjaka.

Krajobraznim tehnikama preoblikovat će se postojeća hidrotehnička rješenja vodotoka gdje je to moguće, te će se predviđene nove hidrotehničke radove na vodotocima uskladiti sa krajobraznim obilježjima prostora i višenamjenskim korištenjem.

(3.) Savski vodonosnik

Odlukom o zaštiti izvorišta određen je režim korištenja vodozaštitnog područja na temelju hidrogeoloških istražnih radova, koji se sastoji iz određivanja zone sanitarne zaštite i propisivanja mjera korištenja za svaku zonu (I., II. i III zona).

Zaštita savskog vodonosnika provodit će se u skladu sa zakonom i drugim propisima iz područja upravljanja vodama te odredbama ovog plana.

(4.) Biološka raznolikost

Biološka raznolikost definirat će se izradom karte biotopa, te će se sukladno njihovoj ugroženosti propisati mjere zaštite, i to za:

- očuvanje krajobraza,
- zaštitu ekoloških sustava i staništa,
- zaštita divljih i udomaćenih svojti,
- zaštitu kroz sektore,
- zakonodavni i institucionalni okvir,

- istraživanja i monitoring,
- obrazovanje i obavješćivanje javnosti.

Očuvanju biološke raznolikosti doprinose i mjere određene u ovoj odluci u točkama od 2.3.2.1. do 2.3.2.5.; točki 3.3.; točkama 6.1. i 6.3., točki 7.1.; točki 9., te u ovoj točki.

(5.) Ozelenjavanje

Ozelenjavanje će se provoditi na prostorima koji su u razdjelnoj funkciji između inkompatibilnih namjena, te na izvanšumskim površinama klizišta, erozije, vodocrpilišta ili odlagališta otpada nepodobnim za druge namjene.

(6.) Oblikovanje zemljišta uz infrastrukturne građevine

Zemljište uz infrastrukturne građevine sukladno tehničkim i sigurnosnim propisima ovih građevina uređivat će se ozelenjavanjem, pošumljavanjem i drugim hortikulturno-krajobraznim tehnikama.

(7.) Sanacija oštećenih gradskih i seoskih cjelina

Sanacija oštećenih vrijednih dijelova gradskih cjelina, sela - povijesnih središta župa, te povijesnih sela i zaseoka, određena je Konzervatorskom podlogom: Nepokretna kulturna dobra i zaštićena prirodna područja s mjerama zaštite - revizija, (Gradski zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode, Zagreb, svibanj 2012.) koja je sastavni dio Prostornoga plana.

Sanacija ostalih oštećenih gradskih i seoskih cjelina obaviti će se preoblikovanjem, prenamjenom, rekonstrukcijom i rekultivacijom.

(8.) Sanacija prostora zauzetih bespravnom gradnjom

Prostori zauzeti bespravnom gradnjom saniraju se na temelju posebnoga gradskog programa uz poštivanje temeljnih odrednica Prostornoga plana osobito u pogledu zaštite voda, zaštićenih i drugih vrijednih dijelova prirode i kulturnih dobara, poljoprivrednog zemljišta, šuma i krajobraza.

(9.) Sanacija oštećenog tla erozijom

Zaustavljanje procesa erozije zbog degradacije šuma na području Grada, a posebno degradiranih privatnih šuma na padinama Medvednice, provoditi će se šumsko uzgojnim i tehničkim te drugim meliorativnim radovima.

Sukladno pojavi intenziviranja erozije, kontinuirano će se pratiti proces erozije zemljišta na brdskim i planinskim predjelima područja Grada te nastaviti istraživanja njenog intenziteta.

Ponajprije biološkim, a gdje je neophodno i tehničkim radovima, štititi će se površine zemljišta od erozije.

Na područjima ugroženim od erozije, sprečavaju se i otklanjaju uzroci ispiranja, prodiranja ili odronjavanja zemljišta gradnjom i održavanjem regulacijskih i zaštitnih vodenih građevina, zaštitnim radovima i mjerama zaštite.

Radovima za zaštitu od erozija i pripadnih bujica smatraju se osobito i pošumljavanje, uzgoj i održavanje zaštitne vegetacije, terasiranje, krčenje raslinja, čišćenje korita i sl.

Mjerama za zaštitu od erozija i pripadnih bujica smatraju se osobito: zabrana i ograničavanje sječe drveća i grmlja, zabrana i ograničavanje vađenja pijeska, šljunka i kamena, zabrana odlaganja otpadnih tvari, odgovarajući način korištenja poljoprivrednog i drugog zemljišta i druge odgovarajuće mjere.

(10.) Vode III. kategorije

Vode III. kategorije štite se odgovarajućim pročišćavanjem otpadnih voda prije ispuštanja u prirodni prijemnik.

(11.) Sanacija područja ugroženog bukom

Za prostor Grada izraditi će se karta imisije buke te na temelju prekoračenih dopuštenih razina buke konfliktna karta buke. Za mjesta ugrožena bukom izraditi će se akcijski planovi s mjerama za smanjenje buke na dopuštene razine.

Do izrade karte imisija buke, konfliktne karte buke, te akcijskih planova sa ciljem smanjenja buke na svim razinama planiranja provodit će se sljedeće mjere za sanaciju područja ugroženog bukom:

- izvori buke ne smiju se smještati na prostore gdje neposredno ugrožavaju ljude i životinje te remete rad u mirnijim djelatnostima (uz predškolske ustanove, škole, sveučilišta, bolnice, institute, vjerske građevine, zoološke vrtove i dr.);
- djelatnosti što proizvode buku premjestit će se iz područja spomenutih u prethodnoj alineji na područja gdje ne postoje djelatnosti koje treba štiti od buke;
- za zaštitu od buke koristit će se prirodni ili postojeći zakloni ili će se osigurati prostor za zaklone;
- za svaku namjeravanu gradnju uz područje ili unutar područja potencijalno ugroženog bukom mjerenjem će se utvrditi postojeću razinu buke u vrijeme planiranja gradnje i usporediti sa dopuštenom razinom buke;
- pri planiranju građevina i namjena što predstavljaju izvor buke (promet, gospodarska proizvodna namjena, sport i rekreacija, i dr.) predvidjet će se moguće učinkovite mjere sprečavanja nastanka ili otklanjanja negativnog djelovanja buke na okolni prostor;
- druge mjere sadržane u elaboratu Sprečavanje negativnog utjecaja buke na okoliš iz članka 3. stavka 1. točke C redni broj 4. ovog plana.

(12.) Sanacija napuštenih eksploatacijskih polja i rudarskih objekata nemetalnih mineralnih sirovina

Napušteni rudarski objekti nemetalnih mineralnih sirovina i eksploatacijska polja - (kamenolomi, šljunčare, glinokopi) sanirat će se sukladno krajobraznim karakteristikama prostora zadanim namjenama ovoga Prostornoga plana.

Aktivna eksploatacijska polja predviđena za zatvaranje saniraju se tijekom procesa zatvaranja u rokovima predviđenim u prostornoj dokumentaciji za njihovu sanaciju.

10.2.5. Ostale mjere

(1.) Demografske mjere

Sa stajališta demografskih kretanja izdvajaju se tri karakteristična područja Grada, i to:

- užu gradski prostor (središnji dio grada),
- širi urbani prostor (naselje grad Zagreb) i
- rubni prostor Grada (sesvetsko područje i jače ili slabiji urbanizirani dio južnog Zagreba) u kojima se odvijaju različita demografska kretanja, od opadanja i stagnacije do demografske ekspanzije.

To zahtijeva kontinuirano praćenje kretanja stanovništva i u skladu s planiranim demografskim ciljevima, poduzimanje različitih mjera gradske politike (prostornih, komunalnih, gospodarskih, socijalnih i drugih).

Zagreb će usklađivati svoju demografsku i ukupnu razvojnu politiku sa svojim okolnim i širim regionalnim prostorom, te prostorom Hrvatske posebno poticanjem razvitka decentralizacijom funkcija stanovanja, rada i drugih "gradskih" sadržaja, te drugim mjerama.

Ostvarivanjem ciljeva iz ove podtočke smanjivat će se dnevne migracije u Zagreb, a dio stanovništva Grada postupno će se premještati u prigradske zone, u skladu s ujednačavanjem cjelokupnog razvitka na širem prostoru.

(2.) Prilagođen okoliš

U cilju unapređenja kvalitete življenja i boljih uvjeta života Grad Zagreb treba graditi i uređivati tako da javne građevine, javne površine, radna mjesta, sredstva javnog prijevoza i sredstva javnog komuniciranja budu pristupačna za sve građane bez obzira na spol, dob i vrstu dodatne potrebe u kretanju.

U provedbi Prostornoga plana primjenjivat će se propisi, normativi i europska iskustva u svrhu otklanjanja postojećih i sprječavanja nastajanja novih urbanističko-arhitektonskih barijera.

10.3. Područja i lokaliteti za istraživanje i praćenje pojava i procesa u prostoru

10.3.1. Vodonosna područja

Radi zaštite vodonosnog područja određuje se obveza praćenja kvalitete, stanja zaštite, potencijalnog ugrožavanja i onečišćenja.

U cilju zaštite voda i unapređivanje vodoopskrbe u dugoročnom razvoju Grada i šireg područja potrebno je:

- prikupiti, sistematizirati i valorizirati svu postojeću dokumentaciju (elaborate, izvještaje o izvršenim istražnim radovima, prostorne planove, odluke i sl.), te postupno podatke nadopunjavati i stvarati jedinstvenu bazu podataka dostupnu svim korisnicima;
- izraditi katastar zagađivača i ugroženih vodocrpilišta;
- sustavno pratiti kakvoću podzemnih voda;
- dopuniti postojeću piezometarsku mrežu po širem prostoru vodonosnika, a posebno u područjima gdje se nalaze potencijalni zagađivači kako bi se odmah mogle registrirati promjene u kakvoći podzemne vode i poduzeti potrebne mjere u svrhu zaštite zagrebačkog vodonosnika;
- obraditi rezultate hidrogeoloških i sanitarnih istraživanja;
- ubrzati donošenje podzakonskih akata u skladu sa Zakonom o vodama, koji još nisu doneseni a neophodni su za obavljanje poslova gospodarenja vodama;
- hitno donijeti odluke o vodozaštitnim područjima za crpilišta za koja te odluke nisu donesene;
- uskladiti djelovanje svih subjekata u rješavanju vodoopskrbe, vodnog gospodarstva, elektroprivrede, prostornog planiranja, zaštite okoliša, industrije i sl.;
- istražiti mogućnost korištenja slivnog područja s tipično krškim obilježjima koje gravitira klizištu Podsused u funkciji vodoopskrbe i sanacije klizišta;
- povezivati vodoopskrbni sustav u cjeloviti regionalni vodoopskrbni sustav.

10.3.2.

Radi zaštite prirodnih vrijednosti na području Grada Zagreba kontinuirano će se pratiti, istraživati i prikupljati podaci o:

- značajnijim prirodnim vrijednostima; radi zaštite njihove ekološke raznolikosti predviđa se kartiranje biotopa;
- napuštenim poljima eksploatacije mineralnih sirovina radi pravodobne intervencije u slučaju narušavanja vrijednosti prostora;
- obnovljivim izvorima energije (geotermalnim, sunčevoj i energiji vjetra);
- izgradnji u građevinskim područjima zbog mogućnosti korekcije i racionalnog korištenja prostora;
- valorizaciji prirodne baštine i kulturnih dobara radi integracije cjelokupnog prostora Grada Zagreba u jedinstveni sustav kao dijela šireg krajobraznog prostora;
- odlagalištu otpada Jakuševac radi cjelovitog rješavanja priobalja rijeke Save te topografske i ekološke promjene užeg prostora Jakuševca, planiranju budućih potreba dijela Grada južno od rijeke Save a Jakuševac treba rješavati u kontekstu cjelovitog rješavanja priobalja rijeke Save, kako bi se topografska i ekološka promjena užeg prostora Jakuševca uklopila u sliku Grada, usklađeno s ostalim planiranim namjenama i budućim potrebama dijela Grada južno od rijeke Save;

- kretanju stanovništva Grada Zagreba zbog potrebnih korekcija mjera za uspostavljanje ravnoteže u prostoru.

10.3.3.

Radi prenamjene postojećih industrijskih pogona i osmišljavanja novih kvalitetnijih sadržaja pratit će se stanje, istraživati i analizirati:

- gospodarske zone u kojima su ostali veliki neizgrađeni i neuređeni prostori, a dio izgrađenih prostora (hala) u tim zonama je napušten i prazan ili je u njima mnogo manjih poduzeća ili onih novoosnovanih;
- izdvojene lokacije nekadašnjih industrija i potezi industrijskih i sličnih sadržaja uz ulice u gradskom tkivu.

10.3.4.

U cilju sveukupnog razvitka Grada Zagreba u području gospodarstva i analize njegovoga utjecaja na širu i užu okolinu te utvrđivanja zajedničkih polazišta u razvitku Grada Zagreba i Zagrebačke županije istraživati će se i analizirati:

- mjere i instrumenti iz nadležnosti Grada Zagreba kojima se utječe na rast i razvitak gospodarstva radi izrade cjelovite strategije gospodarskog razvitka Grada;
- demografska i s time povezana gospodarska kretanja i njihov utjecaj na širi prostor Grada s ruralnim i prigradskim naseljima, trajnim i dnevnim kretanjima stanovništva između Grada Zagreba i Zagrebačke županije te šireg regionalnog prostora; na tim prostorima, uključivanje stanovništva u projekte razvoja kroz lokalnu samoupravu, treba odrediti standarde usluga, programa i projekata po gradskim četvrtima i naseljima.

10.3.5.

Na području prometa pratit će se i predlagati mjere:

- odrediti će se kritični dijelovi prometne mreže s načinom zaštite i to isključenjem prometa i regulacijom prometa (smanjenje brzine vožnje - 30 km/h, kapaciteta i dr.) ili fizičkim barijerama;
- poboljšat će se promet na cijelom području Grada uključujući i redizajn ulica i prometnica i druge mjere radi povećanja sigurnosti;
- istražiti će se mogućnost uvođenja alternativnih načina javnog i individualnog prijevoza: autobusi na plinski pogon, elektromobil, mopedi, bicikli i dr., te linijski taksi koji bi se kretao po površinama rezerviranim za javni prijevoz;
- sustavno će se pratiti poboljšanje sigurnosti i prohodnosti prometnih površina, dostupnost javnom prometu i zgradama za pješake a posebno nejake osobe i invalide uključujući i dostupnost javnom prometu i zgradama.

10.3.6.

Visoki seizmički potencijal Grada Zagreba i okolnih područja nameće potrebu sustavnog i kontinuiranog instrumentalnog praćenja seizmičke aktivnosti. U tu svrhu uspostaviti će se lokalna mreža digitalnih seizmografa koja će omogućiti detaljnije istraživanje značajki seizmičke aktivnosti užeg lokalnog i šireg regionalnog prostora, a sa ciljem definiranja što egzaktnijih seizmoloških i seizmotektonskih modela generiranja potresa. Tako dobiveni rezultati su osnove za podloge kod planiranja, projektiranja, gradnje i poduzimanja drugih preventivnih mjera zaštite od djelovanja potresa.

10.3.7.

Radi sprečavanja i saniranja problema nestabilnosti tla inicira se utemeljenje "geotehničkog katastra Grada".

Geotehnički katastar Grada preuzet će do sada prikupljenu geotehničku dokumentaciju što se odnosi na područje Grada Zagreba te će nastaviti pohranjivati sve podatke vezane uz stabilnost tla, a osobito podatke o svim registriranim pojavama nestabilnosti i klizanja tla na području Grada Zagreba na temelju dojava, te geotehničkih istraživanja, skrbiti o izradi karte geotehničke kategorizacije terena (KGKT) u odgovarajućem mjerilu po kriteriju stabilnosti i karte seizmičke mikrozonacije terena (KSMT) u MJ 1:5.000, sa svim pripadajućim tematskim kartama.

Za građenje na prirodno nagnutim terenima geotehnički katastar Grad davat će mišljenja o programu geotehničkih istraživanja, posebnim geotehničkim uvjetima i rezultatu geotehničke kategorizacije tla.

10.3.8. Zaštita od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti

U Prostorni plan su ugrađene mjere zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti.

Organizacija prostora, namjena površina i planirani razvoj funkcija, posebno prometa te sustava komunalne infrastrukture i vodnog gospodarstva sadrže i planiranje zaštite i to:

- očuvanjem postojećih šumskih i poljoprivrednih površina na području Grada kao i površina trajne namjene;
- osiguravanjem zelenih neizgrađenih koridora između pojedinih predjela Grada, te unutar njih;
- povećanjem broja ulazno - izlaznih cestovnih pravaca;
- boljim prometnim povezivanjem u Gradu većim brojem cestovnih, pješačkih i željezničkih mostova preko rijeke Save;
- policentričnim razvojem pojedinih predjela Grada i omogućavanjem disperznog razmještaja gospodarskih namjena;
- planiranim građevinama i uređajima za zaštitu od poplava rijeke Save i stogodišnjih velikih voda potoka s Medvednice;
- omogućavanjem alternativnih korištenja vodoopskrbnog sustava;
- korištenjem alternativnih izvora energije;
- razmještajem javnih građevina u širim dijelovima Grada;
- određivanjem gradnje građevina prema stupnju ugroženosti od potresa;
- predloženim visinama građevina kao i razmještajem stambenih, gospodarskih i drugih građevina;
- mjerama za zaštitu i sklanjanje (gradnja skloništa) - prema normativima za skloništa;
- mjerama za zaštitu kulturnih dobara;
- mjerama za zaštitu od požara;
- drugim mjerama.

10.3.9. Praćenje stanja u prostoru

Radi provedbe planskih ciljeva prostornog uređenja, kontinuiranog praćenja stanja u prostoru i realizacije prostornih planova u Prostornom je planu određen sustav praćenja stanja u prostoru i to kao:

- sustav informacija o prostoru i
- sustav dokumentacije prostora.

Rezultati praćenja stanja u prostoru su sastavni dio izvješća o stanju u prostoru.

10.4. Druge mjere

10.4.1.

Na područjima što su po namjeni u skladu s namjenom utvrđenom u Prostornom planu, a nalaze se na području za koje je po Prostornom planu obavezno donošenje prostornih planova užih područja odnosno UPU-a moguća je rekonstrukcija postojeće građevine, zamjenska gradnja, promjena namjene građevine ili tehnološkog procesa i sl. sukladno zakonima kojima se uređuje prostorno uređenje i gradnja.

10.5. Lokalni uvjeti

Pod lokalnim uvjetima u smislu ovog plana smatraju se:

- reljef, voda i zelenilo;
- posebno vrijedni dijelovi prirodne baštine i kulturno-povijesnih objekata i cjelina;
- karakteristični i vrijedni pogledi i slika mjesta;
- ambijenti, mjesta okupljanja i sastajanja ljudi te pojedine građevine;
- trgovi i ulice i drugi javni prostori;
- veličina i izgrađenost građevnih čestica, način gradnje te visina i površina, te smještaj na građevnoj čestici izgrađenih građevina;
- opremljenost komunalnom infrastrukturom;
- komunalna oprema;
- druge posebnosti i vrijednosti.

S obzirom na različitost prostora Grada Zagreba lokalni uvjeti koriste se kao usmjerenje prilikom izrade prostornih planova užih područja i/ili lokacijskih dozvola, odnosno drugih akata za provedbu prostornih planova.